

2015

KASTAMONU İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
KASTAMONU ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU
(2015)

YAZARLAR

HİKMET ARZU KARA İş ve Meslek Danışmanı

TUBA KOÇ

İş ve Meslek Danışmanı

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2015 yılı Mart-Nisan aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 186 bin 037 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. İlimizde bu kapsamda 577 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2015 yılı I. dönem “Türkiye İşgücü Piyasası Analizi” hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 il için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Adnan ARSLAN

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

İçindekiler

ÖNSÖZ	i
İÇİNDEKİLER	ii
TABLO LİSTESİ	iii
ŞEKİL LİSTESİ	v
KISALTMALAR	vi
YÖNETİCİ ÖZETİ	7
GİRİŞ	9
BİRİNCİ BÖLÜM	10
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ	10
İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN	10
İŞKUR GÖSTERGELERİ	13
KAYITLI İŞSİZ	13
AÇIK İŞLER.....	14
İŞE YERLEŞTİRMELER	16
MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ.....	18
İŞSİZLİK ÖDENEĞİ.....	19
İKİNCİ BÖLÜM.....	21
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	21
AMAÇ VE YÖNTEM	21
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM.....	23
SONUÇ	88
KAYNAKÇA	93
EKLER	94
Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü	103
Ek 4- Ek Tablolar	110

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri	10
Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı	14
Tablo 3: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı	16
Tablo 4: İşe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı	18
Tablo 5: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*)	19
Tablo 6: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2015*)	19
Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*)	20
Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı	23
Tablo 9: Kastamonu’da Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı	25
Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı	27
Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler	29
Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları	30
Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar	31
Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler	32
Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı	32
Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler	33
Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı	34
Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler	35
Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanan Hizmetlerin Dağılımı	38
Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları	41
Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İş Olan İşyerlerinin Dağılımları	43
Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı	44
Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı	45
Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı	46
Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı	47
Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı	48
Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları	50
Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları	50
Tablo 29: En Çok Açık İş Olan Mesleklerin Aranma Kanalları	51
Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları	52
Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi	52

Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı	53
Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı	53
Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı	54
Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Aranma Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı.	55
Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre	56
Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı	56
Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi	60
Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi.....	61
Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi	62
Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı	63
Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi.....	63
Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi.....	64
Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi.....	64
Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi	65
Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı	67
Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı	68
Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler.....	70
Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*	75
Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu	76
Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu	77
Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu	79
Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu	80
Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları	82
Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları.....	83
Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları.....	84
Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek.....	85
Tablo 57: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler	85
Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi	86
Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi.....	87

ŞEKİL LİSTESİ

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri	11
Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı	13
Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş	15
Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme	17
Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları.....	26
Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı	27
Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar	28
Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları	36
Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı	37
Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı	38
Grafik 11: Açık İş Olan İşyerleri.....	40
Grafik 12: Cinsiyete Göre Açık İşlerin Dağılımları	42
Grafik 13: Açık İş Olan İşyerlerinin Sektörlere Ve Yaş Grubuna Göre Dağılım.....	44
Grafik 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı	49
Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi.....	59
Grafik 17: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekme ve Açık İş Oranı	69
Grafik 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri	70
Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri	71
Grafik 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*	73
Grafik 21: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri.....	78
Grafik 22: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri	79
Grafik 23: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri	81

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

Bk.: Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistikî Bölge Birimleri Sınıflaması

İEP: İşbaşı Eğitim Programı

İO: İşsizlik oranı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TYP: Toplum Yararına Program

YÖNETİCİ ÖZETİ

Tüik verilerine göre 2014 yılında Türkiye genelinde işsizlik oranı 9,9 olarak belirlenmiştir. Kastamonu ilinin de arasında bulunduğu TR82 bölge genelinde ise işsizlik oranı yüzde 6,5 olup Türkiye ortalamasının altındadır.

İŞKUR verileri değerlendirildiğinde 2014 yılında ilde Kuruma 11 bin 413 kişinin başvuru yaptığı, 2015 yılının ilk 6 ayında ise bu sayının 5 bin 69 olduğu görülmektedir.

Kastamonu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından 2014 yılında 6 bin 855 kişilik açık iş belirlenmiş olup, 2 bin 524 kişi işe yerleştirilmiştir. 2015 yılı Ocak-Haziran döneminde ise 3 bin 650 kişilik açık iş tespit edilmiş, bin 777 kişi Kurum tarafından işe yerleştirilmiştir.

Araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 68'inin İŞKUR hizmetlerinden faydalandığı, bunların yüzde 60'ının işveren danışmanlığından faydalandığı, yüzde 50'sinin ise İŞKUR'dan eleman talebinin olduğu görülmüştür.

Araştırma kapsamında ildeki mevcut istihdamın sektörlere ve meslek gruplarına göre dağılımları incelenmiştir. Ortalama çalışan sayısının en fazla olduğu sektör Madencilik ve Taş Ocakçılığı Sektörü, meslek grubu ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır.

Alan uygulaması esnasında ziyaret edilen işyerlerinde tespit edilen açık işlerin sektörler, arama kanalları, meslek grupları, meslekler, eğitim durumu, kuruluş yılları gibi kriterlere göre değerlendirilmesi yapılmıştır. Tespit edilen açık işlerin yüzde 5'i için kadın, yüzde 41'i için erkek eleman tercih edildiği, geri kalan için ise işverenlerin herhangi bir cinsiyet ayrımı gözetmediği görülmüştür. İlde en fazla açık iş tespit edilen meslekler Makineci(Dikiş), Çorap Örmek Makinesi Operatörü, Beden İşçisi (Genel), İş Makineleri Operatörü ve Garson (Servis Elemanı) olarak belirlenmiştir.

İlde temininde en fazla güçlük çekilen meslekler sırasıyla Makineci(Dikiş), Garson (Servis Elemanı), Çorap Örmek Makinesi Operatörü, Marangoz ve Kesimci(Konfeksiyon) meslekleridir. İlde işverenlerin yüzde 81,4'si gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamadığından, yüzde 64,7'si yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamadığından, yüzde 27,9'u bu meslekte işe başvuru yapılmaması ve yüzde 27'ü çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesinden dolayı eleman temininde güçlük çektiklerini beyan etmişlerdir.

Araştırma sonuçlarına göre ilde 30 Nisan 2016 tarihine kadar İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat sektörlerindeki çalışan sayısının artacağı tahmin edilmektedir. Bu tarihe kadar Makineci(Dikiş), Garson(Servis Elemanı), Paketleme İşçisi(Gıda) mesleklerinde artış beklenirken, Tuğla İmal İşçisi, Marangoz, Kontrplak Pres Operatörü-Ağı mesleklerinde ise azalış n görülmektedir.

GİRİŞ

Kastamonu ili işgücü piyasası araştırma raporunun nihai hedefi illerde istihdam ve işsizlik sorununun çözümüne yönelik işgücü yapısı ile sektörler bazında personel, eğitim, nitelik gibi ihtiyaçların belirlenmesine yönelik güncel bilgi derlenmesini sağlamaktır.

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle de zamanında doldurulamamaktadır.

İller bazında etkin bir işgücü piyasası analizi için, illerin arz ve talep yapısını aynı dönem itibarıyla yansıtan arz ve talep verilerine ihtiyaç vardır. Bu ihtiyaç doğrultusunda ideal olan, il işgücü piyasasının her iki boyutunu ortaya koyan araştırmaların eşanlı yapılmasıdır. Böyle bir çalışmanın gerek işgücü gerekse mali açıdan yaratacağı büyük yük dikkate alındığında, pratik bir çözüm işgücü piyasası arz analizlerinde mevcut veri setlerinin kullanımınıdır. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile Hane halkı İşgücü Anketi (HİA) sonuçlarına dayanmaktadır.

İşgücü piyasası talep verileri Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işverenler itibarıyla idari kayıt olarak mevcuttur, ancak bu kayıtlar ilin genel talep yapısı hakkında yeterince fikir verememektedir. İşgücü talebinin illerdeki tüm işverenleri kapsayacak şekilde üretilmesi işgücü piyasasının doğru takibi açısından son derece önemlidir ve bu nedenle de özel bir talep araştırmasının periyodik olarak düzenlenmesi bir gerekliliktir.

İşgücü talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından beri sürdürülmektedir. Bu çalışmalarda değişik yöntemlerin kullanılması sonucu, hem illerin işgücü piyasalarının yıllar itibarıyla değişimlerinin izlenmesinde hem de iller arası karşılaştırmalarda problemler yaşanmıştır. Problemlerin giderilmesi için tüm iller için standart bir talep araştırması uygulanması ve işgücü piyasası analiz raporunun yazımı olmuştur.

İhtiyaçlar doğrultusunda Kastamonu ili için 16 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında İşgücü Piyasası Talep Araştırması uygulanmış ve işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

Bu rapor iki bölüm olarak ele alınmıştır.

Birinci bölüm, ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiştir. Bu bölümde ayrıca İŞKUR verileri de ele alınarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölüm, İşgücü Talep Araştırması sonuçlarını analiz ederek Kastamonu işgücü talep yapısını ortaya koymaktadır. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Tüm iller ve Türkiye Geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü bir ülkedeki emek arzını insan sayısı yönünden ifade eden bir kavramdır. Bir ülkedeki nüfusun üretici durumda bulunan yani ekonomik faaliyete katılan kısmıdır. İşgücünün çalışma hayatıyla buluştuğu piyasa koşullarına ise işgücü piyasası denmektedir. İşgücü piyasasının etkilendiği birçok faktör bulunmaktadır. Bu nedenle işgücü piyasasını çok yönlü değerlendirmek gerektiğinden analizler zorlaşmaktadır. İşgücü piyasası; nüfus, ekonomik yapı, sosyal yapı, eğitim yapısı, işgücü göstergeleri, yatırımlar, teşvikler, göç durumu gibi birçok faktörden etkilenmektedir.

Bu faktörleri incelerken kullanılan veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik endeksi dikkate alındığında bölgelerin olduğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde 26 bölgeden oluşmaktadır. İBBS'ye göre **TR82** olarak sınıflandırılan iller Kastamonu, Çankırı ve Sinop'tur.

Bu bölümde özellikle işgücü piyasasının arz yönü üzerinde durulmaya çalışılacaktır. Yukarıda da anlatıldığı gibi işgücü piyasasını birçok faktör etkilemektedir. Bu çalışmada bu faktörlerin hepsine yer verilmesi mümkün değildir. Bu nedenle Kastamonu ilinin işgücü piyasası hakkında bilgi sahibi olunabilecek temel veriler ile İŞKUR verilerine yer verilecektir.

Tablo 1'de Kastamonu iline ait temel işgücü göstergeleri mevcuttur. TÜİK verilerine göre 2013 yılı sonu itibarıyla ilimizde işgücüne katılma oranı yüzde 47,2, istihdam oranı ise yüzde 44,2'dir. İlimiz işsizlik oranı 2013 yılında yüzde 6,2 olup bu oran Türkiye genelinde yüzde 9,8 olan işsizlik oranının altındadır.

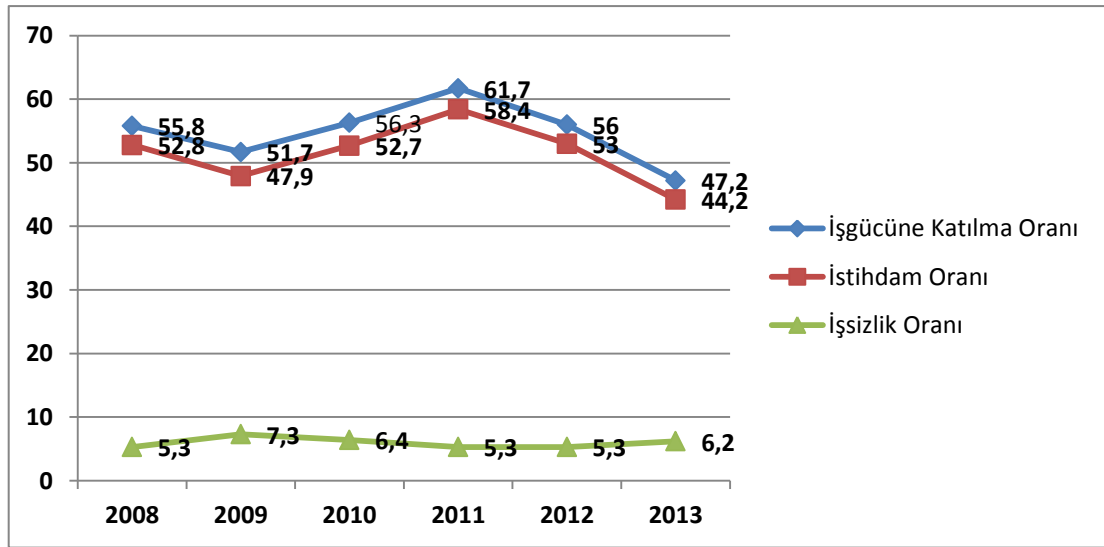
Tablo 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri¹

Yıllar	İşgücüne Katılma Oranı	İstihdam Oranı	İşsizlik Oranı
2008	55,8	52,8	5,3
2009	51,7	47,9	7,3
2010	56,3	52,7	6,4
2011	61,7	58,4	5,3
2012	56,0	53,0	5,3
2013	47,2	44,2	6,2

Kaynak: TÜİK

İşgücü piyasasının en önemli unsurlarından biri de istihdamdır. Bir ülkedeki istihdamı gösteren en önemli verilerden biri de istihdam oranıdır. İstihdam oranı, çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Bu oran ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü göstermekte iken; yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdam politikalarının oluşturulmasında da kilit unsurdur.

İstihdam oranındaki değere bakılarak ülke ekonomisini pozitif veya negatif yönde değerlendirilmek mümkün değildir. Bunun yanında istihdam oranları değerlendirilirken çalışma saatleri, kayıt dışı istidam ve ücret gibi unsurlar da etkilidir.

Grafik 1: İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri

Kaynak: TÜİK

Tablo ve grafikte görüldüğü üzere, işgücüne katılma oranı 2009 yılından 2011 yılına kadar artış göstermiş, 2011-2013 yılları arasında düşüş yaşamıştır. İşgücüne katılım oranı ise ekonomik olarak aktif olan yani üreten nüfusun çalışabilir yaş aralığındaki toplam nüfusa oranını göstermekte olup, ekonomik olarak üreten nüfusun son yıllarda azaldığını göstermektedir.

¹ TÜİK'in İl Düzeyinde açıkladığı Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları eski veri setine aittir. 2014 yılı Şubat Döneminden beri yayınlanan yeni veri setine göre İl düzeyinde veri yayınlanmamıştır.

Çalışanların, çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam oranı ise 2008-2009 yıllarında bir azalma gözlenirken, 2009-2011 yılları arası artış göstermiştir. Söz konusu oran 2012-2013 döneminde 9 puanlık bir azalışla en sert düşüşü göstermiştir.

İşsizlik oranı eğrisi incelendiğinde ise, son beş yılın en yüksek işsizlik oranının 2009 yılında olduğu görülmektedir. 2008-2013 yılları arası özellikle 2009 yılında küresel alanda yaşanan ekonomik gelişmelerin de etkisiyle Kastamonu ili işgücü piyasası için çok olumlu bir seyir olmamıştır. Ancak bu gelişmelere rağmen istihdam ve işgücüne katılma oranları Türkiye ortalamasının üzerinde işsizlik oranı ise Türkiye ortalamasının altındadır. Bunlar da Kastamonu ili işgücü piyasası için olumlu göstergelerdir.

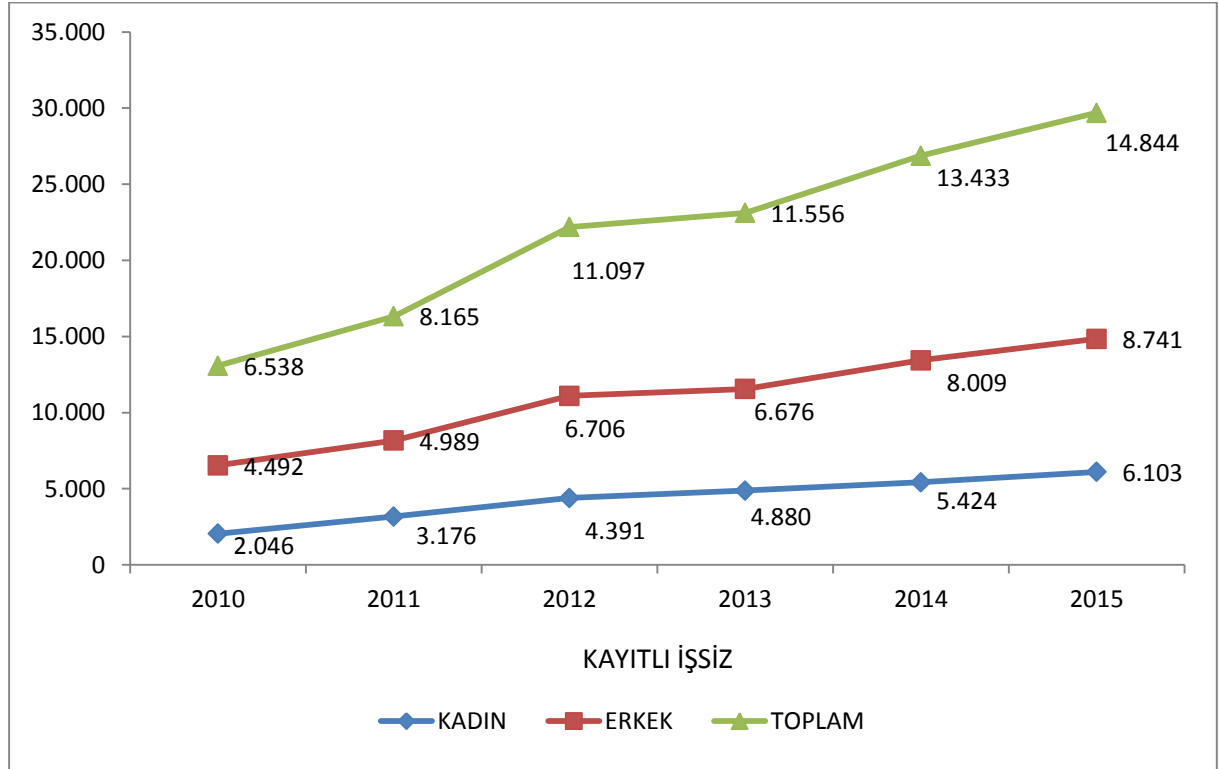
İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR verileri işgücü piyasasının nabzının tutulması için önemli göstergelerdendir. Kuruma kayıtlı olanlar ile ilgili veriler olup oldukça detaylıdır.

KAYITLI İŞSİZ

Kayıtlı işsizler İŞKUR'a kayıt olup işsiz olduğunu bildiren kişilerdir. Bir kişi İŞKUR'a kayıt olduktan sonra 18 ay boyunca herhangi bir işlemlerde bulunmazsa kişinin kaydı aktif kayıtlardan kaldırılır. Grafik 2'de yıllar itibarıyla Kastamonu ili için İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin cinsiyete göre dağılımı verilmiştir.

Grafik 2: Kayıtlı İşsizlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Kaynak: İŞKUR *2015 yılı HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

2010 yılında Kastamonu ilinde 6 bin 538 kişi İŞKUR'a kayıtlı iken, 2015 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla bu sayı iki kattan fazla artarak 14 bin 844'e yükselmiştir. Rakamlardaki yükseliş İŞKUR'un tanınırlığının artmasından ve işgücü piyasasında aktif bir oyuncu hale gelmesinden kaynaklanmaktadır. İŞKUR'a kayıtlı erkeklerin sayısında genelde bir artış gözlemlenirken 2013 yılında bir düşüş yaşanmış, sonraki yıllarda ise artış yine devam etmiştir. Kadınlarda ise 2010 yılında 2 bin 046 kişi kayıtlı iken, 2015 yılında bu sayı yaklaşık üç kat artarak 6 bin 103 kişiye çıkmıştır. Kadınların ekonomik değer üretmek ve ev ekonomisine katkı sağlamak amacıyla işgücü piyasasında yer almak istemeleri, bu sayıda belirgin bir artış olmasını sağlamıştır. Bu sebeplerin dışında İŞKUR'un kadınlara

yönelik düzenlediği mesleki eğitim kurslarına ve diğer aktif işgücü programlarına katılımın fazla olması İŞKUR'un işgücü piyasasında tanınırlığının ve etkinliğinin arttığının göstergesidir.

Tablo 2: Kayıtlı İşsizlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	Kayıtlı İşsiz
Beden işçisi (Genel)	1.845
Traktör Şoförü	1.321
Temizlik Görevlisi	1.004
Beden İşçisi (Temizlik)	861
Büro Memuru (Genel)	610
Satış Danışmanı	505
Şoför-Yük Taşıma	407
Sekreter	284
Garson (Servis Elemanı)	277
Makineci (Dikiş)	277
Diğer Meslekler	7.453
Toplam	14.844

Kaynak: İŞKUR *HAZİRAN ayı sonu itibarıyla

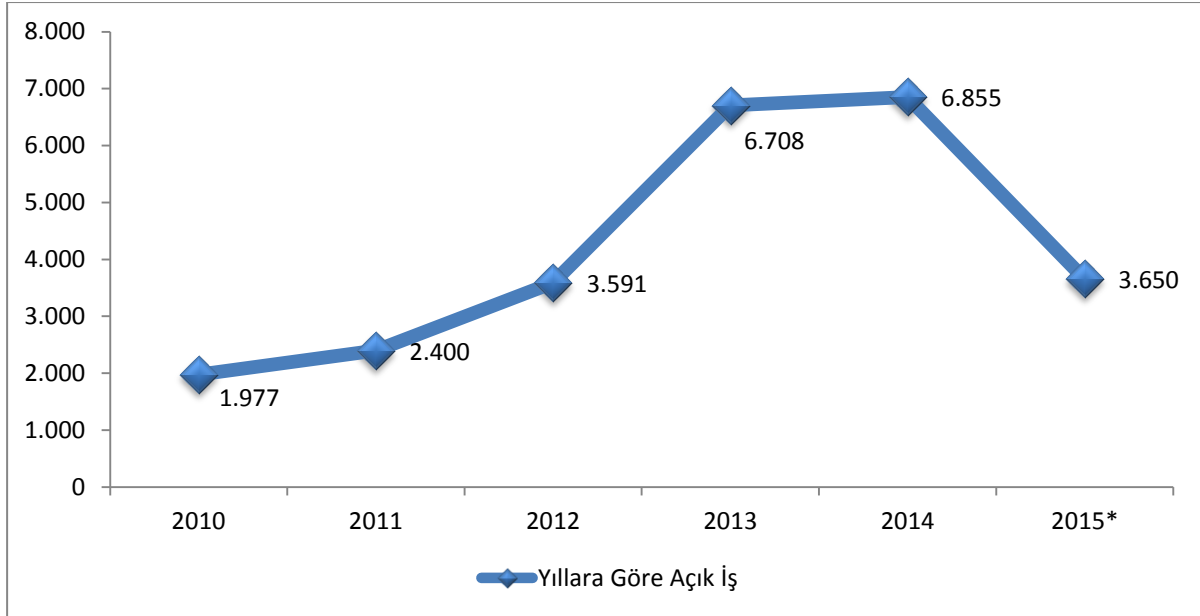
İŞKUR'a kayıtlı işsiz sayısı 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile 14 bin 844'tür. Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımı sıralamasında yer alan ilk dört meslek nitelik gerektirmeyen meslekler iken devamında Büro Memuru, Satış Danışmanı, Şoför, Sekreter, Garson ve Makineci (Dikiş) mesleklerinin sıralandığı görülmektedir. Tabloda ikinci sırada yer alan Traktör Şoförü mesleğinde kayıtlı işsiz sayısının fazla olmasının sebebi, bazı kamu kurumlarının bu meslekte işgücü isteminde bulunması ve iş arayanların ağırlıklı olarak bu talebe başvuru yapmalarından kaynaklanmaktadır.

Herhangi bir niteliği olmayan kişilerin çokça müracaat ettiği "Toplum Yararına Programlar" (TYP) neticesinde nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı işgücü göstergelerinde bir takım nicel değişiklikler olmuştur. Beden İşçisi (Genel) ve Beden İşçisi (Temizlik)-Temizlik Görevlisi mesleklerinde yaşanan genel artış bu noktada ortaya çıkmaktadır.

AÇIK İŞLER

İşverenlerin İŞKUR'dan eleman talepleri açık iş olarak adlandırılmaktadır. Grafik 3'te görüleceği üzere 2010 yılında bin 977 kişi olan açık iş sayısı yıllar itibari ile katlanarak artmış ve 2014 yılında toplam 6 bin 855 kişiye ulaşmıştır. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibari ile de açık iş sayısı 3 bin 650 olarak gerçekleşmiş ve bu artış seyri devam ettiği takdirde 2014 yılında yakalanan açık iş sayısından daha büyük bir sayıya ulaşılacağı tahmin edilmektedir. İŞKUR'un tanınırlığının ve personel sayısının artması ve bununla birlikte hizmetlerinin çeşitlenmesi ile işverenlerin İŞKUR ile irtibatları giderek artmış ve işverenler eleman taleplerini İŞKUR'a iletmeye başlamıştır.

Grafik 3: Yıllara Göre Açık İş

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı Ocak-HAZİRAN dönemini içermektedir.

2015 Yılı Haziran ayı sonu itibari ile açık işlerde birinci ve ikinci sırayı Makineci (Dikiş) ve Beden İşçisi (Genel) almış, bu meslekleri sırasıyla Temizlik Görevlisi, Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı, Reyon Görevlisi, Konfeksiyon İşçisi, Ağır Kamyon Şoförü, Aşçı Yardımcısı ve Büro Memuru (Genel) izlemiştir. Kastamonu ilinde tekstil firmalarının fazla olmasından dolayı talep edilen mesleklerin buna göre şekillendiği söylemek mümkündür.

Tablo 2: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	Açık İş
Makineci (Dikiş)	631
Beden İşçisi (Genel)	433
Temizlik Görevlisi	346
Garson (Servis Elemanı)	205
Satış Danışmanı	169
Reyon Görevlisi	130
Konfeksiyon İşçisi	101
Ağır Kamyon Şoförü	99
Aşçı Yardımcısı	74
Büro Memuru (Genel)	61
Diğer Meslekler	1.401
Toplam	3.650

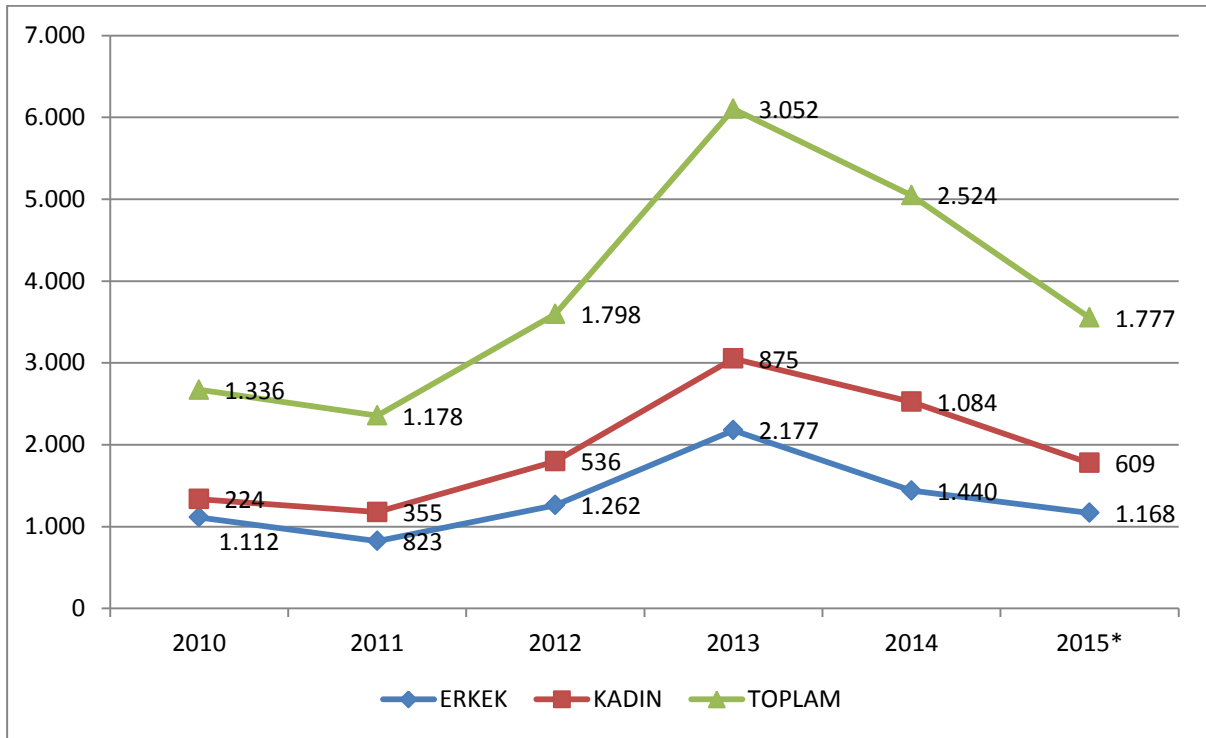
Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran dönemi

İŞE YERLEŞTİRMELER

Grafik 4'te yer alan yıllar itibariyle işe yerleştirme sayıları karşılaştırıldığında, 2010 yılında bin 336 olan işe yerleştirme sayısı yaklaşık üç kat artarak 2013 yılında 3 bin 052'ye çıkmıştır. 2014 yılında ise bir düşüş yaşanarak 2 bin 524'e düştüğü görülmektedir. Söz konusu azalış, kamuda işe yerleştirme sayısının 2013 yılında bin 683 iken, 2014 yılında 97 olarak gerçekleşmesinden kaynaklanmıştır. 2012 ve 2013 yıllarında kamudaki yoğun işe alım bu yıllarda işe yerleştirmeleri artırmıştır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde ise işe yerleştirme sayısı bin 777 olarak gerçekleşmiş olup yılsonunda 2014 yılı işe yerleştirme rakamının aşılabacağı tahmin edilmektedir.

İşe yerleştirme rakamlarındaki belirgin artışın arkasında; aktif işgücü programları ve İŞKUR'un işgücü piyasasında aktif bir şekilde rol üstlenmesi yatmaktadır. Bunların neticesinde İŞKUR'un tercih edilirliliği; hem kayıtlı işsiz göstergelerine hem de işe yerleştirme sayılarına yansımıştır.

Grafik 4: Yıllar İtibari ile Cinsiyete Göre İşe Yerleştirme

Kaynak: İŞKUR * 2015 yılı OCAK-HAZİRAN Dönemi

2015 yılının ilk altı ayında gerçekleşen işe yerleştirmelere meslek bazında bakıldığında; ilk iki sırada Temizlik Görevlisi ve Büro Memuru (Genel) meslekleri yer almaktadır. Bu meslekleri sırasıyla; Güvenlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Reyon Görevlisi, Kalorifer Ateşçisi (Katı ve Sıvı Yakıt), Makineci (Dikiş), Konfeksiyon İşçisi, Garson (Servis Elemanı) ve Satış Danışmanı meslekleri takip etmektedir.

Kayıtlı işsiz, açık iş ve işe yerleştirme göstergelerinde yer alan mesleklere baktığımızda, işgücü piyasası tarafından talep edilen mesleklerle kayıtlı işsizlerin meslekler bazında örtüştüğü görülmektedir. Söz konusu durum işe yerleştirmelerin mesleklere göre dağılımında da kendisini göstermektedir.

Tablo 3: İŖe Yerleştirmelerin Mesleklere Göre Dağılımı

2015*	
Meslek	İŖe Yerleştirme
Temizlik Görevlisi	628
Büro Memuru (Genel)	238
Güvenlik Görevlisi	224
Beden İşçisi (Genel)	89
Reyon Görevlisi	61
Kalorifer Ateşçisi (Katı ve Sıvı Yakıt)	60
Makineci (Dikiş)	56
Konfeksiyon İşçisi	50
Garson (Servis Elemanı)	37
Satış Danışmanı	32
Diğer Meslekler	302
Toplam	1.777

Kaynak: İŖKUR * HAZİRAN ayı sonu itibariyle

MESLEKİ EĞİTİM FAALİYETLERİ

2015 yılının ilk altı aylık bölümünde aktif işgücü programları kapsamında 221 adet program düzenlenmiş ve bu programlara toplam 906 kişi katılmıştır.

Toplum Yararına Program (TYP) dâhilinde ise ilk altı ayda 2 bin 743 kişi programdan yararlanmıştır.

İşbaşı Eğitim Programı (İEP) ise piyasa tarafından oldukça rağbet gören, işe alımlarda ve meslekte tecrübe edinme noktasında en anlamlı geri dönüşlerin olduğu ve en fazla istihdamın sağlandığı programdır. 2015 yılının ilk altı aylık döneminde 192 İEP düzenlenmiş olup 361 kişi bu programlardan faydalanmıştır.

Mesleki eğitim kurslarında ise 25 adet kurs düzenlenmiş olup 442 kişi bu kurslardan faydalanmıştır.

İŖKUR'un düzenlediği aktif işgücü programları kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgisini artırmakla kalmayıp hem kişilere meslek kazandırmakta, hem de kişilerin işgücü piyasasına girişinde aracı rol oynamaktadır.

Tablo 4: Kurs ve Kursiyer Göstergeleri (2015*)

Yıllar	Aktif İşgücü Programları								Toplum Yararına Programlar	
	Mesleki Eğitim Kurs Sayısı	Mesleki Eğitim Kursiyer Sayısı	İEP Sayısı	İEP Katılımcı Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Program Sayısı	Girişimcilik Eğitimi Katılımcı Sayısı	Toplam Kurs Sayısı	Toplam Kursiyer Sayısı	TYP Sayısı	TYP Katılımcı Sayısı
2015*	25	442	192	361	4	103	221	906	112	2.743
2014	28	406	218	264	0	0	246	670	85	1.475
2013	31	565	113	151	4	108	148	824	92	1.273
2012	77	1488	122	204	6	161	205	1.853	49	733
2011	53	882	42	94	10	239	105	1.215	31	362
2010	37	586	7	7	2	50	46	643	59	505

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞSİZLİK ÖDENEĞİ

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur. Kastamonu ilinde 2015 yılının ilk altı ayında toplam 2 bin 305 kişi işsizlik ödeneğine başvurmuş, bu kişilerden bin 021'i işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğine başvuru ve hak eden sayısı yıllar itibari ile artmıştır.

Tablo 5: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2015*)

Yıllar	İşsizlik Ödeneği
	Hak Eden Sayısı
2015*	1.021
2014	1.313
2013	1.287
2012	1.031
2011	821
2010	698

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

İŞKUR'un tanınırlığının ve işgücü piyasasındaki etkinliğinin artması, işsizlik sigortasından yararlanma şartlarındaki değişikliklerle birlikte değerlendirildiğinde işsizlik ödeneğine başvuruların sayısı artmıştır.

Tablo 7: İşsizlik Ödeneğini Hak Edenlerin Mesleklere Göre Dağılımı (2015*)

Meslekler	İşsizlik Ödeneğini Hak Edenler
Beden İşçisi (Genel)	121
Makineci (Dikiş)	54
Beden İşçisi (Temizlik)	46
Temizlik Görevlisi	43
Şoför-Yük Taşıma	40
Traktör Şoförü	37
Büro Memuru (Genel)	28
Ön muhasebeci	22
Aşçı	22
İş Makineleri Operatörü	21
Diğer Meslekler	587
Genel Toplam	1.021

Kaynak: İŞKUR *Ocak-Haziran

Tablo 7 incelendiğinde mesleklere göre işsizlik ödeneğini hak edenlerin en çok nitelik gerektirmeyen mesleklerde olduğu tespit edilmiştir. Diğer mesleklerde ise işsizlik ödeneğini hak edenlerin sayılarının birbirlerine yakın değerler olduğu görülmektedir. Bu durum meslek sahibi olan kişilerin daha az iş kaybına uğradıklarını veya kişilerin çalıştıkları işlerden memnun olduklarını ifade etmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına karşın etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle de işgücü açığı karşılanamayabilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Sürekli Hane halkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT (Avrupa Birliği İstatistik Ofisi) normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar dışında Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunmasına yönelik EUROSTAT'ın talep ettiği açık iş istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132 bin 034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu”² kapsamında,

Temel işyeri bilgileri

Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)

Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılama Yolları, Cinsiyet, Aranma Süresi)

Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Nedeni)

30 Nisan 2016 tarihleri itibarıyla artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekmektedir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için, örneklem çekimine mesleki kısımları dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

² Soru Formu Ek 1’de verilmiştir.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Bu bölümde Kastamonu ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası talep araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanıp yararlanmadığı, İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden yararlananların hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapip yapmama durumları ile part-time çalışanı olup olmama durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Kastamonu ilinde 577 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 14 bin 570 çalışan tespit edilmiştir.

İŞYERİ VERİLERİ

Kastamonu ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden ve çalışma kapsamına giren işyerleri için veriler derlenmiştir. Araştırma kapsamında toplam 577 işyeri için veri üretilmiştir. Araştırma kapsamındaki 17 sektörden 15 tanesinde işyeri bulunmaktadır. Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım sektörlerinde işyeri bulunmamaktadır. İşyerlerinin sektörel dağılımı Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8: Sektörlere Göre İşyerlerinin Dağılımı

Sektörler	10+
Toptan ve Perakende Ticaret	28,2%
İmalat	22,4%
İnşaat	18,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	6,9%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	6,1%
Ulaştırma ve Depolama	5,9%
Eğitim	3,8%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2,6%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	2,4%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	1,4%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1,2%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0,3%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0,3%
Bilgi ve İletişim	0,2%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0,2%
Genel Toplam	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Kastamonu ilindeki işyerlerinin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde en fazla işyerinin Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe olduğu görülmektedir. Yaklaşık olarak her dört işyerinden biri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü daha sonra sırası ile İmalat (yüzde 22,4) İnşaat (yüzde 18,0) sektörleri takip etmektedir. Bu üç sektör, işyerlerinin yüzde 69'unu oluşturmaktadır. Türkiye genelinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde de bu 3 sektörün ağırlığı yüzde 70'ler civarındadır. Ancak Türkiye genelinde en fazla işyeri İmalat sektöründe daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörü gelmektedir. Bu açıdan Kastamonu ilinin Türkiye geneli ile farklılaştığı görülmektedir. İşyeri sayıları bakımından illerin yarısından fazlasında İmalat sektörü ilk sırada iken Kastamonu'da ikinci sıradadır.

Kastamonu ilinde en az işyeri Bilgi ve İletişim ile Kültür, Sanat, Eğlence ve Spor sektörlerindedir. Yukarıda belirtildiği üzere Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı sektörlerinde ise işyeri bulunmamaktadır. Türkiye genelinde en az işyeri Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründedir.

İmalat sektöründeki farklılık dışında Türkiye genelindeki işyerlerinin dağılımı ile Kastamonu ilinin sektörel dağılımı hemen hemen benzer durumdadır.

Kastamonu ilinde araştırma kapsamına giren işyerlerinde toplam 14 bin 571 kişi çalışmaktadır. Çalışanların yüzde 73,1'i erkek, yüzde 26,9'u kadındır. Türkiye genelinde ise 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde çalışanların yüzde 72,5'i erkek, yüzde 27,5'i kadındır. Kastamonu'da kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşüktür. Ancak bölgede özellikle Tarım sektöründe kadınlar yaygın olarak ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. Tarım sektörünün bu çalışmada kapsam dışı olması nedeniyle kadınların toplam çalışanlar içerisindeki oranı düşük olarak gerçekleşmiştir.

Kastamonu ilinde en fazla çalışanın bulunduğu İmalat sektöründe çalışan kadın oranı Türkiye genelinde bu sektörde çalışan kadın oranının üstünde olmasına rağmen, ilimizde Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe çalışan kadın oranı Türkiye genelinde aynı sektörde çalışan kadın oranının gerisinde kalmıştır.

Türkiye genelinde Eğitim ile Sağlık sektörlerinde çalışan kadın sayısı çalışan erkek sayısından daha fazla iken Kastamonu'da kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından fazla olduğu tek sektör İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörüdür.

Kastamonu'da araştırma kapsamındaki işyerlerinde kadın çalışanların oranı Türkiye geneline göre daha düşüktür. Sektörler arasında da farklılaşma görülmektedir.

Tablo 9: Kastamonu’da Çalışanların Sektörlere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	10+		
	Erkek	Kadın	Toplam
İmalat	4.434	2.203	6.636
Toptan ve Perakende Ticaret	1.962	529	2.491
İnşaat	1.521	153	1.674
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	638	19	657
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	457	162	619
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	233	332	565
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	429	88	516
Eğitim	265	222	487
Ulaştırma ve Depolama	351	46	398
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	253	134	387
Diğer Hizmet Faaliyetleri	78	16	94
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	13	7	20
Gayrimenkul Faaliyetleri	13	6	19
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	2	2	4
Bilgi ve İletişim	2	1	3
Genel Toplam	10.651	3.920	14.571

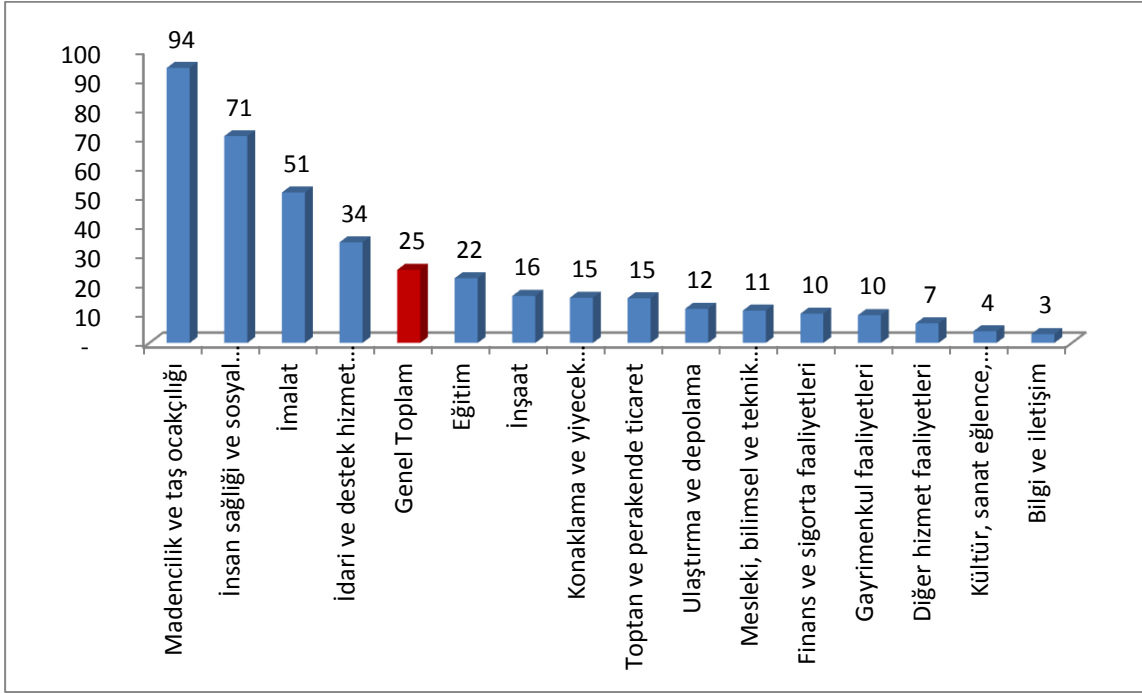
Kaynak: İPA 2015

Kastamonu’da en fazla çalışan İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörlerindedir. Çalışanların yüzde 74’ü bu sektörlerdedir. İşyerlerinin yüzde 69’u bu sektörlerde iken çalışanlarda 5 puanlık bir artış söz konusudur. Erkeklerde en fazla çalışılan sektörlerin sıralaması aynı iken kadınlarda en fazla İmalat daha sonra sırası ile Toptan ve Perakende Ticaret ile Sağlık sektörlerindedir. İmalat sektöründe Kastamonu’da kadınların çalışanlar içerisindeki oranı Türkiye genelindeki oranın oldukça üzerindeyken Bilgi ve İletişim sektöründe ise Türkiye genelinin oldukça altındadır.

En az çalışanı olan sektörler ise işyeri sayısı ile bağlantılıdır. İşyeri sayısı en az olan sektörlerde çalışan sayısı da azdır.

Sektörlerdeki işyeri sayısı ve çalışan sayılarından ortalama bir işyerinin büyüklüğü bulunabilmektedir. Grafik 5’te sektörlerde bir işyerinde ortalama çalışan sayısına yer verilmiştir.

Grafik 5: Sektörlere Göre Ortalama Çalışan Sayıları

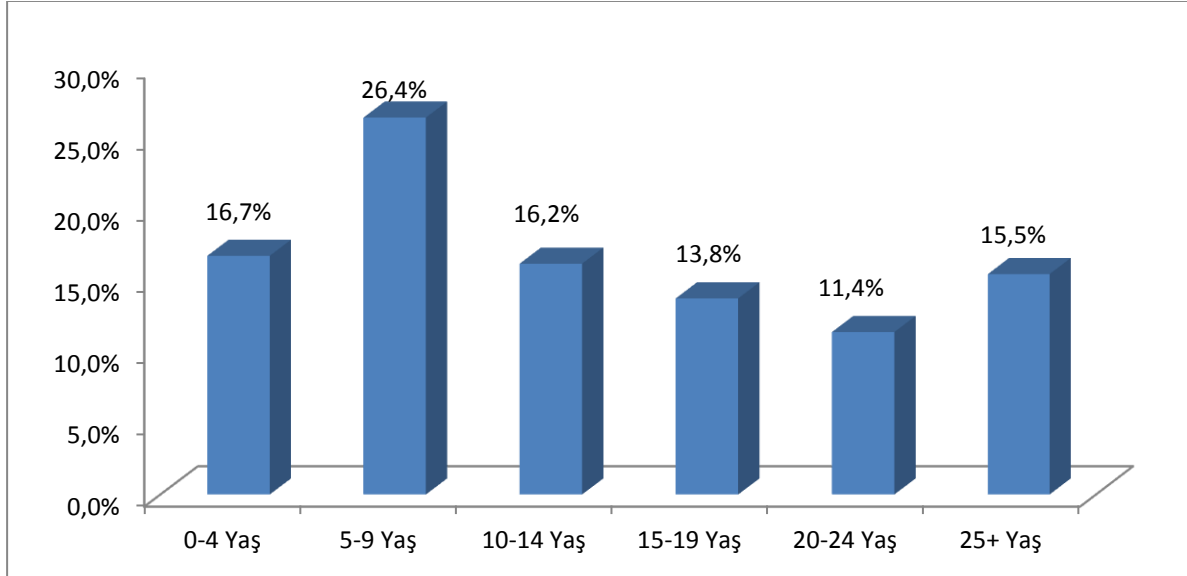
Kaynak: İPA 2015

Kastamonu ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinde ortalama çalışan sayısı 25'tir. Türkiye genelinde ise bu sayı 35'tir. Kastamonu'daki işyerleri Türkiye geneline göre daha küçük ölçekli işyerleridir.

Türkiye genelinde en fazla işyeri ve çalışan olan ilk üç sektörden İmalat sektörü ortalamasının üzerinde iken Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri ortalamasının altındadır. Kastamonu'da da benzer durum gözlenmektedir. Özellikle İmalat sektöründe Türkiye genelinde ortalama çalışan sayısı 50 kişi iken Kastamonu'da bu sayı 51 kişi olup Türkiye ortalaması ile benzerlik göstermektedir. Kastamonu'da ortalama çalışan sayısı en yüksek sektörler Madencilik, Sağlık ve İmalat sektörleridir. Kastamonu'da ilk sırada yer alan Madencilik sektöründe Türkiye genelinde ortalama çalışan sayısı 43 kişi ile Kastamonu'nun gerisinde kalmıştır.

Kastamonu ilinde 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin % 26'sı 5-9 yıl arası faaliyet gösteren işyerleridir. Daha sonra ise daha 5 yılını doldurmamış yeni işyerleri ve 10-14 yıl arası faaliyet gösteren işyerleri gelmektedir. İşyerlerinin yaklaşık yüzde 60'ı bu üç gruba aittir.

Grafik 6: İşyerlerinin Yaş Grubuna Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2015

Türkiye geneli ile karşılaştırıldığında Türkiye genelinde her yaş grubuna işyerlerinin dengeli dağıldığı ve en fazla işyerinin yüzde 27 ile 5-9 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde 25 ve üzeri yaştaki işyerlerinin oranı yüzde 13'tür. Kastamonu'da ise kurumsal ve uzun süredir faaliyet gösteren işyerlerinin oranı Türkiye geneli ile benzerlik göstermekte olup, bu oran % 15,5'tir. Türkiye geneli işyerlerinin yaş grupları ile Kastamonu ilindeki işyerlerinin yaş grupları karşılaştırıldığında tüm yaş gruplarındaki işyeri oranlarının hemen hemen aynı oranlarda olduğu görülmektedir.

Çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. Çalışanların yüzde 28'i bu meslek grubundadır. Türkiye genelinde de bu meslek grubu ilk sıradadır.

Tablo 10: Çalışanların Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

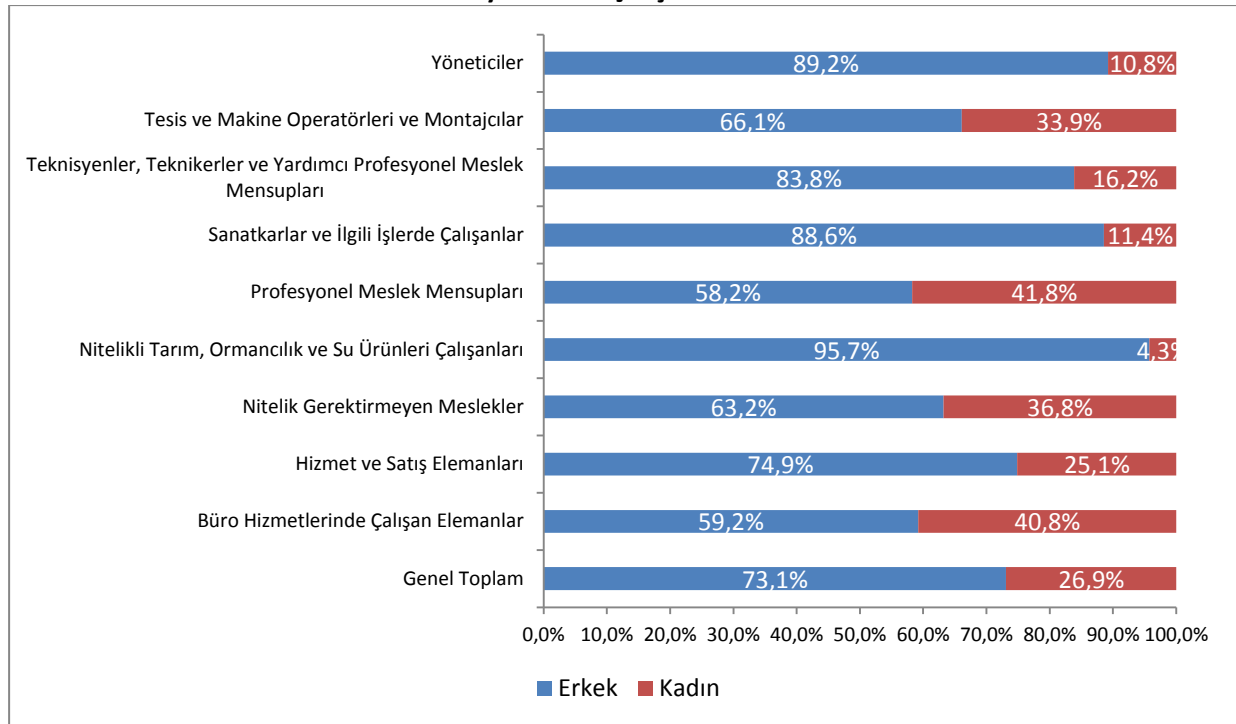
Meslek Grubu	10+		
	Erkek	Kadın	Toplam
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	525	362	887
Hizmet ve Satış Elemanları	1.442	485	1.927
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.148	668	1.815
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	48	2	50
Profesyonel Meslek Mensupları	596	427	1.023
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3.024	390	3.414
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	818	158	975
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	2.703	1.388	4.091
Yöneticiler	346	42	388
Genel Toplam	10.650	3.920	14.571

Kaynak: İPA 2015

Kastamonu ilinde çalışanların yüzde 13,2'si Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda çalışmaktadır. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 12,8 ile Kastamonu ilindeki orana oldukça yakındır. Kastamonu'da erkeklerin yüzde 10,8'i, kadınların ise 17,0'si nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmaktadır. Türkiye genelinde bu oranlar erkekler için yüzde 15,4, kadınlar için ise yüzde 20,2'dir. Kadınlarda niteliksiz işlerde çalışma oranı erkeklerle göre daha yüksektir. Diğer yandan genellikle lisans mezunlarının çalıştıkları Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu incelediğinde Kastamonu'da kadınların yüzde 10,9'unun, erkeklerin ise yüzde 5,6'sının bu meslek grubunda çalıştığı görülmektedir. Ayrıca Tesis ve Makine Operatörleri ve Büro Hizmetleri meslek gruplarında çalışan kadın oranının, erkek çalışan oranından fazla olduğu da görülmektedir.

Kastamonu'da erkekler en fazla Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Tesis ve Makine Operatörleri ile Montajcılar meslek grubunda çalışırken, kadınlar ise Tesis ve Makine Operatörleri ile Nitelik Gerektirmeyen meslek grubunda çalışmaktadırlar.

Grafik 7: Meslek Grubu ve Cinsiyete Göre Çalışanlar

Kaynak: İPA 2015

Kastamonu ilinde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından fazla olduğu bir meslek grubu bulunmamaktadır. Türkiye genelinde de benzer durum söz konusudur. Kastamonu ilinde Nitelikli tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ile Yöneticiler meslek grubunda çalışan erkek oranı, kadın çalışan oranına göre daha yüksektir. Kadınların Profesyonel Meslek Mensuplarında ve Büro Hizmetleri Meslek Grubunda çalışma oranının il genelinde çalışma oranından yüksek olması dikkat çekici bir noktadır.

Tablo 11: Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

10+		
Erkek	Kadın	Toplam
Temizlik Görevlisi	Makineci(Dikiş)	Makineci(Dikiş)
Ağır Kamyon Şoförü	Temizlik Görevlisi	Temizlik Görevlisi
Güvenlik Görevlisi	Aşçı	Ütücü
Makineci (Dikiş)	Kalite Kontrolcü-Tekstil	Satış Danışmanı
Marangoz	Büro Memuru (Genel)	Güvenlik Görevlisi
Şoför-Yük Taşıma	Ütücü	Aşçı
Ütücü	Satış Danışmanı	Ağır Kamyon Şoförü
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Büro Memuru (Genel)
Garson (Servis Elemanı)	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Marangoz
Satış Danışmanı	Ön Muhasebeci	Şoför-Yük Taşıma

Kaynak: İPA 2015

Kastamonu ilinde en fazla çalışanı olan mesleklere baktığımızda ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleği görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Temizlik Görevlisi, Ütücü, Satış Danışmanı ve Güvenlik Görevlisi meslekleri takip etmektedir.

En fazla çalışılan meslekler dikkate alındığında kadınlarda Makineci (Dikiş), Temizlik Görevlisi ve Aşçı olurken, erkeklerde ise Temizlik Görevlisi, Ağır Kamyon Şoförü ve Güvenlik Görevlisi mesleklerinin ilk üç sırayı aldığı görülmektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine İŞKUR hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadıkları sorulmuştur. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalandığını belirtmiş iken bu oran Kastamonu ilinde yüzde 68,2'dir. Kastamonu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü Kastamonu'daki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden her üç işyerinden ikisine hizmet sunma imkanı bulmuştur. Türkiye geneline göre alanında daha geniş kitlelere hizmet sunmuştur.

Tablo 12: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerleri Oranları

Sektör	İŞKUR Hizmetlerinden Faydalama Oranı	İŞKUR Hizmetinden Faydalananların Kendi İçinde Dağılımı
Toptan ve Perakende Ticaret	72,15%	29,89%
İmalat	80,01%	26,23%
İnşaat	58,95%	15,58%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	73,68%	7,49%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	64,71%	5,75%
Eğitim	75,00%	4,19%
Ulaştırma ve Depolama	39,39%	3,40%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	66,67%	2,54%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	75,00%	1,52%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	38,46%	1,37%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	42,86%	0,76%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	100,00%	0,51%
Gayrimenkul Faaliyetleri	100,00%	0,51%
Bilgi ve İletişim	100,00%	0,25%
Genel Toplam	68,20%	100,00%

Kaynak: İPA 2015

İşyeri sayısı ile bağlantılı olarak İŞKUR hizmetlerinden en fazla faydalanan sektörler Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat ve İnşaat sektörleridir. Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründeki işyerlerinden hiçbiri İŞKUR hizmetlerinden yararlanmamıştır. Finans ve Sigorta Faaliyetleri Gayrimenkul Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim sektörlerindeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Diğer Hizmet Faaliyetleri ve Ulaştırma ve Depolama sektörlerinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanma oranları diğer sektörlerle göre daha düşüktür. İmalat, Eğitim ve Sağlık sektörlerinde ise İŞKUR'un hizmet ağı oldukça geniştir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalama oranı Kastamonu ilindeki işyerleri için Türkiye genelinden yüksek olsa da sektörel olarak hizmet planlaması ile oranı düşük olan sektörlerdeki oranlar daha da arttırılmalıdır.

Kastamonu ilinde işyerlerinin yüzde 6,9'u part-time çalışana sahiptir. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 8,6'dır. Kastamonu'da part-time çalışanı olan işyeri oranı daha düşüktür.

Tablo 13: Part-Time Çalışanı Olan İşyerleri ve Çalışanlar

Sektör	Oran	Kadın Çalışan	Erkek Çalışan	Toplam
Eğitim	25,0%	86	72	157
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	18,4%	49	87	137
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	12,5%	6	4	10
Toptan ve Perakende Ticaret	8,9%	90	243	333
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	8,3%	15	49	64
Ulaştırma ve Depolama	6,1%	0	14	14
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	5,9%	7	29	36
İmalat	4,7%	46	189	235
Genel Toplam	6,9%	299	687	986

Kaynak: İPA 2015

Kastamonu’da araştırma kapsamına giren 15 sektörde işyeri bulunurken part-time çalışanı olan 8 sektör bulunmaktadır. Türkiye genelinde ise bütün sektörlerde part-time çalışma yapıldığı görülmektedir. İlde en fazla part-time çalışanı olan işyeri sayısı Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektör işyeri sayısı en fazla olan sektörler arasında olduğu için part-time çalışanı olan işyeri sayısında da ilk sıradaki sektör olarak dikkat çekmiştir. Ancak daha sağlıklı bir analiz için sektör içerisinde part-time çalışanı olan işyerlerine bakmak daha doğru olacaktır. Eğitim sektöründeki her dört işyerinden birinin part-time çalışanı bulunmaktadır. Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe part-time çalışanı olan işyeri oranı yüzde 18,4’tür. Türkiye genelinde en yüksek orana Sağlık sektörü sahiptir. En düşük oran ise Kastamonu ilinde hiç part-time çalışanı bulunmayan Madencilik sektöründedir.

Kastamonu ilinde çalışanların yüzde 7’si part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 20,8’dir. Türkiye genelinde Kastamonu geneline göre part-time çalışma daha yaygındır.

Kastamonu’da part-time çalışanı olan işyerlerinde çalışanların yüzde 19,5’i kadındır. Part-time çalışma yapılan yerlerde kadın istihdamının part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Kastamonu’da part-time çalışmanın kadın istihdamı üzerinde olumlu bir etkisinin olduğu görülmektedir. Aynı durum Türkiye genelinde de söz konusudur. Part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdamda olanların yüzde 39’u kadındır.

Part-time çalışanı olan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 14’te gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların part-time çalışmıyor olabilecekleri de dikkate alınmalıdır. Sonuçta araştırma kapsamındaki işyerlerine part-time çalışanlarının olup olmadığı sorulmuş olup part-time çalışanların hangi mesleklerde çalıştığı bilgisi sorulmamıştır.

Tablo 14: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinde En Fazla Çalışılan Meslekler

10+		
Kadın	Erkek	Toplam
Temizlik Görevlisi	Diğer Bıçkıcılar, Kontrplak İmalatçıları ve İlgili Ağaç İşlem İşçileri	Diğer Bıçkıcılar, Kontrplak İmalatçıları ve İlgili Ağaç İşlem İşçileri
Kasiyer	Elektrikçi (Genel)	Satış Danışmanı
Satış Danışmanı	Satış Danışmanı	Temizlik Görevlisi
Aşçı	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
Beden İşçisi (Temizlik)	Kalorifer Ateşçisi (Katı Ve Sıvı Yakıt)	Elektrikçi (Genel)
Bulaşıkçı (Stevard)	Temizlik Görevlisi	Kasiyer
Büro İşçisi	Pazarlamacı	Aşçı
Muhasebeci	Depo Görevlisi (Gıda)	Kalorifer Ateşçisi (Katı Ve Sıvı Yakıt)
Büro Memuru (Genel)	Cam Mamul İmalatçısı	Beden İşçisi (Temizlik)
Sınıf Öğretmeni	Pastane Ürünleri Satış Elemanı	Pazarlamacı

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanın olduğu işyerlerinde en fazla çalışanın olduğu meslekler Diğer Bıçkıcılar, Kontrplak İmalatçıları ve İlgili Ağaç İşlem İşçileri, Satış Danışmanı ve Temizlik Görevlisi olmuştur.

Kastamonu ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinin yüzde 23,2'si vardiyalı çalışma yapmaktadır. Bu oran Türkiye'de yüzde 17,7 olarak gerçekleşmiştir. Kastamonu ilinde vardiyalı çalışma yapan işyeri oranı genel olarak Türkiye ortalamasının üstündedir.

Tablo 15: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı

Sektör	İşyeri Oran	Çalışan Sayısı		
		Kadın	Erkek	Toplam
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	50,0%	102	198	300
Gayrimenkul Faaliyetleri	50,0%	2	3	5
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	50,0%	295	213	508
Toptan ve Perakende Ticaret;	34,8%	230	716	946
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	33,3%	5	99	104
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	28,6%	13	554	567
Ulaştırma ve Depolama	24,2%	21	140	161
İmalat	24,1%	409	1.969	2.378
İnşaat	5,3%	21	226	246
Genel Toplam	23,2%	1.097	4.117	5.214

Kaynak: İPA 2015

Kastamonu iline sektörel bazda baktığımızda vardiyalı çalışma Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde faaliyet gösteren işyerlerinin yarısında uygulanmaktadır. Kastamonu ilinde oransal olarak en fazla

vardiyalı çalışma yapan sektörler; Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü iken, Türkiye genelinde ise sektörel olarak yüzde 47,2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü olmuştur. Gayrimenkul Faaliyetleri sektörü Türkiye genelinde üçüncü sırada yer alırken, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü ise beşinci sırada yer almaktadır. Bilgi ve iletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Eğitim, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme ve Spor ve Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde Kastamonu ilinde vardiyalı çalışma yapılmamaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanlara cinsiyet yönüyle baktığımızda, Kastamonu ilinde sektörel bazda oransal olarak en fazla vardiyalı çalışma yapılan ilk iki sektördeki erkeklerin oranı yüzde 80'ler civarında iken, Türkiye'de bu oran daha düşüktür.

Kastamonu ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 21'i kadındır. İlde araştırma kapsamındaki işyerlerinde çalışan kadınların yüzde 28'i vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Çalışma kapsamında işyerlerinin vardiyalı çalışma yapıp yapmadıkları sorulmuştur. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde kadın çalışanların vardiyaya kalıp kalmadıklarına dair bilgi toplanmamıştır. Bu durum göz önüne alınarak Kastamonu ilinde vardiyalı çalışmanın kadın istihdamını olumsuz yönde etkilemediği sonucuna ulaşılmaktadır.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler Tablo 16'da gösterilmiştir. Tabi ki bu tablo yorumlanırken bu mesleklerde çalışanların vardiyalı çalışmıyor olabilecekleri dikkate alınmalıdır.

Tablo 16: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinde Cinsiyete Göre En fazla Çalışılan Meslekler

Kadın	Erkek	Toplam
Kasiyer	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
Hemşire	Madenci (Genel)	Temizlik Görevlisi
Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi	Temizlik Görevlisi	Madenci (Genel)
Temizlik Görevlisi	Şoför-Yük Taşıma	Kasiyer
Aşçı	Tekstil Terbiye İşçisi (Baskı)	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi
Tekstil Terbiye İşçisi (Baskı)	Ağır Kamyon Şoförü	Tekstil Terbiye İşçisi (Baskı)
Bulaşıkçı (Stevard)	Reyon Görevlisi	Şoför-Yük Taşıma
Diğer İplik İşçileri ve Sarıcıları	Diğer Bıçkıcılar, Kontrplak İmalatçıları ve İlgili Ağaç İşlem İşçileri	Büro Memuru (Genel)
Muhasebeci	Satış Danışmanı	Satış Danışmanı

KAYNAK: İPA 2015

Kastamonu ilinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı meslek bazında cinsiyete göre sıralandığında; kadınlarda ilk üç sırayı Kasiyer, Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi ve Hemşire almaktadır. Türkiye’de ise bu sıralama Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Makineci (Dikiş) olarak sıralanmaktadır. Kastamonu ilinde erkeklerde Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı), Garson (Servis Elemanı) ve Madenci (Genel) iken, Türkiye’de Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi ve Temizlik Görevlisi olarak sıralanmaktadır.

Kastamonu ilinde hem part-time çalışanı olan işyerlerinde hem de vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Temizlik Görevlisi mesleğinin ilk sıralarda olması dikkat çekicidir.

10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yüzde 8’i ihracat yapmaktadır. İlde 5 sektörde ihracat yapılmaktadır. Çalışanların yüzde 32,6’sı ihracat yapan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Türkiye genelindeki işyerlerinin ise yüzde 17,4’ü ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyeri oranı Türkiye genelinde Kastamonu’ya göre daha yüksektir.

Tablo 17: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel ve Çalışan Olarak Dağılımı

Sektör	İşyeri Oran	Çalışan Sayısı		
		Kadın	Erkek	Toplam
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	28,6%	13	554	567
İmalat	28,0%	1.391	2.593	3.985
Toptan ve Perakende Ticaret	3,8%	51	95	145
Ulaştırma ve Depolama	3,0%	1	6	7
İnşaat	1,1%	0	41	41
Genel Toplam	8,0%	1.456	3.289	4.745

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapan işyeri oranı en yüksek ilk üç sektör karşılaştırıldığında Türkiye ve Kastamonu ilinde benzerlik olduğu gözlemlenmiştir. Türkiye’de ihracat yapan firma sıralamasında ilk üç sırayı İmalat, Madencilik ve Taş ocakçılığı, Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri alırken, Kastamonu ili için bakıldığında, en fazla ihracat yapılan sektörün yüzde 28,6 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü olduğu görülmektedir. İkinci sırada yüzde 28 ile İmalat sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 3,8 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü yer almaktadır. Kastamonu ilinde İhracat yapan işyerlerinde çalışanların büyük çoğunluğu erkeklerden oluşmaktadır.

İhracat yapılan işyerlerinde en fazla çalışılan mesleklere baktığımızda Makineci (Dikiş), Ütücü ve Marangoz gibi meslekler öne çıkmaktadır.

Tablo 18: İhracat Yapan İşyerlerinde Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı En Fazla Olan Meslekler

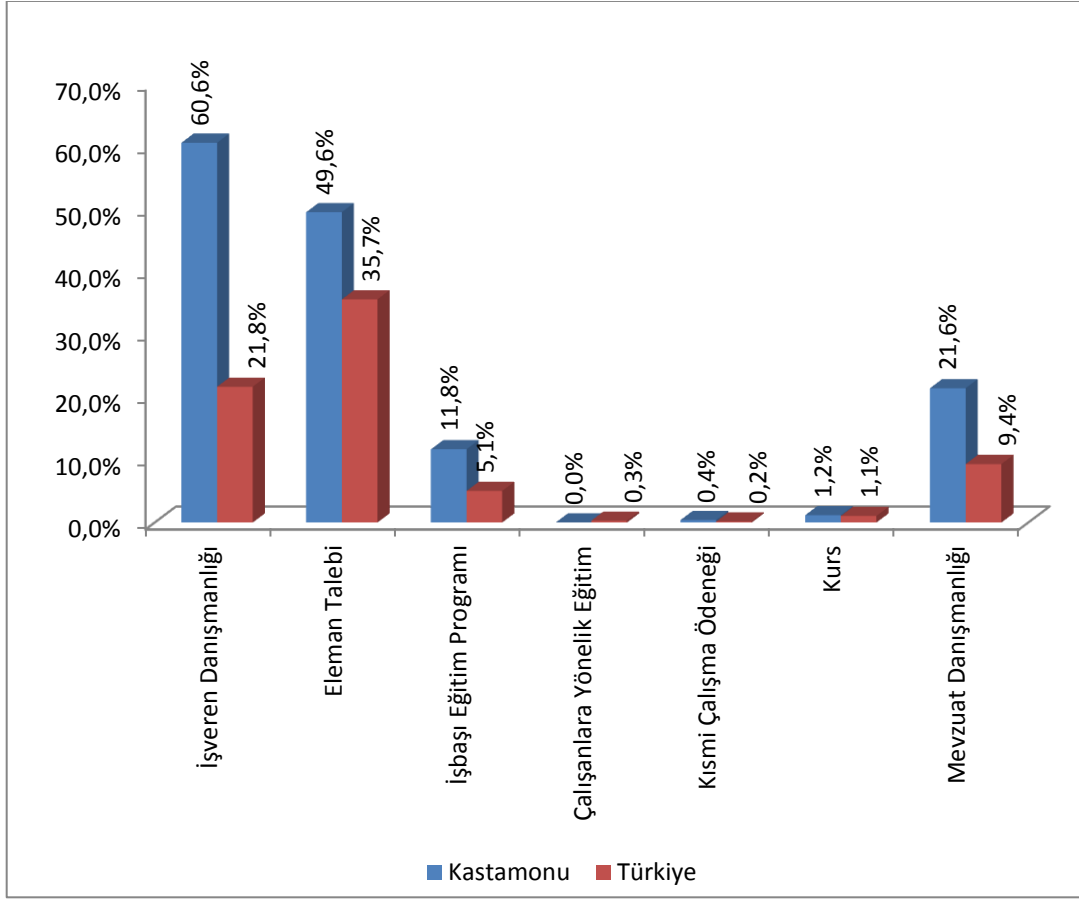
Kadın	Erkek	Toplam
Makineci (Dikiş)	Marangoz	Makineci (Dikiş)
Kalite Kontrolcü-Tekstil	Ütücü	Ütücü
Ütücü	Makineci (Dikiş)	Marangoz
Kesimci (Konfeksiyon)	Madenci (Genel)	Madenci (Genel)
Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Ahşap Mobilya İmalatçısı	Kesimci (Konfeksiyon)
Paketleme İşçisi (Gıda)	Ahşap Doğramacı	Kalite Kontrolcü-Tekstil
Büro Memuru (Genel)	Ahşap Boyamacı	Ahşap Mobilya İmalatçısı
Paketleme İşçisi (El ile)	Destek Personeli (Yardımcı Hizmetler)	Ahşap Boyamacı
Bobinaj Sarma İşçisi (Elle)-Elektrik	Ebatlama Makinesi Operatörü (Ahşap)	Ahşap Doğramacı
Çorap Örme Makinesi Operatörü	Torna Tezgahı Ayarçı-Operatörü (Ağaç)	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)

KAYNAK: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde cinsiyete göre çalışan sayısı en çok olan mesleklere bakıldığında; kadınlarda ilk üç sırayı Makineci (Dikiş), Kalite Kontrolcü-Tekstil ve Ütücü alırken, erkeklerde ise Marangoz, Ütücü ve Makineci (Dikiş) olarak sıralanmaktadır. Bir önceki tablodaki en çok ihracat yapılan sektör ve çalışanların cinsiyete göre dağılımı ile bu tabloyu birleştirildiğinde sıralamanın uyumlu olduğu görülmektedir.

İŞKUR hizmetlerinden faydalanma durumu incelendiğinde; Kastamonu'daki işyerlerinin yüzde 42'si, Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin ise yüzde 41,9'u İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. Hangi hizmetlerden ağırlıklı olarak yararlanıldığına ilişkin veriler grafik 8'de sunulmuştur.

Grafik 8: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyeri Sayısı Oranları

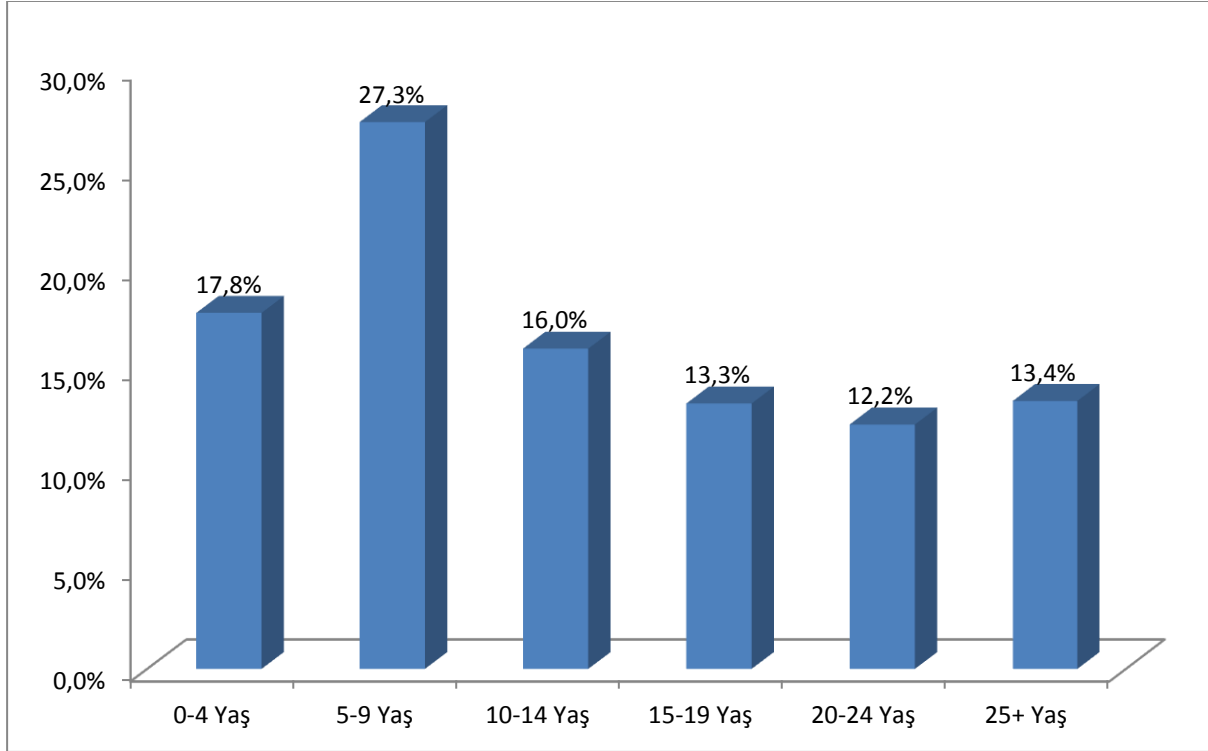

KAYNAK: İPA 2015

Kastamonu ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar İŞKUR'dan hizmet olarak yüzde 60,6 ile en fazla işveren danışmanlığından faydalanmışlardır. Bunu sırasıyla yüzde 49,6 ile eleman talebinde bulunma, yüzde 21,6 ile mevzuat danışmanlığı, yüzde 11,8 ile işbaşı eğitim programları takip etmiştir. İşyerlerinin çalışanlara yönelik hizmet talepleri olmamıştır. Türkiye genelindeki sıralama ise eleman talebi, işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı, işbaşı eğitim programı olarak görülmektedir. Kastamonu ilinde işveren danışmanlığı, eleman talebi ve mevzuat danışmanlığı hizmetleri Türkiye genelinin üzerinde bir orana sahip iken, çalışanlara yönelik eğitim hizmetinden faydalanan işyeri bulunmadığı için bu oran Türkiye genelinin altında kalmıştır.

Kastamonu ilinde İŞKUR hizmetlerinden en fazla 5-9 yaş arasında faaliyet gösteren işyerleri faydalanmıştır. Daha sonra 0-4 yaş arasındaki işyerleri faydalanmıştır. Diğer yaş gruplarının oranı ise birbirine yakındır. Kastamonu'da en fazla işyeri de 5-9 ve 0-4 yaş arası faaliyet gösteren işyerlerindedir.

Grafik 9: İŞKUR Hizmetinden Faydalanan İşyerlerinin Yaşlarına Göre Dağılımı

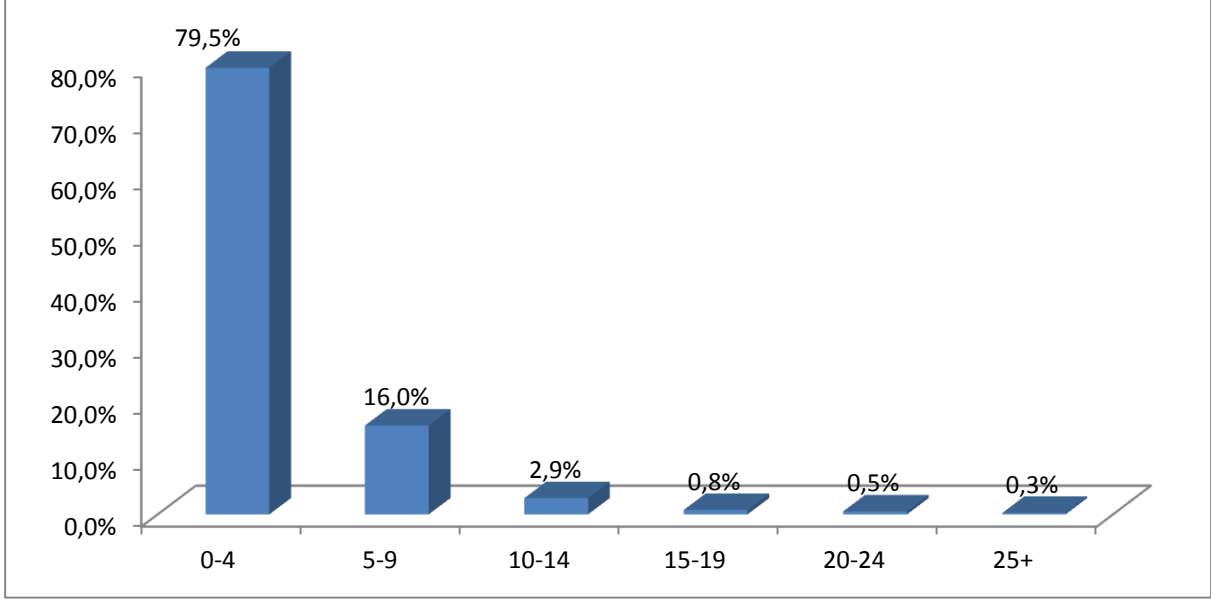

KAYNAK: İPA 2015

Kastamonu ilinde bütün yaş aralıklarındaki firmalar İŞKUR'dan oransal olarak en fazla işveren danışmanlığından faydalanmışlardır. Bu hizmetten oransal olarak en fazla 5-9 yaş grubu firmalar faydalanmışlardır. İŞKUR'un diğer hizmetlerinden faydalanma oranlarına göre sıralama yapıldığında yaş grupları arasında farklılık görülmektedir. 0-4, 5-9, 10-14 ve 15-19 yaşa sahip firmaların kendi içerisinde aldıkları hizmetler sıralandığında birinci sırada işveren danışmanlığı, ikinci sırada eleman talebi, üçüncü sırada ise mevzuat danışmanlığı yer almaktadır. 20-24 yaş ve 25+ yaş üzeri firmaların İŞKUR'dan aldıkları hizmetler oransal olarak sıralandığında; eleman talebi, işveren danışmanlığı ve mevzuat danışmanlığı hizmetleri ilk üç sırayı almaktadır.

Araştırma kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine bu hizmetlerden ne kadar süredir faydalandığı sorulmuştur.

Grafik 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Sürelerinin Dağılımı

KAYNAK: İPA 2015

Kastamonu ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin yüzde 79,5'inin 0-4 yıl arasında bir süredir bu hizmetlerden yararlandığı tespit edilmiştir. En düşük oran ise 25+ yıl arasındır. Kastamonu ilinde sektörel bazda firmaların İŞKUR hizmetlerinden faydalanması en çok son dört yılda olmuştur. İŞKUR son dört yıl içerisinde büyük bir atılım yapmıştır. İŞKUR'un personel sayısındaki artış, sunduğu hizmetlerdeki hem nitel hem de nicel iyileşme ile birlikte İŞKUR imajındaki değişim, İŞKUR'un değer olarak geliştiğinin göstergesidir.

Sektörlere göre İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin yararlandıkları hizmet türlerine ilişkin verilere Tablo 19'da yer verilmiştir.

Tablo 19: Sektörlere Göre İŞKUR'dan Faydalanılan Hizmetlerin Dağılımı

Sektörler	Eleman Talebi	İEP	İşveren Danışmanlığı	Kurs	Mevzuat Danışmanlığı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	66,67%	33,33%	100,00%	0,00%	66,67%
İmalat	80,12%	14,42%	84,85%	5,57%	37,57%
İnşaat	62,50%	3,57%	94,64%	0,00%	39,29%
Toptan ve Perakende Ticaret	72,81%	13,16%	90,35%	0,88%	25,44%
Ulaştırma ve Depolama	46,15%	38,46%	76,92%	0,00%	7,69%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	78,57%	14,29%	78,57%	0,00%	17,86%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	81,82%	50,00%	100,00%	0,00%	27,27%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	62,50%	12,50%	100,00%	0,00%	37,50%
Eğitim	73,33%	20,00%	93,33%	0,00%	33,33%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	83,33%	66,67%	83,33%	0,00%	66,67%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	60,00%	40,00%	100,00%	0,00%	40,00%

KAYNAK: 2015 İP

Kastamonu ilinde bütün sektörlerde en fazla yararlanılan İŞKUR hizmeti işveren danışmanlığı olmuştur. Eleman talebi hizmetinde ise Sağlık, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve İmalat sektörleri ön planda olmuştur. Kurs hizmeti en az faydalanılan hizmet türü olmuştur. Bu hizmet yapısı gereği işyerlerinden ziyade işsizlerin faydalandığı bir hizmettir. İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri kurs hizmetinden diğer sektörlerle göre daha yüksek oranda yararlanmışlardır.

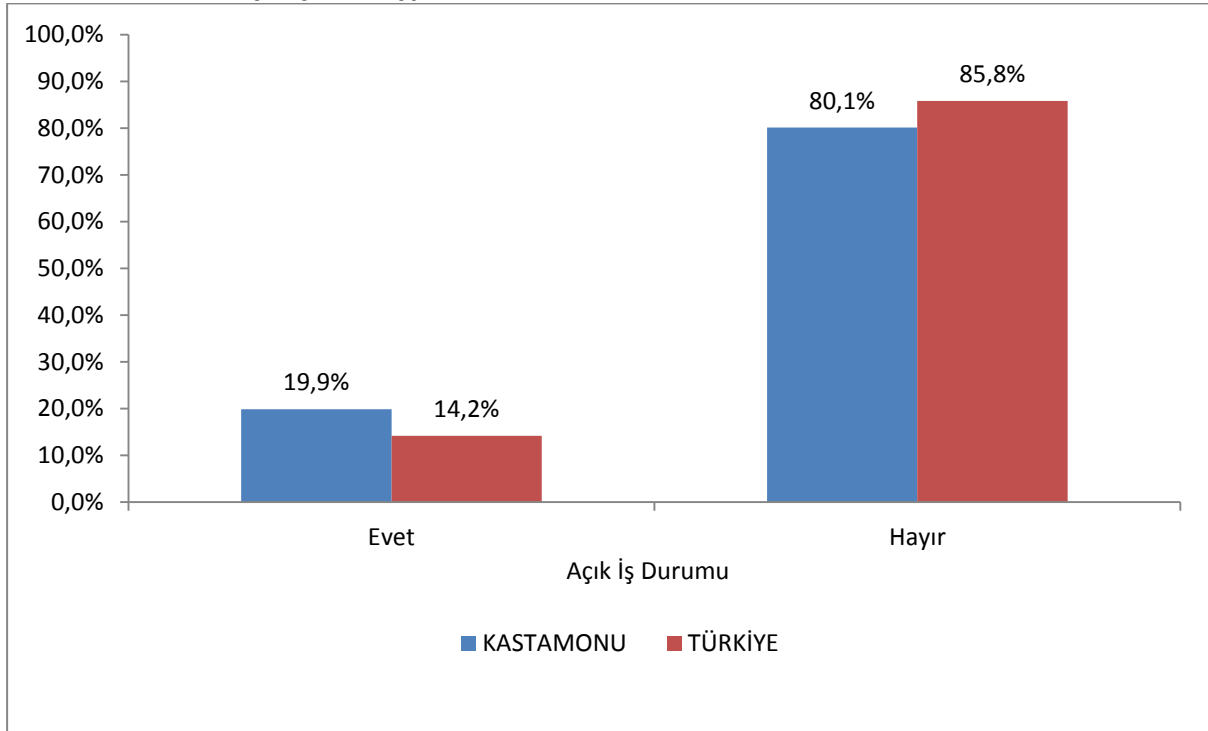
İŞKUR hizmetlerinden yararlanan bütün işyerlerinin işveren ve mevzuat danışmanlığı hizmetlerinden yararlanıp sunulan diğer hizmetler hakkında bilgi alması İŞKUR'un etkinliği açısından dikkate değer bir durumdur.

Kastamonu ilinde part-time çalışanı olan, vardiyalı çalışma yapılan ve ihracat yapan işyerleri İŞKUR hizmetlerinden çalışanlara yönelik eğitim hizmetinden faydalanmamışlardır. Part-time çalışanı olan işyerleri, vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ve ihracat yapan işyerlerinin İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları benzerlik göstermektedir. Kastamonu ilinde part-time çalışanı olan işyerleri, vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ve ihracat yapan işyerlerinin en fazla yararlandıkları hizmet eleman talebidir ve bu durum Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir. Kastamonu'da eleman talebi hizmetinin ardından işveren danışmanlığı, mevzuat danışmanlığı ve işbaşı eğitim programı hizmetleri yer alırken, Türkiye genelinde de Kastamonu ile aynı sıralama olduğu görülmektedir.

AÇIK İŞLER

Açık işlere ilişkin veriler işgücü piyasasının talep yönünü ifade eden verilerdir. Araştırma kapsamında 15 Mart - 30 Nisan 2015 tarihleri arasında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Bir anlamda ziyaret edilen tarihler arasında işyerlerinin eleman ihtiyaçları tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmada referans tarihi veya döneminin olmayışı, ziyaret sırasındaki mevcut durumun sorulması çalışmanın istatistiksel olarak sınırlılığını ortaya koymaktadır. Çalışma kapsamında işyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu kapsamda toplanan verilere bu bölümde detaylı bir şekilde yer verilecektir.

Grafik 11: Açık İş Olan İşyerleri

KAYNAK: İPA 2015

Kastamonu ilindeki işyerlerinin yüzde 19,9'u açık işi olduğunu belirtmiştir. Türkiye genelinde ise bu oran yüzde 14,2'dir. Kastamonu'da açık işi olan işyeri oranı Türkiye genelinden yüksektir. Ancak 2014 yılı İşgücü Piyasası Araştırmasında Kastamonu ilinde açık işi olan işyeri oranı yüzde 25,9 olarak gerçekleşmiştir. Bu yıl çalışmanın yapıldığı dönemin de (Mart-Nisan) etkisiyle oran düşük çıkmıştır.

Kastamonu ilinde 115 işyerinde toplam 574 kişilik açık iş tespit edilmiştir. Bu açık işlerin sektörel dağılımı ve sektörlerle göre açık iş oranı Tablo 20'de gösterilmiştir.

Tablo 20: Sektörlere Göre Açık İşlerin Dağılımları

Sektör	Kastamonu			Türkiye	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	58	10,1%	8,1%	0,6%	1,0%
İmalat	306	53,3%	4,4%	44,6%	2,0%
İnşaat	43	7,4%	2,5%	7,8%	1,4%
Toptan ve Perakende Ticaret	101	17,6%	3,9%	17,1%	1,8%
Ulaştırma ve Depolama	4	0,7%	1,0%	3,7%	1,4%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	24	4,2%	3,8%	8,8%	2,1%
Bilgi ve İletişim	0	0,0%	0,0%	1,0%	1,2%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0,8%	0,4%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0,0%	0,0%	0,6%	1,6%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	27	4,7%	6,5%	3,4%	2,1%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	1	0,2%	0,2%	6,1%	1,5%
Eğitim	0	0,0%	0,0%	1,1%	0,7%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	9	1,6%	1,6%	2,0%	1,1%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence Ve Spor	0	0,0%	0,0%	0,3%	1,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	1	0,2%	1,1%	1,8%	2,7%
Genel Toplam	574	100,0%	3,8%	100,0%	1,7%

KAYNAK: İPA 2015

Kastamonu ilinde en fazla açık iş oransal olarak yüzde 53,3 ile İmalat sektöründe yer almaktadır. İkinci olarak yüzde 17,6 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü, üçüncü olarak yüzde 10,1 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü gelmektedir. Bu sektörleri sırasıyla İnşaat, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ve Ulaştırma ve Depolama sektörleri izlemiştir. İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri işyerlerinin yüzde 51 'ini oluştururken açık işlerin yüzde 80'inin üzerinde paya sahip olmuşlardır. İmalat sektörü açık işlerde ön plana çıkan sektör olmuştur.

Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Eğitim ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde açık iş bulunmamaktadır.

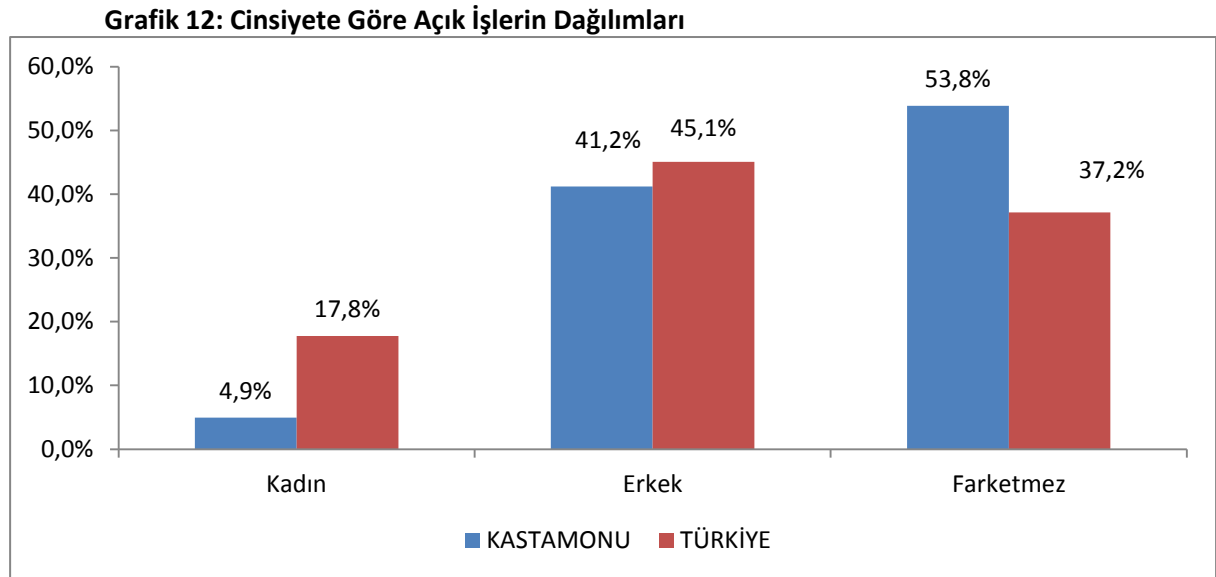
Türkiye genelinde sektörel bazda açık iş sayısı Kastamonu ili ile benzer bir durum arz etmekte ve ilk sırayı yüzde 44,6 ile İmalat sektörü, ikinci sırayı 17,1 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü üçüncü sırayı ise yüzde 8,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü almaktadır.

Kastamonu ilinde açık iş oranı yüzde 3,8 ile Türkiye geneli açık iş oranının yaklaşık 2 puan üzerindedir. Kastamonu'da sektörel bazda en yüksek açık iş oranı yüzde 8,1 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründedir. Bunu yüzde 6,5 ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve yüzde 4,4 ile İmalat, yüzde 3,9 ile Toptan ve Perakende Ticaret ve yüzde 3,8 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü takip etmektedir. Bu beş sektörün dışındaki sektörlerin açık iş oranı il geneli açık

iş oranının altında kalmaktadır. Türkiye genelinde ise farklı bir sıralama göze çarpmaktadır. İlk sırada yüzde 2,7 ile Diğer Hizmet Faaliyetleri, ikinci sırada yüzde 2,1 ile Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler, üçüncü sırada ise yüzde 2 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü yer almaktadır. İmalat sektöründe ise açık iş oranı yüzde 2 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Araştırmanın yapıldığı dönemde mevsim şartlarının henüz iyileşmemesi İnşaat sektöründeki açık iş oranının beklenenden düşük çıkmasına neden olmuştur. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe özellikle bankaların açık işleri merkezden ilan etmeleri nedeniyle yerelde açık işler tespit edilememiş ve bu sektörde de beklentilerin altında açık iş oranı ortaya çıkmıştır.

Açık işlerde cinsiyet tercihi sorulmuştur. Grafik 12’den açık işlerde cinsiyet bakımından farklılaşma olduğu görülmektedir.

KAYNAK: İPA 2015

Kastamonu’da toplam açık işlerin yüzde 4,9’u için yalnızca kadınlar, yüzde 41,2’si için yalnızca erkekler tercih edilmiştir. Bu oranlar her iki cinsiyet grubunda da Türkiye geneli açık iş talebinin altında kalmıştır. Açık işi olan firmaların talep ettikleri açık işteki fark etmez seçeneği yüzde 53,8 iken, Türkiye genelinde yüzde 37,2’dir. Kastamonu ilindeki açık işlerin çoğu için cinsiyet fark etmezken, Türkiye genelinde oransal olarak talep bu büyüklükte olmamış, daha çok erkek çalışan tercih edilmiştir.

Tablo 21: Sektörlere Göre Açık İşi Olan İşyerlerinin Dağılımları

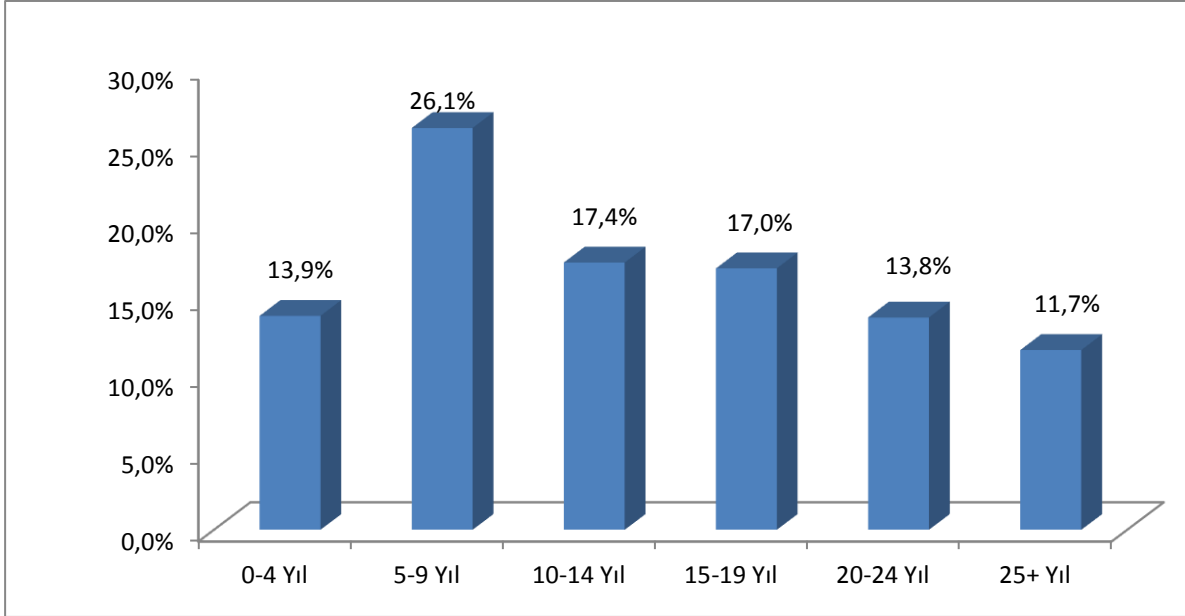
	10+
Sektör	Açık İş Verme Oranı
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	37,5%
İmalat	28,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	23,7%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	23,5%
Toptan ve Perakende Ticaret	22,2%
İnşaat	14,7%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	14,3%
Ulaştırma ve Depolama	9,1%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	8,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	7,7%
Genel Toplam	19,9%

KAYNAK: İPA 2015

Kastamonu ilinde toplamda açık işi olan işyeri sayısı oranı yüzde 19,9 iken, Türkiye genelinde bu oran yüzde 14,2 olarak gerçekleşmiştir. Kastamonu’da sektörel bazda en fazla açık iş verme oranı yüzde 37,5 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründeyken, Türkiye’de yüzde 20 ile İmalat sektöründedir. Kastamonu’da ikinci sırada yüzde 28,1 ile İmalat sektörü yer alırken, üçüncü sırada yüzde 23,7 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü bulunmaktadır. Türkiye’de sektörel bazda ikinci sırada yüzde 19,7 ile Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü, üçüncü sırada ise yüzde 18,1 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Kastamonu ilinde sektörel bazda; Bilgi ve İletişim, Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri, Eğitim ve Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde açık iş talebi bulunmamaktadır.

Grafik 13: Açık İşi Olan İşyerlerinin Sektörlere Ve Yaş Grubuna Göre Dağılım

KAYNAK: İPA 2015

Açık işi olan işyerlerinin yaş gruplarına göre dağılımına baktığımızda; en fazla açık işi olan işyerlerinin 5-9 yaş arası grupta olduğunu görülmektedir. Daha sonra sırası ile 10-14 yaş grubuna sahip işyerleri ile 15-19 yaş arası işyerleri gelmektedir. Diğer yaş gruplarındaki işyerlerinin ise açık iş verme oranları birbirine yakındır.

Açık işlerin sektörlere göre cinsiyet dağılımında Kastamonu ilinde açık işlerde erkeklerin daha fazla talep edildiği görülmektedir.

Tablo 22: Açık İşlerin Sektörlere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Sektör	Kadın	Erkek	Fark etmez
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	100,0%	0,0%
İmalat	5,1%	26,1%	68,7%
İnşaat	5,1%	64,1%	30,8%
Toptan ve Perakende Ticaret	7,1%	58,2%	34,7%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	75,0%	25,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	8,7%	26,1%	65,2%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	3,8%	96,2%
İdari Ve Destek Hizmet Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	11,1%	88,9%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	4,9%	41,2%	53,8%

KAYNAK: İPA 2015

Tablo 22'deki sektörlere genel olarak bakıldığında; yalnızca iki sektörde çalıştırılmak istenen elemanın cinsiyetinin erkek tercih edildiği görülmektedir. Bu sektörler Madencilik ve Taş Ocakçılığı ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörleridir. İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe ise çalıştırılmak istenen elemanın bayan tercih edildiği görülmektedir. İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörlerinde erkek eleman talebi az olmakla beraber yüzde 90 oranında fark etmemektedir. Madencilik ve Taş Ocakçılığı, Diğer Hizmet Faaliyetleri ile Ulaştırma ve Depolama sektörlerinde yoğun bir şekilde erkek eleman talep edilmiştir. Benzer şekilde İnşaat sektörü de açık işlerde erkek eleman talep etmiştir. Bu sektörlerden hareketle, fizik gücünün çok fazla talep edildiği sektörlerde erkekler için açık iş oranları daha fazla belirginleşmektedir.

Kastamonu'da açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımında Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunun oranı Türkiye geneline göre oldukça yüksektir.

Tablo 23: Açık İşlerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Meslek Grup	Kastamonu			Türkiye	
	Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	20	3,5%	2,2%	7,5%	1,1%
Hizmet ve Satış Elemanları	57	10,0%	2,9%	16,7%	2,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	57	9,9%	3,0%	14,9%	1,5%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	1	0,2%	2,0%	0,4%	1,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	36	6,3%	3,4%	7,8%	1,3%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	111	19,3%	3,1%	21,5%	2,2%
Teknisyen, Tekniker. ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	50	8,8%	4,9%	8,1%	1,5%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	242	42,1%	5,6%	22,4%	2,1%
Yöneticiler	0	0,0%	0,0%	0,6%	0,3%
Genel Toplam	574	100%	3,79%	100%	1,7%

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı ele alındığında; en yoğun talep Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubundadır. İkinci sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Üçüncü sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer almaktadır. Kastamonu ilinde son dönemlerde kafe, restoran, lokanta ve mağaza vb. türünde birçok işyeri açılmıştır. Dolayısıyla söz konusu piyasada açık iş talepleri de oluşmuştur. Bu sebeple Hizmet ve Satış Elemanları talebinde artış olmuştur. Açık iş talebi olmayan meslek grubu ise Yöneticiler meslek grubudur. Yönetici pozisyonu genellikle sermayedar olan işletme yöneticisiyle aynı kişi olduğundan bu meslek grubunda açık iş talebi olmamıştır.

Türkiye'de de Kastamonu gibi açık iş dağılımında birinci sırada Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu yer almaktadır. İkinci sırada Kastamonu ile benzer oranda Sanatkârlar ve

İlgili işlerde Çalışanlar meslek grubu yer almaktadır. Üçüncü sırada Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer almaktadır.

Açık iş oranı sıralamasında ilk sırada açık iş dağılımında olduğu gibi Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu yer almaktadır. Ancak Kastamonu’da açık iş dağılımında beşinci sırada yer alan Teknisyen, Tekniker ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu, açık iş oranında ikinci sırada yer almaktadır.

Türkiye’de ise açık iş dağılımındaki ilk üç meslek grubu kendi aralarında yer değiştirerek sırasıyla Hizmet ve Satış Elemanları, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olarak sıralanmıştır.

Tablo 24: Açık İşlerin Meslek Gruplarına ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Meslek Grup	Kastamonu			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	37,7%	31,3%	30,9%	25,5%	25,0%	49,5%
Hizmet ve Satış Elemanları	3,7%	36,4%	59,9%	21,3%	27,5%	51,2%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	3,7%	36,1%	60,2%	23,7%	41,7%	34,6%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0,0%	100,0%	0,0%	18,6%	61,3%	20,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	11,2%	88,8%	17,6%	19,3%	63,2%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3,7%	86,2%	10,1%	11,0%	73,9%	15,1%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	66,8%	33,2%	12,6%	51,1%	36,3%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	5,2%	22,7%	72,1%	17,0%	46,5%	36,4%
Genel Toplam	4,9%	41,2%	53,8%	17,8%	45,1%	37,2%

KAYNAK: İPA 2015

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunda ağırlıklı olarak erkek çalışan olduğundan işverenler açık işlerinde de erkek çalışan tercih etmektedir. Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları da açık işlerinde büyük oranda erkek çalışan talep etmektedir. Fiziksel yeterlilik gerektiren işlerde erkeklerin daha fazla çalıştırıldıklarını bu veriler desteklemektedir.

Açık işlerin meslek gruplarına ve cinsiyete göre dağılımında kadınların en fazla talep edildiği meslek grubu Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubudur. Türkiye genelinde ise bu oran eşit seviyededir. Türkiye genelinde hiçbir meslek grubunda kadınların talebi erkeklerin talebinden fazla değildir. Kadın talebinin erkek talebine en yakın olduğu meslek grubu Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubudur.

Hem Kastamonu’da hem de Türkiye’de eleman talebinde fark etmez seçeneği en fazla olan meslek grubu Profesyonel Meslek Mensuplarıdır. Türkiye genelinde Kastamonu’dan farklı olarak Tesis

ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek gruplarında talep edilen elemanlarda fark etmez seçeneğini belirtme oranı Kastamonu'ya göre düşüktür.

Tablo 25'te bu yıl ve geçen yıl açık iş olan mesleklerin dağılımı gösterilmiştir.

Tablo 25: Açık İşlerin Mesleklere Göre Dağılımı

	2015		2014	
	Meslekler	Oran	Meslekler	Oran
1	Makineci (Dikiş)	22,3%	Makineci (Dikiş)	21,3%
2	Çorap Örmek Makinesi Operatörü	8,7%	Garson (Servis Elemanı)	5,2%
3	Beden İşçisi (Genel)	7,0%	Marangoz	4,9%
4	İş Makineleri Operatörü	3,5%	Beden İşçisi (Genel)	2,9%
5	Garson (Servis Elemanı)	3,4%	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	2,5%
6	Marangoz	3,2%	Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	2,4%
7	Mekanik Bakım Onarımcısı	3,0%	Ütücü	2,2%
8	Satış Danışmanı	2,5%	Soğuk Demirci	2,2%
9	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,8%	İş Makineleri Operatörü	2,1%
10	İnşaat Mühendisi	1,5%	İnşaat Kalıpcısı (Ahşap)	1,8%
11	Ön Muhasebeci	1,5%	Kasiyer	1,7%
12	Aşçı	1,5%	Reyon Görevlisi	1,7%
13	Mobilya Montaj İşçisi	1,4%	Madenci (Genel)	1,7%
14	İnşaat Teknolojisi Teknikeri	1,3%	Makine Teknikeri	1,7%
15	Şekerleme İmal İşçisi (Elle)	1,3%	İnşaat Teknolojisi Teknikeri	1,7%
16	Bulaşıkçı (Stevard)	1,3%	Boyacı (Püskürtme İle) (İnşaat Hariç)	1,5%
17	Beton Transmikser Operatörü	1,3%	Sondaj İşçisi	1,4%
18	Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	1,2%	Seyahat Servis Elemanı (Host/Hostes/Otobüs-Tren)	1,4%
19	Ahşap Mobilya İmalat Ustası	1,1%	Bobinaj Sarma İşçisi (Elle)-Elektrik	1,3%
20	Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	0,9%	Pazarlamacı	1,2%
21	Diğer Meslekler	30,3%	Diğer Meslekler	37,1%
Toplam		100%	Toplam	100%

KAYNAK: İPA 2015

Kastamonu ili işgücü piyasası araştırması sonuçlarına göre 2015 yılında geçen seneye göre açık işlerde ilk sıradaki meslekte bir değişiklik olmamakla birlikte ikinci ve üçüncü sıralardaki meslekler değişiklik göstermiştir. Bunlar sırasıyla Makineci (Dikiş), Çorap Örmek Makinesi Operatörü ve Beden İşçisi (Genel) meslekleridir. Geçen sene açık iş sıralamasında ilk yirmi meslek içinde yer alan Soğuk Demirci, İnşaat Kalıpcısı (Ahşap) ve Sondaj İşçisi meslekleri bu sene ilk yirmi meslek arasına girememiştir. Bunun nedeni olarak da bu sene yapılan işgücü piyasası araştırmasının yapıldığı dönemin etkisinin olduğu söylenebilir.

Geçen senenin sonuçlarına göre açık işler bakımından ilk yirmi meslek içerisinde yer alan mesleklerden on üç tanesi (Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap), Ütücü, Soğuk Demirci, İnşaat Kalıpcısı (Ahşap), Kasiyer, Reyon Görevlisi, Madenci (Genel), Makine Teknikeri, Boyacı (Püskürtme İle) (İnşaat Hariç), Sondaj İşçisi, Seyahat Servis Elemanı (Host/Hostes/Otobüs-Tren), Bobinaj Sarma İşçisi (Elle)-Elektrik, Pazarlamacı) bu sene ilk yirmi meslek içerisinde yer almamaktadır. Onların yerine bu sene Çorap Örme Makinesi Operatörü, Mekanik Bakım Onarımcısı, Satış Danışmanı, İnşaat Mühendisi, Ön Muhasebeci, Aşçı, Mobilya Montaj İşçisi, Şekerleme İmal İşçisi (Elle), Plastik Doğramacı /Pvc Doğrama-İmalat ve Montajcısı, Beton Transmikser Operatörü, Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü), Ahşap Mobilya İmalat Ustası ve Bulaşıkçı (Stevard) açık işlerde ilk yirmi meslek arasında yerini almıştır.

Türkiye genelinde açık iş sıralamasında ilk üçte Kastamonu ile benzer şekilde birinci sırada Makineci (Dikiş) yer almaktadır. İkinci sırada Beden İşçisi (Genel) ve üçüncü sırada Garson (Servis Elemanı) meslekleri yer almaktadır. Türkiye’de açık iş sıralamasında Kastamonu’dan farklı olarak ilk yirmi meslek içerisinde on dört farklı meslek Temizlik Görevlisi, Gaz Altı Kaynakçısı, Güvenlik Görevlisi, Şoför-Yük Taşıma, Pazarlamacı, Çağrı Merkezi Müşteri Temsilcisi, Kasiyer, Plastik Enjeksiyon Üretim Elemanı, Servis Komisi, Paketleme İşçisi (el ile), Muhasebeci, Ortacı/Ayakçı(teksti), CNC Torna Tezgahı Operatörü ve Elektrikçi (Genel) yer almıştır.

Tablo 26: Açık İşlerin Mesleklere Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

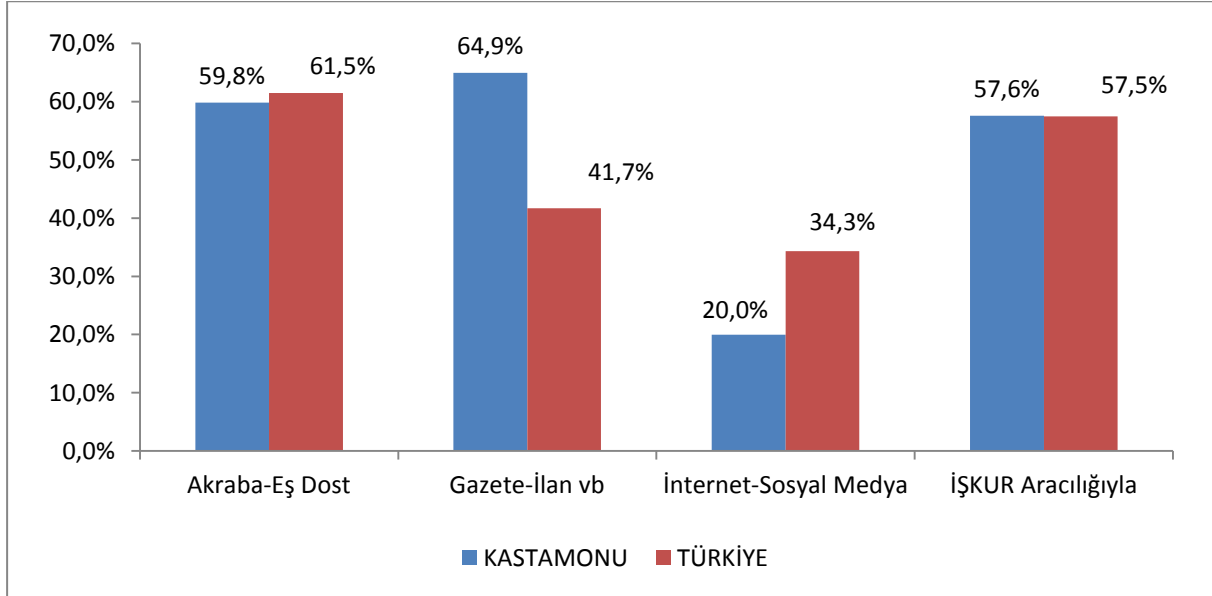
Kadın	Erkek	Fark etmez
Makineci (Dikiş)	İş Makineleri Operatörü	Makineci (Dikiş)
Ön Muhasebeci	Mekanik Bakım Onarımcısı	Çorap Örme Makinesi Operatörü
Peynir İmal İşçisi	Beden İşçisi (Genel)	Beden İşçisi (Genel)
Garson (Servis Elemanı)	Marangoz	Satış Danışmanı
Bulaşıkçı (Stevard)	Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	İnşaat Mühendisi
Büro Memuru (Genel)	Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)
Sekreter	Mobilya Montaj İşçisi	Marangoz
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	Şekerleme İmal İşçisi (Elle)	Bulaşıkçı (Stevard)
*	Beton Transmikser Operatörü	Kasiyer
*	Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	Harita Mühendisi

KAYNAK: İPA 2015

Kastamonu ilinde kadınlarda açık iş sıralamasında ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Ön Muhasebeci ve Peynir İmal İşçisi iken, erkeklerde İş Makineleri Operatörü, Mekanik Bakım Onarımcısı ve Beden İşçisi (Genel) yer almaktadır. Açık işlerde fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Çorap Örme Makinesi Operatörü ve Beden İşçisi (Genel)’dir. Türkiye genelinde ise kadınlarda açık iş talebinin ilk üç sırasında Makineci (Dikiş), Satış Danışmanı ve Beden İşçisi (Genel); erkeklerde

ise Beden İşçisi (Genel), Gaz Altı Kaynakçısı ve Şoför-Yük Taşıma yer almaktadır. Açık işlerde Fark etmez seçeneğinde ise ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı) ve Satış Danışmanıdır.

Grafik 14: Açık İşlerin Aranma Kanallarına Göre Dağılımı

KAYNAK: İPA 2015

Açık işlerin aranma kanallarına göre dağılımında Kastamonu’da birinci sırada Gazete-İlan vb., yer alırken bunu sırasıyla Akraba-Eş Dost, İŞKUR ve İnternet-Sosyal Medya takip etmektedir. Kastamonu’da faaliyet gösteren herhangi bir Özel İstihdam Bürosu bulunmadığından işverenler bu arama kanalını kullanmamaktadır. Bu sebeple Özel İstihdam Bürosu ile arama kanalının oranı sıfır olduğu için grafikte yer verilmemiştir. Kastamonu’da “Akraba-Eş Dost” arama kanalının yoğun olarak kullanılmasının önemli bir sebebi ilde geleneksel akraba ilişkilerinin önemini korumasıdır. Kastamonu’da açık iş arama kanalı olarak İŞKUR aracılığı ile açık işlerin aranma oranı yüzde 57,6 ile Türkiye geneli ile benzerlik göstermektedir.

Tablo 27: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Sektör	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
İmalat	46,0%	75,2%	24,3%	66,6%
İnşaat	53,8%	46,2%	5,1%	69,2%
Toptan ve Perakende Ticaret	79,6%	48,0%	13,3%	58,2%
Ulaştırma ve Depolama	75,0%	25,0%	0,0%	0,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	65,2%	34,8%	0,0%	78,3%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	65,4%	11,5%	76,9%	46,2%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	55,6%	44,4%	44,4%	55,6%
Diğer hizmet faaliyetleri	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Genel Toplam	59,8%	64,9%	20,0%	57,6%

KAYNAK: İPA 2015

Kastamonu’da İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde açık iş arama kanalı olarak sadece İŞKUR kullanılmaktadır. Türkiye genelinde de İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe firmalar açık iş arama kanalı olarak en fazla İŞKUR’u kullanmaktadırlar. Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İnşaat ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde de firmalar açık işlerini en fazla İŞKUR aracılığı ile aramaktadırlar. Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe faaliyet gösteren firmaların tamamı açık işlerini Akraba-Eş Dost ve Gazete-İlan vb. arama kanallarını kullanmaktadırlar. Ulaştırma ve Depolama ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörlerindeki firmalar açık işlerini İŞKUR’dan talep etmemektedirler.

Tablo 28: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grup	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan Vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	40,8%	87,4%	25,8%	60,6%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	66,1%	70,8%	13,6%	43,3%
Hizmet ve Satış Elemanları	76,2%	38,0%	12,6%	80,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	81,6%	27,3%	0,0%	85,7%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	79,4%	50,6%	24,6%	37,2%
Profesyonel Meslek Mensupları	77,4%	39,4%	31,2%	34,1%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	62,6%	26,3%	25,8%	52,8%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%
Genel Toplam	59,8%	64,9%	20,0%	57,6%

KAYNAK: İPA 2015

Kastamonu ilinde Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubunun tamamı Akraba-Eş Dost, Gazete-İlan vb. ve İnternet-Sosyal Medya arama kanallarını kullanırken; İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmayı tercih etmemişlerdir. Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda olanlar açık işlerini en fazla İŞKUR aracılığıyla aramaktadırlar. Açık işlerini en fazla İŞKUR aracılığıyla arayan diğer meslek grupları ise Hizmet ve Satış Elemanları, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek gruplarıdır. Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubunda olan işyerleri ise açık işlerini daha çok Gazete-İlan vb. arama kanalı ile karşılamayı tercih etmişlerdir. Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları ve Profesyonel Meslek Mensupları meslek gruplarında ise Akraba – Eş Dost arama kanalı diğer arama kanallarına göre daha fazla kullanılmakta olduğu görülmektedir.

Tablo 29: En Çok Açık İşi Olan Mesleklerin Aranma Kanalları

MESLEKLER	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla
Makineci (Dikiş)	11,3%	90,3%	48,7%	94,2%
Çorap Örmek Makinesi Operatörü	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Beden İşçisi (Genel)	89,5%	18,0%	0,0%	85,0%
İş Makineleri Operatörü	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	89,5%	36,6%	10,4%	79,2%
Marangoz	94,4%	43,8%	5,6%	43,8%
Mekanik Bakım Onarımcısı	75,9%	69,9%	0,0%	30,1%
Satış Danışmanı	78,7%	42,7%	28,4%	92,9%
Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik)	79,0%	89,8%	0,0%	50,6%
İnşaat Mühendisi	87,5%	12,5%	12,5%	12,5%
Diğer	59,9%	55,1%	17,8%	51,4%
Genel Toplam	59,8%	64,9%	20,0%	57,6%

KAYNAK: İPA 2015

Makineci (Dikiş) ve Satış Danışmanı mesleklerinde eleman aranırken en fazla arama kanalı olarak İŞKUR kullanılmıştır. Çorap Örmek Makinesi Operatörü ve İş Makineleri Operatörü mesleklerinde eleman aranırken İŞKUR tercih edilmemiş olup bu iki meslekteki açık işler için sadece Akraba-Eş Dost ile Gazete-İlan vb. arama kanalları kullanılmıştır.

İşgücü piyasasında en çok aranan mesleklerden Marangoz, Mekanik Bakım Onarımcısı ve İnşaat Mühendisi mesleklerindeki açık işlerin İŞKUR aracılığıyla aranma oranı ise Kastamonu ilinde İŞKUR'u arama kanalı olarak kullanım oranının altında kalmıştır.

Tablo 30: Yaş Gruplarına Göre İşyerlerinin Açık İşlerini Arama Kanalları

Arama Kanalı	0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25+
Akraba-Eş Dost	69,1%	64,9%	33,6%	90,6%	20,2%	88,7%
Gazete-İlan vb.	51,3%	53,0%	77,8%	74,2%	65,5%	78,0%
İnternet-Sosyal Medya	10,1%	6,6%	58,7%	6,1%	10,2%	26,4%
İŞKUR aracılığıyla	48,6%	59,7%	81,1%	13,5%	96,6%	38,7%
Genel Toplam	10,9%	32,6%	21,9%	17,5%	10,5%	6,6%

KAYNAK: İPA 2015

Kastamonu’da açık iş arama kanalı olarak İŞKUR’u öncelikli olarak tercih eden firmaların yaş gruplarına baktığımızda ilk sırada 20-24 yaşta firmalar, ikinci sırada 10-14 yaş arası firmalar, üçüncü sırada ise 5-9 yaş arası firmalar yer almaktadır. Türkiye genelinde ise açık işlerini İŞKUR’dan arayan firmalar içerisinde en fazla 5-9, ikinci sırada 0-4 yaş arası firmalar ve üçüncü sırada ise 25+ yaş firmalar yer almaktadır.

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost’u tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 15-19 yaş firmalardır. Açık iş arama kanalı olarak İnternet-Sosyal Medya’yı tercih eden firmalar arasında en yüksek oran 10-14 yaş arası firmalardır.

Tablo 31: Arama Kanalına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Arama Kanalı	Kastamonu			Türkiye		
	0-30 Gün	31-89 Gün	90+ Gün	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Akraba-Eş Dost	44,3%	11,8%	43,9%	65,2%	13,3%	21,5%
Gazete-İlan vb.	44,6%	5,6%	49,9%	63,1%	12,3%	24,6%
İnternet-Sosyal Medya	16,3%	5,4%	78,3%	65,4%	15,1%	19,5%
İŞKUR aracılığıyla	46,0%	13,5%	40,6%	70,4%	12,3%	17,3%
Genel Toplam	44,9%	9,4%	45,8%	67,5%	12,5%	19,9%

KAYNAK: İPA 2015

Arama kanalına göre açık işlerin aranma süresinde Kastamonu ilinde 90 gün ve daha uzun süredir aranan açık işlerdeki oranı diğer arama kanallarına göre daha yüksektir. Türkiye genelinde ise 0-30 gün arası sürede aranan açık işler ilk sırada yer almaktadır.

Hem Türkiye genelinde hem de Kastamonu’da İŞKUR aracılığıyla 0-30 gün arası sürede aranan açık işler ilk sırada yer almaktadır. İŞKUR’a intikal eden açık iş taleplerinin diğer arama kanallarına göre daha kısa sürede sonuçlandırıldığı görülmektedir.

Tablo 32: İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kastamonu			Türkiye		
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Kadın	Erkek	Fark etmez
Akraba-Eş Dost	48,1%	66,6%	55,7%	19,1%	46,4%	34,4%
Gazete-İlan vb.	73,3%	61,6%	66,7%	16,0%	44,0%	40,0%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	6,4%	32,2%	14,6%	38,6%	46,8%
İŞKUR aracılığıyla	77,8%	44,9%	65,5%	16,5%	48,1%	35,4%
Toplam	4,9%	41,2%	53,8%	17,8%	45,1%	37,2%

KAYNAK: İPA 2015

Açık iş arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost arama kanalı ile hem Kastamonu’da hem de Türkiye’de en fazla erkekler aranmaktadır. Gazete-İlan vb. arama kanalı ile aranan açık işlerde Kastamonu’da en fazla kadınlar; Türkiye’de ise en fazla erkekler aranmaktadır. İnternet-Sosyal Medya aracılığı ile aranan açık işlerde Kastamonu’da en fazla erkekler aranırken, Türkiye’de ise cinsiyet olarak fark etmez seçeneği bildirilmiştir. İŞKUR arama kanalı ile Kastamonu’da en fazla kadınlar aranırken, en fazla erkeklerin arandığı görülmektedir.

Kastamonu’daki açık işlerin yüzde 33,4’ü vardiyalı çalışma yapılan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 23’ünde vardiyalı çalışma yapılırken, açık işlerin yaklaşık üçte biri bu işyerlerindedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Kastamonu genelinden farklı olarak en fazla Akraba-Eş Dost arama kanalının tercih edildiği görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri Özel İstihdam Büroları vasıtasıyla eleman aramamaktadır.

Tablo 33: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Genel Toplam
Akraba-Eş Dost	100,0%	83,6%	94,8%	89,9%
Gazete-İlan vb.	42,2%	76,5%	72,1%	73,0%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	1,2%	10,6%	5,9%
İŞKUR aracılığıyla	100,0%	23,4%	40,9%	35,1%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; açık işlerin yüzde 89,9'luk kısmının Akraba-Eş Dost aracılığıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 73 ile Gazete-İlan vb., yüzde 35,1 ile İŞKUR aracılığıyla arama kanalı takip etmektedir. İnternet-Sosyal Medya ile arama kanalı ise yüzde 5,9 ile çok az bir kesimde tercih edilmektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerinin yüzde 45,9'unda cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 3,8'inde kadın eleman arandığı, yüzde 50,3'ünde ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Aynı zamanda açık işlerde aranan erkeklerin yüzde 83,6'sı Akraba-Eş Dost vasıtasıyla aranmaktadır. Kadın eleman aranırken en fazla tercih edilen arama kanalı ise yüzde 100 oranıyla Akraba-Eş Dost ve İŞKUR'dur. İnternet-Sosyal Medya ile Gazete-İlan vb. kanalları ile de erkek eleman aranırken, kadınların kendi içerisindeki oranına göre daha fazla oranda tercih edilmesi dikkat çekicidir. Türkiye genelinde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde; genel toplamda, fark etmez seçeneği işaretleyenlerde ve sadece kadın veya erkek talep edilen açık işlerde en fazla kullanılan arama kanalı Akraba Eş Dost'tur.

Kastamonu'da vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerini arama kanalları; hem Kastamonu geneli açık işlerin aranma kanalları hem de Türkiye geneli vardiyalı çalışma yapılan ve açık işi olan işyerlerinin aranma kanalları ile farklılaşmaktadır.

Kastamonu'daki açık işlerin yüzde 5,7'si part-time çalışanı olan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 6,9'unda part-time çalışan bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığını incelediğimizde; Kastamonu genelinden farklı olarak en fazla Akraba Eş Dost arama kanalının tercih edildiğini görmekteyiz. Part-time çalışanı olan işyerleri Özel İstihdam Bürosu vasıtasıyla eleman aramamaktadır.

Tablo 34: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	100,0%	28,2%	95,6%	80,9%
İŞKUR aracılığıyla	100,0%	85,9%	52,3%	62,8%
Gazete-İlan vb.	0,0%	42,0%	39,2%	37,4%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	0,0%	43,4%	31,1%
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinin açık işleri, arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde; bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 80,9'luk kısmının Akraba-Eş Dost arama kanalıyla arandığı görülmektedir. Bunu yüzde 62,8 ile İŞKUR ve yüzde 37,4 ile Gazete-İlan vb. takip etmektedir. Part-time çalışanı olan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 22,1'inde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman,

yüzde 6,4'ünde kadın eleman, yüzde 71,5'inde ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Aynı zamanda kadın eleman arayan işyerleri bu açık işlerin tamamını Akraba-Eş Dost ve İŞKUR vasıtasıyla aramaktadır. Erkek eleman arama yolunda ise yüzde 85,9'luk bir oranla İŞKUR ve yüzde 42,2 ile Gazete-İlan vb. tercih edilmektedir. Türkiye genelinde part-time çalışanı olan işyerleri açık işleri için ağırlıklı olarak Akraba eş Dost arama kanalını kullanırken, diğer arama kanalları birbirine yakın oranda seyretmektedir.

Kastamonu'daki açık işlerin yüzde 56'sı ihracat yapan işyerlerindedir. İşyerlerinin yüzde 8'i ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin açık işlerini hangi kanallar ile aradığı incelendiğinde; Kastamonu genelinde açık iş arama kanalları ile benzerlik göstererek en fazla Gazete-İlan vb. arama kanalının tercih edildiği görülmektedir.

Tablo 35: İhracat Yapan İşyerlerinde Açık İşlerin Arama Kanalına Göre Cinsiyet Dağılımı

Arama Kanalı	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	0,0%	81,1%	47,3%	55,6%
İŞKUR aracılığıyla	100,0%	21,0%	68,6%	55,4%
Gazete-İlan vb.	92,6%	83,3%	81,7%	82,7%
İnternet-Sosyal Medya	0,0%	0,0%	29,7%	19,4%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinin açık işleri arama kanalı tercihi bakımından incelendiğinde bu işyerlerine ait açık işlerin yüzde 82,7'lik kısmının Gazete-İlan vb. arama kanalıyla eleman aradığı görülmektedir. Bunu yüzde 55,6 ile Akraba-Eş Dost, yüzde 55,4 ile İŞKUR takip etmektedir. İhracat yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 30,4'ünde cinsiyet tercihi olarak erkek eleman, yüzde 4,2'sinde kadın eleman aranmakta iken, yüzde 65,4'ü için ise fark etmez seçeneğinin tercih edildiği görülmektedir. Kadınların tercih edildiği açık işlerde yüzde 100'lük bir oranda İŞKUR vasıtasıyla eleman aranmaktadır. Bunu yüzde 92,6 ile Gazete-İlan vb. arama kanalı takip etmektedir. İhracat yapan işyerlerinde açık işlerinde kadın tercih edenlerin arama kanalı olarak Akraba-Eş Dost ve İnternet-Sosyal Medya kullanmadığı görülmektedir. Erkek eleman arama yolunda ise yüzde 83,3'lük bir oranda Gazete-İlan vb., yüzde 81,1'lik bir oranda Akraba-Eş Dost tercih edilmektedir. Cinsiyet bazında fark etmez olarak tercih yapan işyerlerine ait açık işlerin yüzde 81,7'lik bir oranı Gazete-İlan vb. arama kanalını tercih etmiştir. Türkiye genelinde ise ihracat yapan işyerlerinde arama kanalı olarak ilk iki sırayı Akraba Eş Dost ve İŞKUR almıştır.

Kastamonu'daki açık işlerin yüzde 91'i daha önce İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerindedir. İŞKUR Hizmetlerinden faydalanan işyerlerinin açık işlerdeki arama kanalına göre cinsiyet ayrımlı dağılımını içeren Tablo 36 değerlendirilirken bu durum göz önünde bulundurulmalıdır.

Tablo 36: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşyerlerinin Açık İşlerde Arama Kanalına Göre Cinsiyet Ayrımlı Dağılımı

Arama Kanalı	Hizmetlerden Faydalanan				Hizmetlerden Faydalanmayan			
	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Akraba-Eş Dost	48,7%	61,8%	52,9%	56,1%	0,0%	96,8%	100,0%	97,9%
İŞKUR aracılığıyla	74,3%	65,0%	68,5%	67,4%	0,0%	40,2%	39,1%	39,8%
Gazete-İlan vb.	0,0%	5,9%	28,9%	18,4%	0,0%	9,5%	83,7%	36,5%
İnternet-Sosyal Medya	78,9%	46,7%	69,0%	60,7%	0,0%	33,9%	10,7%	25,5%
Genel Toplam	100%	100%	100%	100%	0%	100%	100%	100%

Kaynak: İPA 2015

İŞKUR'un vermiş olduğu hizmetlerden faydalanan işyerleri ile faydalanmayan işyerlerini karşılaştırıldığında, hizmetlerden yararlanan işyerlerinin açık işlerinde arama kanalı olarak tercihi yüzde 67,4 ile İŞKUR, yüzde 60,7 ile İnternet-Sosyal Medya ve yüzde 56,1 ile Akraba-Eş Dost'tur. Hizmetlerden yararlanmayanlar ise açık işlerinin yüzde 97,9'unda Akraba-Eş Dost ve yüzde 39,8'inde İŞKUR arama kanalını tercih etmiştir. Açık işlerin yüzde 90,6'lık kısmı İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerlerine aittir. Açık işlerin yüzde 91 oranında İŞKUR vasıtasıyla aranması İŞKUR'un sunduğu hizmetlerden memnun kalındığının bir göstergesidir. Fark etmez seçeneğini tercih edenlerin hizmetlerden yararlanmayanlardaki oranı daha önce hizmetlerden yararlananlardan daha düşüktür. Bu durum açık iş olan mesleğin yapısından kaynaklanabilir. Özellikle sadece kadınların tercih edildiği açık işlere bakıldığında daha önce İŞKUR hizmetinden yararlananların, yararlanmayanlara göre arama kanalı olarak İŞKUR'u tercih oranının çok fazla arttığı görülmektedir. Burada İŞKUR'un kadın taleplerini karşılamada dikkate değer bir başarısı olduğu görülmektedir.

Daha önce İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayan işyerleri çalışma sırasında var olan açık işlerini İŞKUR vasıtası ile aramaya başlayabilir. Bu işyerleri ilk sorularda İŞKUR hizmetlerinden faydalanma sorusuna "hayır" cevabı verip daha sonra açık işlerinin olduğu tespit edildiğinde İŞKUR ile çalışmaya başlamaktadır. Hizmetlerden faydalanmayan ancak mevcut açık işini İŞKUR vasıtası ile aradığını söyleyen işyerleri bu şekildeki işyerleridir.

Açık İşlerde Aranan Beceriler

Çalışma kapsamında işverenlerden açık işlerde istedikleri becerileri önem sırasına göre ve her meslek için en fazla üç tane seçmesi istenmiştir. Kullanılan yöntemden dolayı geçen yıllarda olduğu gibi beceriler ile ilgili tablolar olmayacaktır. Tablolar yerine açıklamalarda bulunulacaktır.

Kastamonu’da 574 kişilik açık iş için istenen beceriler incelendiğinde; ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi, sonrasında ise Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi gelmektedir. Daha sonra sırası ile Takım Çalışmasına Uyum, İletişim ve İfade Yeteneği, Hesap Yapabilme (Analitik Beceri), Bilgisayar Kullanımı, Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Proje Tabanlı Çalışma, Satış ve Pazarlama ile Yabancı Dil becerisi gelmektedir. Türkiye genelinde ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Takım Çalışmasına Uyum ile İletişim ve İfade Yeteneği şeklinde sıralanmaktadır. En az tercih edilen beceri ise Yabancı Dil becerisidir.

Açık işlerde cinsiyet ile beceri arasındaki ilişkiye baktığımızda; hem kadın hem erkek eleman taleplerinde de öncelikli beceri talebi Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve ikinci öncelikli beceri Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe iken fark etmez eleman talebinde ilk sıradaki beceri değişmezken, ikinci sırada Takım Çalışması gelmektedir. Kadınlarda öncelikli tercih edilen becerinin Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olması dikkat çekicidir. Kadınlar ile erkeklerde tercih edilen beceriler benzerlik göstermektedir. Bununla birlikte kadınlarda Bilgisayar Kullanımı, Takım Çalışması ile Yabancı Dil Bilgisi erkeklere göre daha ön sıralarda istenen becerilerdir. Erkeklerde ise İletişim ve İfade Yeteneği ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ön sıralarda bulunmaktadır.

Sektörlere göre açık işlerde talep edilen en önemli becerilere bakıldığında İmalat sektöründe Takım çalışması, Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, İnşaat sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Mesleki, Bilimsel Ve Teknik Faaliyetler sektöründe Bilgisayar Kullanımı, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektöründe İletişim ve İfade Yeteneği, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme, Ulaştırma ve Depolama sektöründe Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde ise İletişim ve İfade Yeteneğidir.

Meslek gruplarına göre açık işlerde istenen beceriler incelendiğinde; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları Nitelikli Tarım, Ormanlık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek gruplarındaki açık işlerden öncelikli olarak istenen beceriler sırasıyla Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ve Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir. Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubunda öncelikli olarak Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ile İletişim ve İfade Yeteneği becerileri istenmektedir. Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme

ilk sırayı alırken Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda ise Bilgisayar Kullanımı öncelikli istenen becerilerdendir.

Beceriler ile açık işlerde en fazla eleman talep edilen 15 meslek incelendiğinde, genel olarak öncelikli talep edilen beceriler sırasıyla Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ile Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe olmuştur. Açık iş sayısının en fazla olduğu ilk 15 meslekten Çorap Örmek Makinesi Operatörü, Beden İşçisi (Genel), İş Makinesi Operatörü, Marangoz, Mekanik Bakım ve Onarımcı, Kaynakçı (Oksijen ve Elektrik) ve Şekerleme İmal İşçisi mesleklerinde öncelikli isten beceri Fiziki ve Bedensel Yeterliliktir. Makineci (Genel) ve Aşçı meslekleri için Takım Çalışması; Garson (Servis Elemanı) mesleği için İletişim ve İfade Yeteneği; Satış Danışmanı mesleği için Satış ve Pazarlama Becerisi; İnşaat Mühendisi mesleği için Sorun Çözme ve İniyatif Alabilme; Ön muhasebeci ve İnşaat Teknolojisi Teknikeri meslekleri için ise Bilgisayar Kullanımı işverenler tarafından öncelikli istenen becerilerdir.

En fazla açık iş olan Makineci (Dikiş) mesleğinde sırasıyla Takım Çalışması, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe, Fiziki ve Bedensel Yeterlilik; Çorap Örmek Makinesi Operatörü mesleğinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ile Takım Çalışması; Garson (Servis Elemanı) mesleğinde de ağırlıklı olarak İletişim ve İfade Yeteneği, Beden İşçisinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik en fazla aranan beceriler olmuştur. Çalışma kapsamında açık iş olan tüm meslekler için işverenler tarafından ne tür beceriler talep edildiği tespit edilmiştir.

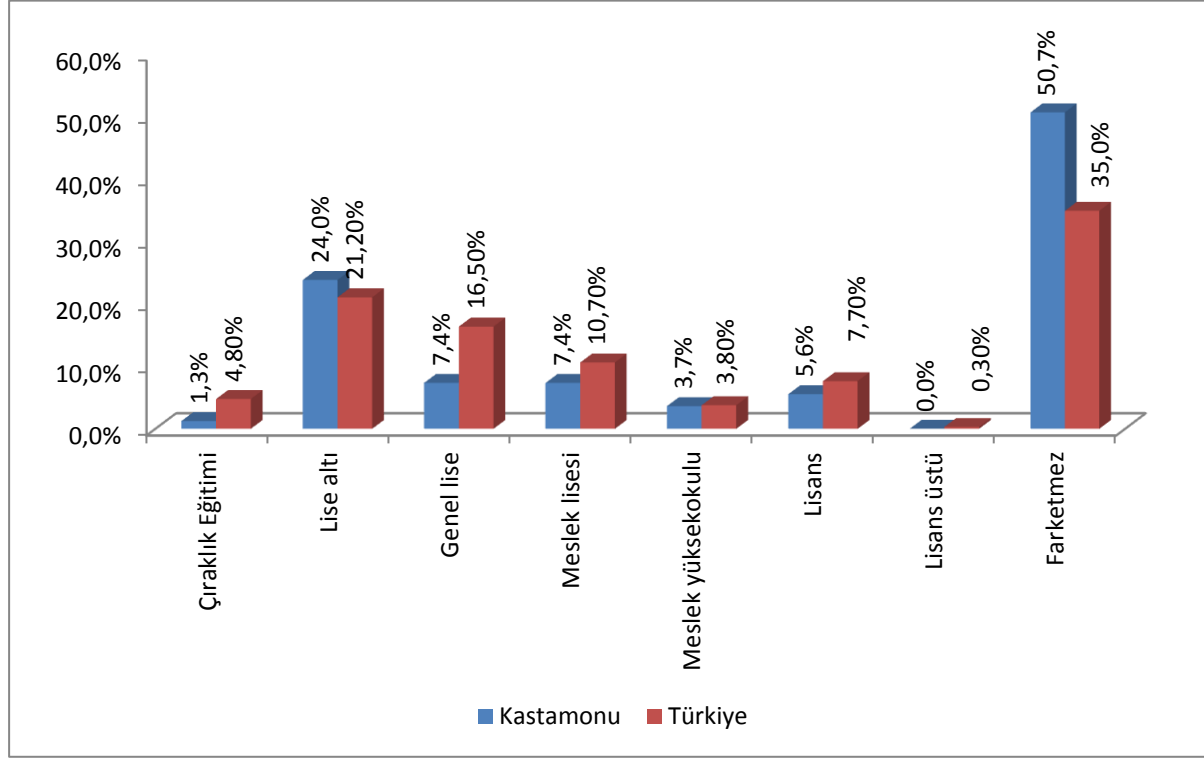
Arama kanalı ile beceriler karşılaştırıldığında bütün arama kanallarında istenen becerilerde ufak tefek farklılıklar hariç aynı beceri türleri istenmektedir. Kastamonu genelinde açık işlerde en fazla talep edilen beceri "Fiziki ve Bedensel Yeterlilik", ikinci sırada "Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe" dir. Gazete-İlan vb., Akraba-Eş Dost ve İŞKUR aracılığıyla aranan elemanların kendi içinde oransal sıralamasında ilk üç sıradaki beceriler Fiziki ve Bedensel Yeterlilik, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe ile Takım Çalışması olup Türkiye genelinde istenen becerilerle paralel özellik göstermektedir. İnternet-Sosyal Medya arama kanalında öne çıkan beceri ise Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübedir. Özel İstihdam Büroları arama kanalı ise hiçbir işyeri tarafından arama kanalı olarak tercih edilmemiştir.

Beceriler ile açık işlerin aranma süresi karşılaştırıldığında açık işlerin yüzde 45,8'inin 90+ gündür arandığı görülmektedir. Kastamonu ilindeki açık işlerin karşılanma süresi ile talep edilen beceriler arasında bir ilişki olmadığı tespit edilmiştir. 0-30 günlük arama süresindeki becerilerde ilk beceri talebi Satış ve Pazarlama becerisi olurken, 31-89 gün arama süresinde Yabancı Dil ve 90+ gündür aranan elemanlarda talep edilen becerilerdeki ilk tercih ise Takım Çalışmasıdır.

Açık işlerde istenen beceriler ile açık iş olan meslekler ve bu mesleklerdeki çalışma koşulları yakından ilgilidir. Her meslek için belirlenmiş beceriler üzerinden analiz yapılabilmektedir. Meslekler için talep edilen genel beceriler tespit edilmekte, her meslek için o mesleğe özgü beceri tespiti yapılamamaktadır.

Açık iş olan mesleklerde talep edilen asgari eğitim düzeyi tespit edilmeye çalışılmıştır. Hem Türkiye genelinde hem de Kastamonu’da açık işler için en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmez olmuştur. Kastamonu’da açık işlerin yaklaşık yarısı için herhangi bir eğitim durumu istenmemesi dikkat çekicidir.

Grafik 15: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Kaynak: İPA 2015

Kastamonu ile Türkiye genelinin açık işlerde istenen eğitim düzeylerinde en fazla talep edilen ilk beş eğitim düzeyi fark etmez, lise altı, genel lise, meslek lisesi ve lisans şeklinde aynıdır. Bu sıralamadan sonra farklılaşma olmaktadır. Türkiye genelinde Çıraklık Eğitim ve MYO şeklinde devam ederken Kastamonu’da ise MYO ve Çıraklık Eğitim şeklinde gerçekleşmiştir. Kastamonu ilindeki açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi Türkiye Geneline göre düşüktür.

Hem Türkiye genelinde hem de Kastamonu’da en yüksek oranda fark etmez seçeneğinin çıkması işverenlerin çalıştıracakları kişide aldığı eğitimden ziyade verdikleri işi yapıp yapamayacaklarına baktıkları ya da eğitim seviyesi ne olursa olsun “*biz işyerinde eğitiriz*” mantığında olduklarını göstermektedir. Bazı mesleklerde belirli bir eğitim düzeyine sahip olmak gerekmektedir. Örneğin Öğretmen, Mühendis, Uzman gibi mesleklerde en az Lisans seviyesinde bir eğitime ihtiyaç vardır. Ancak Satış Danışmanı, Garson, Beden İşçisi gibi mesleklerde herhangi bir eğitim düzeyi aranmayabilir. Mesleklerin bu yapısı açık işlerdeki eğitim düzeyi talebini doğrudan etkilemektedir.

Tablo 37: Açık İşlerde Cinsiyete Göre Talep Edilen Eğitim Düzeyi

Eğitim Düzeyi	Kadın	Erkek	Fark etmez	Toplam
Fark etmez	7,4%	58,6%	48,7%	50,7%
Lise altı	44,0%	14,8%	29,2%	24,0%
Genel lise	26,7%	5,2%	7,3%	7,4%
Çıraklık Eğitimi	14,5%	0,4%	0,7%	1,3%
Meslek lisesi	3,5%	17,1%	0,3%	7,4%
Meslek yüksekokulu	3,9%	2,2%	4,7%	3,7%
Lisans	0,0%	1,7%	9,1%	5,6%
Genel Toplam	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Kastamonu’da eğitim düzeyi ile açık işlerde talep edilen cinsiyet durumu incelendiğinde; en fazla açık iş cinsiyeti erkeklerde iken, eğitim düzeyi de fark etmezdir. Bu talep tüm taleplerin yüzde 24,1’ini temsil etmektedir. Cinsiyet tercihi kadın olan açık işlerde en çok talep edilen eğitim düzeyi yüzde 44 ile lise altı, bunu takiben yüzde 26,7 ile genel lise olmuştur. Cinsiyet tercihi erkek olan açık işlerde eğitim düzeyi fark etmez olarak yüzde 58,6 ve bunu takiben yüzde 14,8 ile lise altı eğitilmiş talep edilmektedir. Kadınlarda talep edilen açık işlerde istenen eğitim düzeyi, erkeklerde istenen eğitim düzeyine göre daha yüksektir. Sadece kadın eleman talep edilen açık işlerde yüzde 51 lise altı ve fark etmez seçeneği talep edilirken, bu oran erkeklerde yüzde 73,4’tür.

Tablo 38: Sektörlere Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Sektörler	Çıraklık Eğitimi	Lise altı	Genel lise	Meslek lisesi	Meslek yüksekokulu	Lisans	Lisans üstü	Fark etmez
İmalat	0,0%	36,5%	1,7%	7,2%	0,7%	1,0%	0,0%	53,0%
Toptan ve Perakende Ticaret	7,1%	15,3%	24,5%	4,1%	3,1%	2,0%	0,0%	43,9%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	0,0%	0,0%	0,0%	17,2%	0,0%	5,2%	0,0%	77,6%
İnşaat	0,0%	0,0%	2,6%	7,7%	17,9%	20,5%	0,0%	51,3%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	0,0%	0,0%	23,1%	0,0%	30,8%	30,8%	0,0%	15,4%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	0,0%	39,1%	8,7%	4,3%	0,0%	0,0%	0,0%	47,8%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	11,1%	11,1%	0,0%	77,8%	0,0%	0,0%
Ulaştırma ve Depolama	0,0%	0,0%	25,0%	25,0%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	1,3%	24,0%	7,4%	7,4%	3,7%	5,6%	0,0%	50,7%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlerin talep ettiği eğitim düzeyleri incelendiğinde Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İmalat, İnşaat, Ulaştırma ve Depolama, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Toptan ve Perakende Ticaret Sektörlerinde en çok tercih edilen eğitim düzeyi fark etmez iken, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe lisans; Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektöründe MYO ve lisans eğitim düzeyi talep edilmektedir. İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe genel lise, Diğer Hizmet Faaliyetleri sektöründe ise lise altı eğitim düzeyi talep edilmektedir.

Tablo 39: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerde Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi

Meslek Grubu	Çıraklık Eğitimi	Lise Altı	Genel Lise	Meslek Lisesi	Meslek Yüksekokulu	Lisans	Lisansüstü	Fark Etmez
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	0,4%	42,3%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	56,9%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	3,7%	15,1%	0,0%	29,0%	0,0%	0,0%	0,0%	52,1%
Hizmet ve Satış Elemanları	0,0%	20,1%	34,4%	1,8%	0,0%	0,0%	0,0%	43,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	3,6%	7,3%	0,0%	0,0%	1,8%	0,0%	0,0%	87,3%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	4,1%	22,4%	14,4%	29,4%	0,0%	0,0%	29,7%
Profesyonel Meslek Mensupları	0,0%	0,0%	5,6%	0,0%	5,5%	88,9%	0,0%	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	0,0%	5,4%	42,8%	10,2%	15,8%	0,0%	0,0%	25,8%
Genel Toplam	1,3%	24,0%	7,4%	7,4%	3,7%	5,6%	0,0%	50,7%

Kaynak: İPA 2015

Meslek grupları ile açık işlerde talep edilen eğitim düzeyi karşılaştırıldığında; Hizmet ve Satış Elemanları, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarında en fazla talep edilen eğitim düzeyi fark etmezdir. Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda talep edilen eğitim düzeyi ise genel lise olarak belirtilmiştir. Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubunda ise lisans mezunu talebi ön plandadır. Tesis ve Makine Operatörü ve Montajcılar ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler gruplarında meslek lisesi, lisans ve lisansüstü mezunu talep edilmemiştir. Lisansüstü eğitim düzeyi hiçbir meslek grubunda talep edilmemiştir.

Açık işlerin arama kanalı türleri ile eğitim düzeyi arasındaki bağlantı üzerinde durulmaya çalışılmıştır.

Tablo 40: Açık İşlerde Talep Edilen Eğitim Düzeylerinin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Akraba-Eş Dost	Gazete-İlan vb.	İnternet-Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla
Fark etmez	77,6%	67,5%	2,5%	50,5%
Çıraklık Eğitimi	57,1%	71,4%	0,0%	28,6%
Lise altı	8,4%	73,1%	45,4%	88,2%
Genel lise	70,5%	50,9%	31,5%	73,1%
Meslek lisesi	66,3%	73,2%	30,7%	24,4%
Meslek yüksekokulu	89,9%	30,4%	39,5%	40,2%
Lisans	77,8%	35,0%	31,9%	32,0%
Genel Toplam	59,8%	64,9%	20,0%	57,6%

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamında söz konusu olan açık işler için talep edilen eğitim düzeyleri itibariyle arama kanalları incelendiğinde eğitim düzeyinin fark etmediğinin belirtildiği açık işlerde işverenlerin ağırlıklı olarak Akraba-Eş Dost, Gazete-İlan vb., İŞKUR arama kanallarını tercih ettiği görülmektedir. Lise altı ve genel lise eğitim düzeylerinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak İŞKUR aracılığıyla aramaktadır. Meslek lisesi ve Çıraklık eğitim düzeyinin talep edildiği açık işlerde ise işverenler söz konusu açık işleri ağırlıklı olarak Gazete-İlan vb. ve Akraba-Eş Dost aracılığıyla aramaktadır.

Açık işlerde istenen eğitim düzeyi ile açık işlerin aranma süresi arasındaki ilişki ele alınmaya çalışılmıştır.

Tablo 41: Asgari Eğitim Düzeyine Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Eğitim Düzeyi	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Çıraklık Eğitimi	100,0%	0,0%	0,0%
Lise altı	30,1%	11,3%	58,7%
Genel lise	73,3%	24,2%	2,5%
Meslek lisesi	56,7%	0,0%	43,3%
Meslek yüksekokulu	40,5%	19,6%	39,9%
Lisans	44,7%	6,4%	48,8%
Fark etmez	44,8%	7,5%	47,7%
Genel Toplam	44,8%	9,4%	45,8%

Kaynak: İPA 2015

Kastamonu’da çıraklık eğitimi, genel lise, meslek lisesi, ve MYO eğitim düzeylerinde eleman genel olarak 0-30 gün içinde temin edilebilirken, lise altı, fark etmez ve lisans düzeylerinde eğitim almış eleman talebi ağırlıklı olarak 90+ günde temin edilebilmektedir.

Tablo 41 değerlendirildiğinde eğitim düzeyi arttıkça veya azaldıkça açık işin aranma süresi uzamaktadır veya kısalmaktadır şeklinde bir ifade kurulamayacaktır.

Tablo 42: Sektörlere Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Sektör	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	100,0%	0,0%	0,0%
İmalat	28,1%	3,3%	68,6%
İnşaat	61,5%	10,3%	28,2%
Toptan ve Perakende Ticaret	49,0%	26,5%	24,5%
Ulaştırma ve Depolama	100,0%	0,0%	0,0%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	56,5%	34,8%	8,7%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	46,2%	15,4%	38,5%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	55,6%	0,0%	44,4%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	44,8%	9,4%	45,8%

Kaynak: İPA 2015

Kastamonu ilinde İmalat sektörü dışındaki sektörlerde açık işler ağırlıklı olarak 0-30 gün sürede karşılanmıştır. İmalat sektöründe ise 90+’nın ağırlığı yüksektir.

Tablo 43: İşyeri Yaşına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

İşyeri Yaşı	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
0-4	41,5%	22,0%	36,5%
5-9	39,1%	14,7%	46,2%
10-14	34,7%	3,3%	62,0%
15-19	72,2%	0,0%	27,8%
20-24	43,6%	5,2%	51,2%
25+	41,6%	13,6%	44,8%
Genel Toplam	44,8%	9,4%	45,8%

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yaşı ile açık işlerin aranma süresi kıyaslandığında açık işlerin çoğunluğunun 5-9 yaş grubu işyerlerine ait olduğu ve bu işyerlerinin açık işlerinin yüzde 39,1'ini 0-30, yüzde 14,7'sini 31-89, yüzde 46,2'sini 90+ gündür aradığı gözlemlenmiştir. 15-19 yaş arası işyerlerinin açık işlerini doldurmakta zorlanmadığı ve sadece yüzde 27,8'lik bir kısmını 90+ gündür aramakta olduğu görülmüştür. Açık işlerini karşılamakta zorlanan yaş grubu yüzde 62'lik oranla 90+ gündür eleman arayan 10-14 yaş grubudur.

Tablo 44: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Süresi

Meslek Grup	0-30 Gün	31-89 Gün	90 + Gün
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	74,2%	5,2%	20,6%
Hizmet ve Satış Elemanları	47,2%	38,2%	14,7%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	72,5%	5,6%	21,9%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	100,0%	0,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	50,9%	5,7%	43,4%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	52,1%	12,1%	35,9%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	66,8%	10,2%	23,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	26,3%	3,0%	70,8%
Genel Toplam	44,8%	9,4%	45,8%

Kaynak: İPA 2015

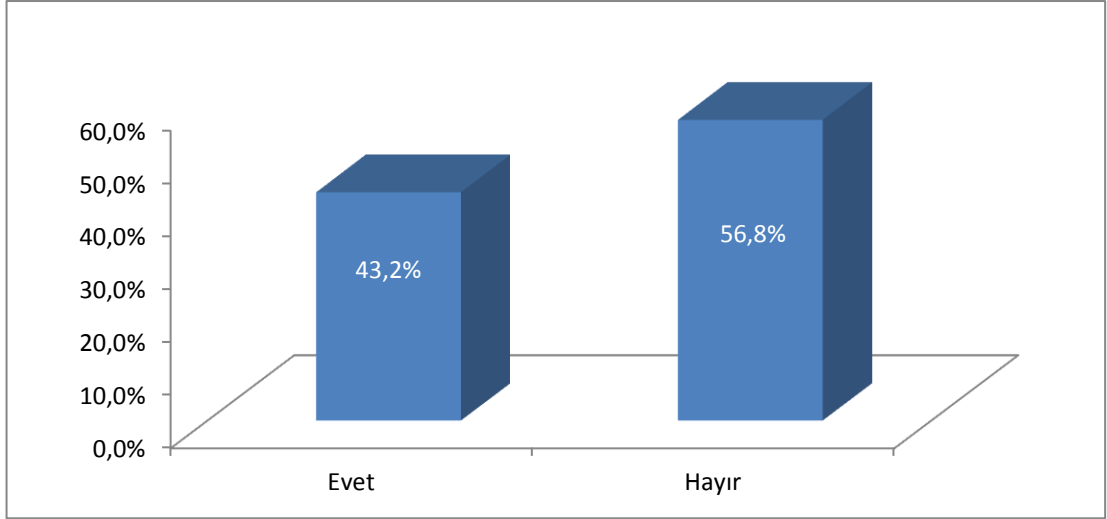
Meslek grupları ile açık işlerin aranma süreleri incelendiğinde; açık işlerin çoğunluğunun 0-30 gün ile 90+ gün bir arama süresi içinde olduğu ve 0-30 gün içinde aranan açık işlerin çoğunluğunun Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu; 90+ gün aranan açık işlerin çoğunluğunun Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu olduğu görülmüştür. Açık işlerde temininde en çok zorlanılan meslek grubu Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar olmuştur. Temininde en az zorluk çekilen meslek grupları ise Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek gruplarıdır.

Temininde Güçlük Çekilen Meslekler

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işyerlerine son bir yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri de sorulmuştur. Bu bilgi işverenin açık işlerinin yanı sıra, karşılamakta güçlük çektikleri meslekleri içerdiği için önemli bir bilgidir. İşyerlerinin işgücü piyasasında eleman bulmada güçlük çektikleri meslekler işgücü piyasasının talep yapısı ile ilgili değerli bilgiler sunmaktadır.

Kastamonu ilindeki işyerlerinin yüzde 43,2'si eleman bulmakta güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 26,9'dur. Kastamonu ilinin işgücü piyasasında işyerleri aradığı elemanı bulmakta oldukça sıkıntı çekmektedir.

Grafik 16: İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Kaynak: İPA 2015

İşyerlerinin yüzde 43'ünün aradığı elemanı bulmakta zorluk çekmesi Kastamonu ili işgücü piyasasının arz ve talep yapısında bir uyumsuzluk olduğunu göstermektedir. İşverenler istedikleri elemanı bulurken zorluk çekmektedirler. Temininde güçlük çekilen mesleklerde güçlük çekilme nedenine ilişkin bilgilere çalışmanın ilerleyen kısımlarında değinilecektir.

Kastamonu ilinde sektörel olarak eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin durumu incelendiğinde; eleman temininde en fazla güçlük çeken işyerleri Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Bu sektörü sırası ile İmalat ve İnşaat sektörleri izlemektedir. Bu sektörler ilde işyeri sayısı en fazla olan sektörlerdir. Daha iyi bir analiz için sektördeki toplam işyerlerinin ne kadarının eleman temininde güçlük çektiğine bakmak gerekir. İmalat, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde bulunan işyerlerinin yüzde 50'sinden fazlası eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran oldukça yüksektir.

Tablo 45: Teminde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Sektör	2014 10+			2015 10+		
	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran	İşyeri Sayısı	TGM Bildiren İşyeri Sayısı	Oran
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	11	1	9,1%	7	2	28,6%
İmalat	139	75	54,0%	129	69	53,4%
İnşaat	120	46	38,3%	104	36	34,7%
Toptan ve Perakende Ticaret	174	76	43,7%	163	78	48,1%
Ulaştırma ve Depolama	34	5	14,7%	34	11	33,3%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	41	24	58,5%	40	20	50,0%
Bilgi ve İletişim	0	0	0	1	0	0,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	4	0	0,0%	2	0	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	2	0	0,0%	2	0	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	35	20	57,1%	35	15	44,1%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	15	1	6,7%	15	0	0,0%
Eğitim	22	7	31,8%	22	10	45,0%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	10	6	60,0%	8	4	50,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlenme ve Spor	0	0	0	1	1	100,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	20	0	0,0%	14	2	15,4%
Genel Toplam	628	262	41,7%	577	249	43,2%

Kaynak: İPA 2015

2015 yılı İPA çalışması kapsamında ziyaret edilerek cevap alınan 10 ve daha fazla çalışanı olan işyeri sayısı, 2014 yılı İPA çalışmasında cevap alınan işyeri sayısından 51 işyeri eksik olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak bununla beraber söz konusu işyerlerinde temininde güçlük çektiğini belirten işyeri sayısında 1,5 puanlık bir artış meydana gelmiştir. Bu artışla birlikte geçtiğimiz sene işgücü temininde sıkıntı çektiğini belirten işyerlerinden yüzde 5 oranında olan 13 işyeri bu yıl temininde güçlük çekme durumundan ayrılmıştır.

2014 yılı İPA çalışmasında Kastamonu'daki işyerlerinin yüzde 41,7'sinin eleman temininde güçlük yaşadığı görülmüştür. Başka bir ifadeyle 2014 yılı İPA çalışmasında işverenlerin her on tanesinden dördü eleman temininde güçlük yaşadığını belirtmiştir. 2015 yılında ise bu oranın yüzde 43,2 olarak gerçekleştiği görülmektedir.

İşgücü temininde güçlük çeken işyerleri sektörel olarak geçtiğimiz yıl ile karşılaştırıldığında farklılaşmanın en çok Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe olduğu görülmektedir. Temininde güçlük çektiğini belirten işyerlerinde yaklaşık 20 puanlık bir artış gerçekleşmiş ve yüzde 28,6 işyeri temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Daha sonra sırayı Ulaştırma ve Depolama sektörü almaktadır. İşyeri sayısında herhangi bir değişiklik olmamasına rağmen söz konusu sektörde 18,6 puanlık bir artışla yüzde 33,3 oranında işyeri, temininde güçlük çektiğini belirtmiştir. Farklılaşmanın devam ettiği

diğer sektörler sırasıyla Eğitim, Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kastamonu yüzde 43,2'lik eleman temininde güçlük çeken işyeri oranı ile, yüzde 26,9 orana sahip olan Türkiye geneli oranının oldukça üzerindedir.

Kastamonu'da 2015 yılı İPA çalışmasında son bir yıl içerisinde bin kişinin işgücünün temininde güçlük çekildiği görülmüştür.

Tablo 46: Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Çekilme ve Açık İş Sayısı

Meslek Grubu	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Açık İş Eleman Sayısı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	413	242
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	264	111
Hizmet ve Satış Elemanları	116	57
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	77	50
Profesyonel Meslek Mensupları	63	36
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	32	57
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	31	20
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	2	1
Yöneticiler	1	0
Genel Toplam	1.000	574

Kaynak: İPA 2015

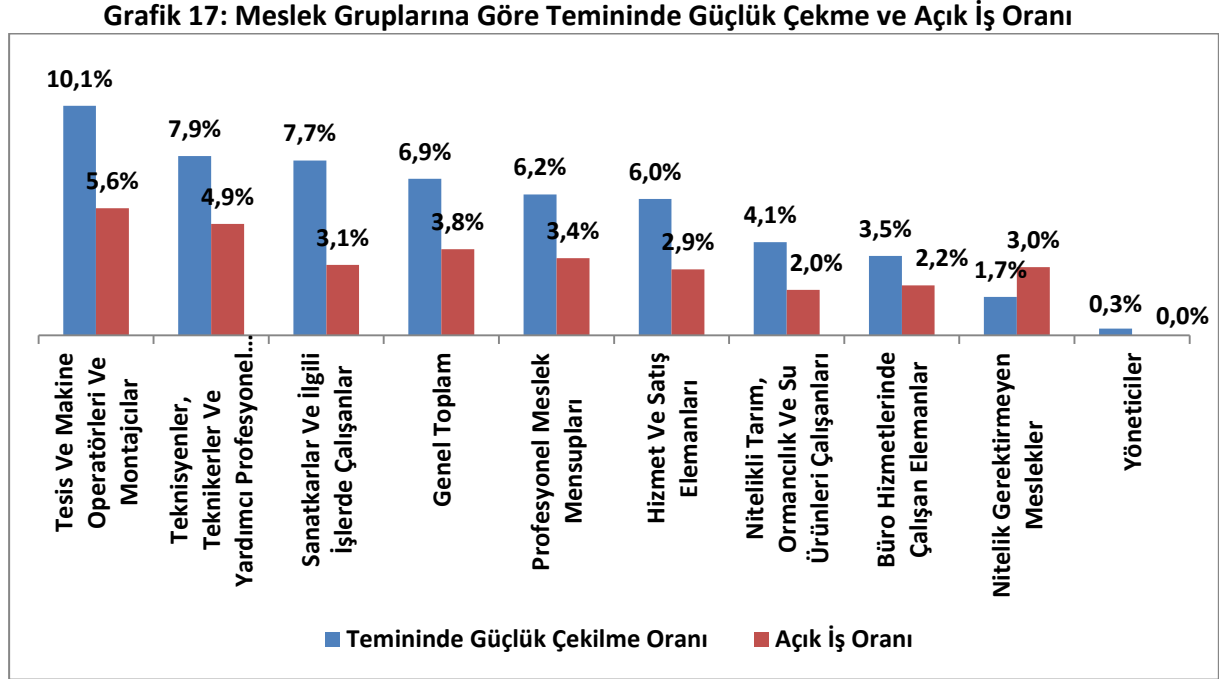
Temininde güçlük çekilen kişiler meslek grupları bazında irdelendiğinde yüzde 41,3'lük pay ve 413 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunun ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Daha sonra sırayı yüzde 26,4'lük pay ve 264 kişi ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, yüzde 11,6'luk pay ve 116 kişi ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grupları takip etmektedir.

Açık işler meslek grubu bazında incelendiğinde ise nitelik gerektirmeyen meslekler haricindeki diğer meslek gruplarında temininde güçlük çekilme oranı, o meslek grubundaki açık iş oranından fazladır. Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu hem temininde güçlük çekilme oranında hem de açık iş oranında ilk sırada yer almaktadır.

Nitelik gerektirmeyen mesleklerde eleman temininde güçlük çekilme durumunun açık işlere göre düşük olması bir kez daha mesleki ve teknik eğitimin önemini ortaya çıkarmaktadır.

Kastamonu ilindeki temininde güçlük çekilen mesleklerin meslek grubuna göre sıralaması Türkiye geneli ile farklılık göstermektedir. Kastamonu'da Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu ilk sırada yer alırken, Türkiye 'de ilk sırayı Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu almaktadır.

Kastamonu ilinde meslek gruplarına göre açık iş oranları ile toplam çalışan sayısına temininde güçlük çekilen kişilerin oranlandığı temininde güçlük çekilme oranı Grafik 17’de beraber değerlendirilmiştir.

Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışması sonuçlarına göre Kastamonu’da Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda çalışanların yüzde 10,1’inin temininde güçlük çekilmektedir. 2014 İPA çalışmasında da söz konusu meslek grubunda çalışanların yüzde 9,5 oranında temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. 2015 İPA’da sırayı yüzde 7,9 ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu ve yüzde 7,7 ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grupları almaktadır. Burada dikkat çekici olan durum 2014 yılı İPA çalışmasında yüzde 21,2 ile ilk sırada olan Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları grubunun 2015 yılı İPA çalışmasında yüzde 4,1 ile yedinci sırada yer almasıdır.

2015 yılı İPA çalışması kapsamında Kastamonu’da eleman temininde en fazla güçlük çekilen meslekler tabloda gösterilmiştir.

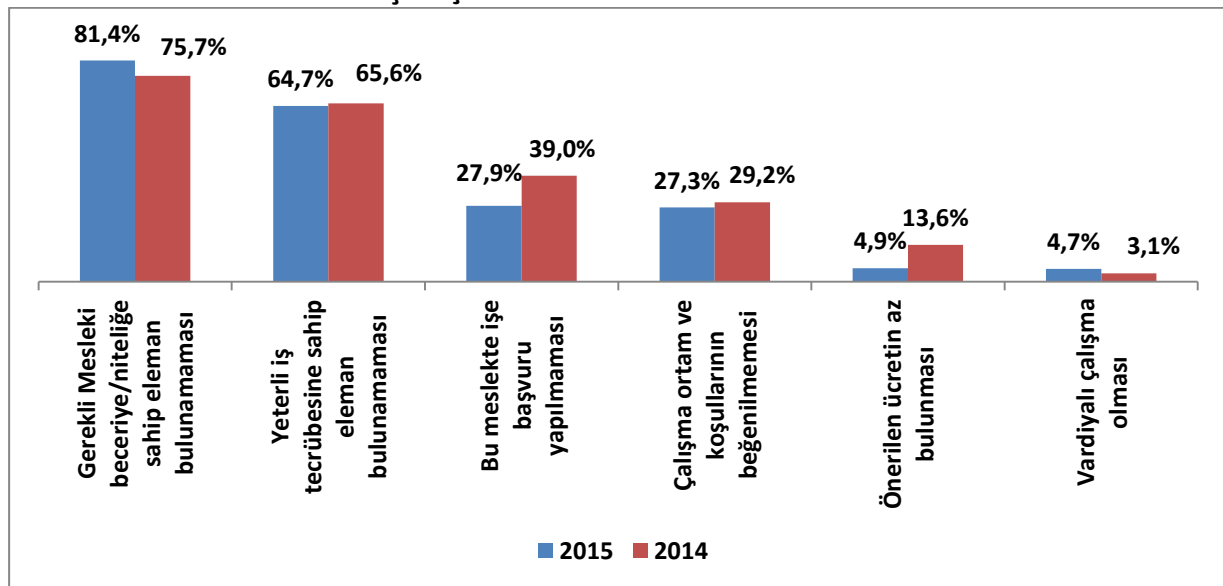
Tablo 47: Teminde Güçlük Çekilen Meslekler

Meslek	Dağılım
Makineci (Dikiş)	30,1%
Garson (Servis Elemanı)	4,3%
Çorap Örmek Makinesi Operatörü	3,1%
Marangoz	2,9%
Kesimci (Konfeksiyon)	2,5%
Satış Danışmanı	2,4%
Pazarlamacı	1,7%
Aşçı	1,6%
Elektrikçi (Genel)	1,4%
Ahşap Boyamacı	1,2%
Diğer	48,8%
Genel Toplam	100,0%

Kaynak: İPA 2015

Makineci (Dikiş) mesleği yüzde 30,1'lik payla ilk sırada yer almaktadır. Aynı zamanda en fazla açık iş olan meslekler arasında da ilk meslek konumundadır. En fazla eleman temininde güçlük çekilen ilk 10 meslek ile en fazla açık iş olan ilk 10 mesleğin 5 tanesi ortaktır. Makineci (Dikiş), Garson (Servis Elemanı), Çorap Örmek Makinesi Operatörü, Marangoz ve Satış Danışmanı meslekleri her iki grupta da ilk 10 mesleğin içerisinde yer almaktadır. Bu meslekler Kastamonu işgücü piyasasında eleman ihtiyacı olan ve eleman temininde güçlük çekilen mesleklerdir. Özellikle bu mesleklere yönelik aktif istihdam tedbirleri alınmalıdır.

Temininde güçlük çekilme nedenleri eleman temininde güçlük çekilen mesleklerde teşhisi doğru koyabilmemizi sağlamaktadır.

Grafik 18: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

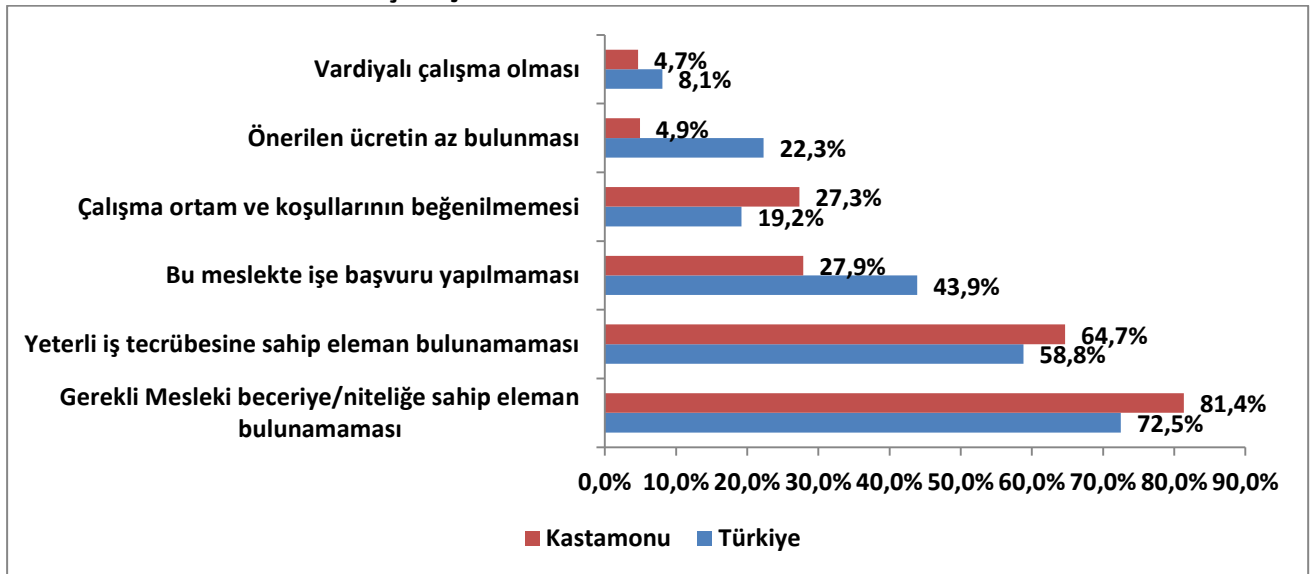
Kaynak: İPA 2015

2015 İPA çalışmasında işverenlere temininde güçlük çektikleri işgücü için;

- ❏ Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması,
- ❏ Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması,
- ❏ Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması,
- ❏ Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi,
- ❏ Önerilen Ücretin Az Bulunması,
- ❏ Vardiyalı Çalışma Olması

nedenlerinden kendilerine uygun olanlarını seçmeleri istenmiştir. 2014 ve 2015 yılı İPA çalışmasının talep tarafını oluşturan işverenler tarafından doldurulan nedenler Grafik 18’de karşılaştırılmıştır. Buna göre farklılaşmanın en çok olduğu neden “Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması” olarak karşımıza çıkmaktadır. 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 39’u söz konusu nedeni işaretlerken, bu çalışmada aynı neden 11,1 puanlık bir azalışla yüzde 27,9 işveren tarafından işaretlenmiştir. 2015 yılında işverenler tarafından daha çok işaretlenen nedenler ise geçtiğimiz yıla göre 5,7 puanlık artışla yüzde 81,4 işveren tarafından işaretlenen “Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması” ve 1 puanlık azalışla yüzde 64,7 işveren tarafından işaretlenen “Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması” nedenleridir. Bununla beraber 2014 yılında temininde güçlük çektiğini belirten işverenlerin yüzde 29,2’si “Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi” nedenini işaretlerken, bu yıl aynı neden yüzde 27,3 oranında işaretlenmiştir. . “Önerilen Ücretin Az Bulunması” seçeneği ise 2014 yılında yüzde 13,6 iken 2015 yılında yaklaşık 9 puanlık bir azalış göstererek yüzde 4,9’a gerilemiştir. Nedenlerin sadece işveren görüşlerini yansıttığı düşünüldüğünde bu sonuçlar normal olarak değerlendirilebilir.

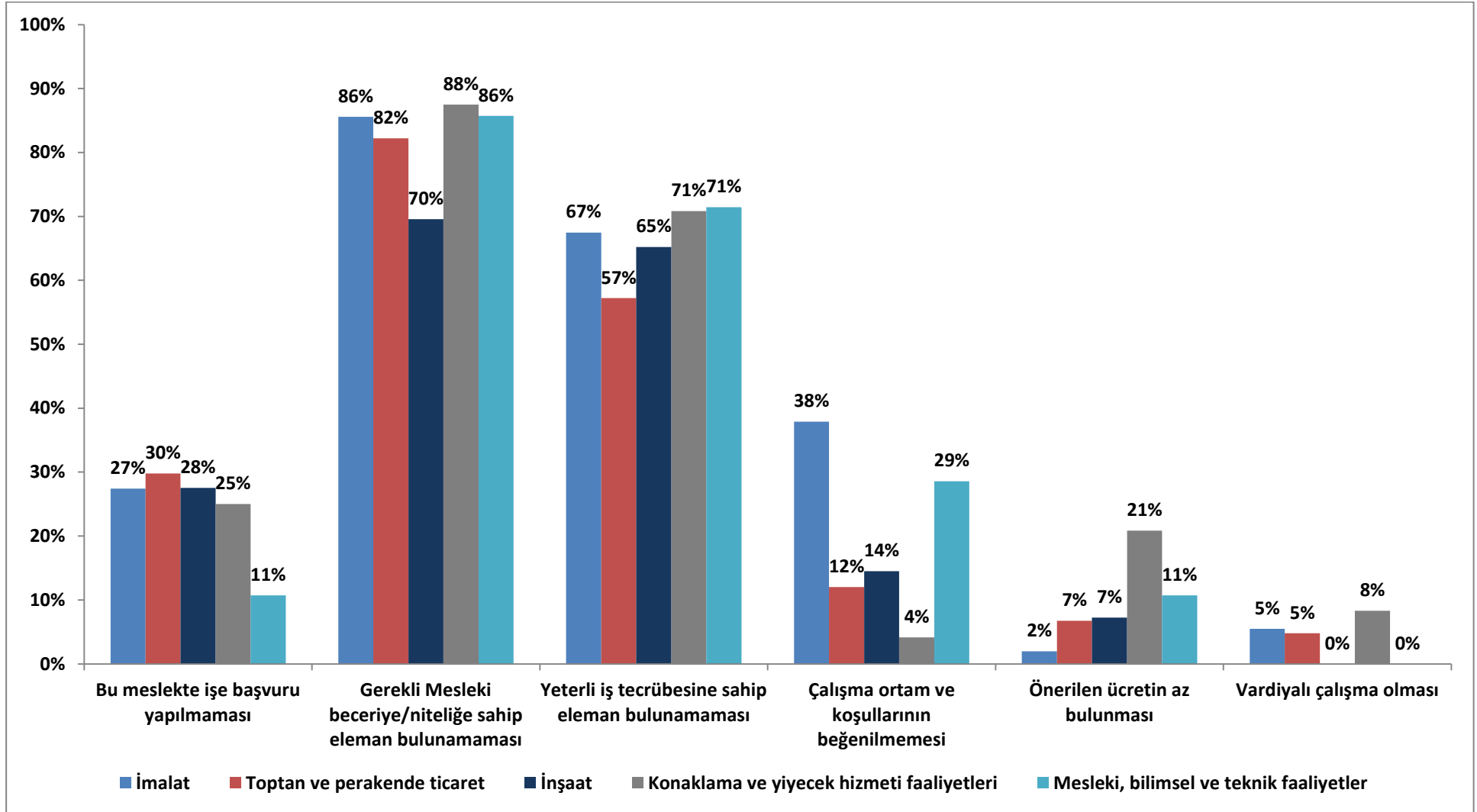
Grafik 19: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri

Kaynak: İPA 2015

İşgücü temininde güçlük çekme nedenleri Kastamonu ve Türkiye genelinde değerlendirildiğinde ilk üç neden sıralamasının aynı olduğu görülmektedir. Bununla beraber Kastamonu’da işverenlerin Türkiye geneli işverenlerinden daha yüksek oranlarla “Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması” ve “Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması” nedenlerini işaretlediği görülmektedir. Ancak neden sıralamasında Kastamonu’yu Türkiye geneli sıralamasından ayıran iki neden vardır. Bunlardan ilki 17,4 puanlık farkla “Önerilen Ücretin Az Bulunması”, ikincisi de 16 puanlık farkla “Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması” nedenleridir. Söz konusu iki neden de Kastamonu’daki işverenler tarafından temininde güçlük çekme nedeni olarak daha az işaretlenmiştir. Başka bir ifadeyle işverenler bu nedenleri işgücü temininde karşılaştıkları güçlükte etkin bir neden olarak değerlendirmemektedirler. Adı geçen nedenler işgücü piyasasının arz tarafı olan işgücünü doğrudan ilgilendirmektedir. Dolayısıyla nedenlerin dağılımı sadece işverenlerin görüşünü yansıtmaktadır.

Grafik 20: Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Kaynak: İPA 2015

*Grafikte Sektörler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Temininde güçlük çekme nedenleri sektörler özelinde incelendiğinde; Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat, İnşaat, Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri Faaliyetleri ve Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörlerinde “Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması” nedeni ilk sırada yer almaktadır. Her beş sektörde de sırayı “Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması” nedeni takip etmektedir. Üçüncü sırada ise sektörlerle göre temininde güçlük çekilme nedenlerinde farklılıklar görülmektedir. İmalat sektörü için üçüncü temininde güçlük çekme nedeni “Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi” olup bunu “Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması” ve “Vardiyalı Çalışma Olması” nedenleri takip etmektedir.

Nedenler özelinde sektörler incelendiğinde; “Vardiyalı Çalışma Olması” nedeninin, özellikle İnşaat ve Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörlerinde faaliyet gösteren işverenler açısından işgücü temininde bir engel olarak görülmediği sonucu ortaya çıkmaktadır. Yine “Önerilen Ücretin Az Bulunması” nedeni İmalat sektöründe faaliyet gösteren işverenler tarafından temininde güçlük çekme nedeni olarak görülmemektedir. Bunlarla beraber Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü dışındaki diğer dört sektörde “Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması” nedeni birbirine yakın oranlarda işgücü temininde bir güçlük nedeni olarak görüldüğü sonucuna ulaşılmaktadır.

Tablo 48: Meslekler Bazında Teminde Güçlük Çekilme Nedenleri*

Meslekler	Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması	Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması	Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması	Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi	Önerilen Ücretin Az Bulunması	Vardiyalı Çalışma Olması
Makineci (Dikiş)	27%	98%	77%	52%	0%	0%
Garson (Servis Elemanı)	24%	85%	68%	12%	10%	17%
Çorap Örmek Makinesi Operatörü	0%	0%	0%	0%	0%	100%
Marangoz	35%	100%	76%	0%	35%	0%
Kesimci (Konfeksiyon)	100%	100%	100%	0%	0%	0%
Satış Danışmanı	0%	78%	49%	13%	9%	4%
Pazarlamacı	6%	94%	69%	6%	12%	0%
Aşçı	19%	74%	60%	13%	13%	0%
Elektrikçi (Genel)	0%	93%	7%	0%	0%	0%
Ahşap Boyamacı	16%	100%	59%	18%	0%	0%
Ön Muhasebeci	20%	90%	70%	20%	10%	10%
Elektrikli Ev Aletleri Teknik Servis Teknisyeni	100%	100%	100%	0%	0%	0%
Mobilya Montaj İşçisi	0%	79%	30%	21%	0%	0%
Tuğla İmal İşçisi	0%	0%	0%	100%	0%	0%
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	33%	78%	67%	0%	0%	0%
Kasap	11%	100%	11%	11%	0%	0%
Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı)	25%	88%	88%	0%	25%	0%
Ağır Kamyon Şoförü	26%	49%	37%	25%	0%	0%
Mekanik Bakım Onarımcısı	50%	75%	75%	0%	0%	0%
Otomotiv Kaporta Ustası	50%	100%	75%	0%	0%	0%

Kaynak: İPA 2015

*Meslekler Temininde Güçlük Çekilen İşgücü Sayısına Göre Sıralanmıştır.

Tabloda da görüldüğü gibi temininde güçlük yaşanan mesleklerin başında yer alan Makineci (Dikiş) mesleğinde teminde güçlük yaşanmasının sebeplerinin başında Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ve Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması olarak yansımıştır. Bununla beraber Garson (Servis Elemanı), Marangoz, Kesimci (Konfeksiyon), Satış Danışmanı ve Pazarlamacı mesleklerinde eleman bulunamaması arz kaynaklı sorunlara bağlanmıştır. Yani bu mesleklerde temininde güçlük çekilme nedeninin yüksek oranlarda bu mesleklerde yeterlilikleri olan tecrübeli eleman bulunamamasından kaynaklanmıştır. İşgücü piyasasına bu mesleklerde eleman yetiştirilmesi veya bu mesleklerde olan işgücünün yeterliliklerinin geliştirilmesi karşılanamama sorununu hafifletebilecektir.

Elektrikli Ev Aletleri Teknik Servis Teknisyeni, Resepsiyon Görevlisi (Ön Büro Elemanı), Mekanik Bakım Onarımcısı ve Otomotiv Kaporta Ustası mesleklerinde yüksek oranda iş tecrübesine sahip eleman bulunamamaktadır. Tecrübe kazandırma amaçlı işbaşı eğitim programları bu karşılanamama sorununu çözebilecektir.

Tablo 49: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Durumuna Göre Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

İŞKUR Hizmetleri	Temininde Güçlük Çeken İşyeri	Temininde Güçlük Çekmeyen İşyeri
Eleman Talebi	86%	59%
İEP	23%	12%
İşveren Danışmanlığı	87%	91%
Kurs	3%	0%
Mevzuat Danışmanlığı	31%	32%

Kaynak: İPA 2015

Raporun bu kısmında İŞKUR hizmetlerinden faydalanan işyerleri temininde güçlük çekme durumlarına göre incelenmiştir. Buna göre işgücü temininde güçlük çeken işyerleri, güçlük çekmeyen işyerlerine göre eleman talebi, işbaşı eğitim programları, işveren danışmanlığı ve işbirliği ile mesleki eğitim (Kurs) hizmetlerinden daha yüksek oranda faydalandığı görülmektedir. Bununla beraber, işgücü temininde güçlük çekmeyen işyerleri mevzuat danışmanlığı hizmetinden 1 puanlık farkla daha fazla faydalanmaktadır.

İşgücü temininde güçlük çekme ve çekmeme durumlarına göre farklılaşmanın en çok olduğu hizmet eleman talebidir. Bu durum işverenlerin çeşitli nedenlerle bulmakta güçlük çektikleri işgücünün, İŞKUR tarafından temin edilmesi için başvurdukları anlamına gelmektedir.

Farklılaşmanın belirgin olduğu diğer bir hizmet ise İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) olarak karşımıza çıkmaktadır. İşgücü temininde güçlük yaşayan işverenlerin, güçlük çekmeyen işverenlere göre Kurs hizmetinden daha fazla faydalandıkları görülmektedir.

Kastamonu ilinde işyerlerinin yüzde 43,2'si eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 23,1'inde vardiyalı çalışma yapılmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin ise yüzde 52'si eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 39'dur.

Tablo 50: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	10+		
	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1	1	2
İmalat	22	9	31
İnşaat	1	4	5
Toptan ve Perakende Ticaret	25	32	57
Ulaştırma ve Depolama	4	4	8
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	13	7	20
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	1	1
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0	5	5
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	4	0	4
Genel Toplam	64	70	134

Kaynak: İPA 2015

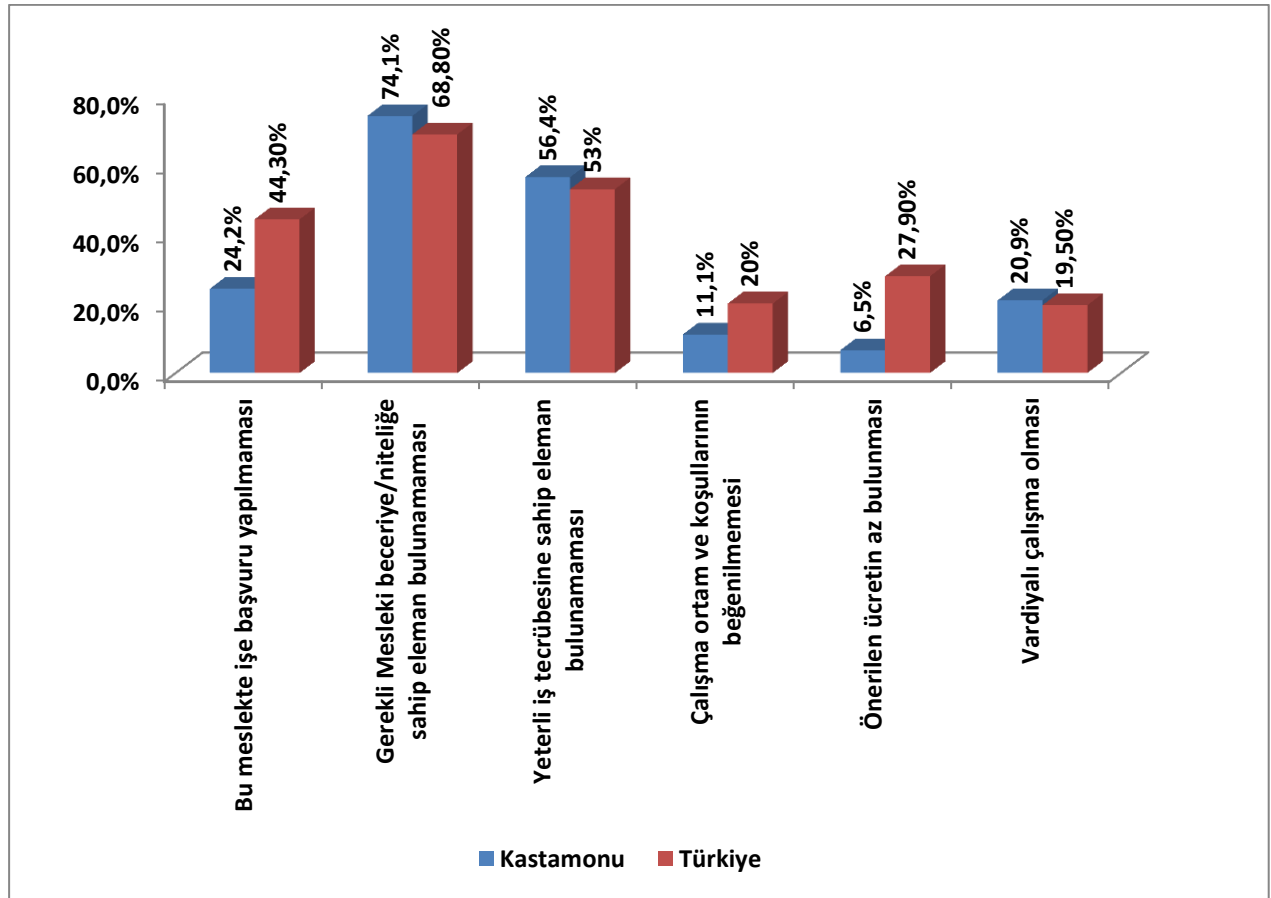
Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan her 2 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Sektörel olarak incelediğimizde ise; İnsan Sağlığı ve Sosyal hizmet Faaliyetleri sektöründe vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin tamamı eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran İmalat sektöründe yüzde 70,6, konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektöründe yüzde 63,2, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü ile Ulaştırma ve Depolama sektörlerinde yüzde 50'dir. Dört sektörde ise vardiyalı çalışma yapılmasına rağmen eleman temininde güçlük çekilmemektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme oranı vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir.

Vardiyalı çalışma yapılan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 21'de sunulmuştur.

Grafik 21: Vardiyalı Çalışma Yapılan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

Kaynak: İPA 2015

Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte İşe Başvuruda Bulunulmaması gelmiştir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekmelerinin düşük oranlı nedenlerinden birinin Vardiyalı Çalışma olması dikkat çekicidir. Ancak Türkiye genelinde eleman temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde temininde güçlük çekilme nedeni olarak Vardiyalı Çalışmanın oranı yüzde 4'tür. Vardiyalı Çalışma yapmanın eleman temininde güçlük çekme konusunda ön planda olan bir neden olmadığı görülmektedir. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istenilen elemanın temininde gerekli mesleki beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamaması en büyük problemdir.

Vardiyalı çalışma yapma konusunda ise Kastamonu ile Türkiye geneli ayrılmaktadır. Türkiye genelinde en düşük orana vardiyalı çalışma sahipken, Kastamonu'da ise Önerilen Ücretin Az Bulunması ve Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi en düşük orana sahiptir.

Kastamonu ilinde işyerlerinin yüzde 43,2'si eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 8'i ihracat yapmaktadır. İhracat yapan işyerlerinin ise yüzde 39,1'i eleman temininde güçlük çekmektedir. Aynı oran Türkiye genelinde yüzde 35'tir.

Tablo 51: İhracat Yapan İşyerlerinin Sektörel Bazda Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	10+		
	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	TGÇM Toplam
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	1	1	2
İmalat	22	14	36
İnşaat	1	0	1
Toptan Ve Perakende Ticaret	4	2	6
Ulaştırma ve Depolama	0	1	1
Genel Toplam	18	28	46

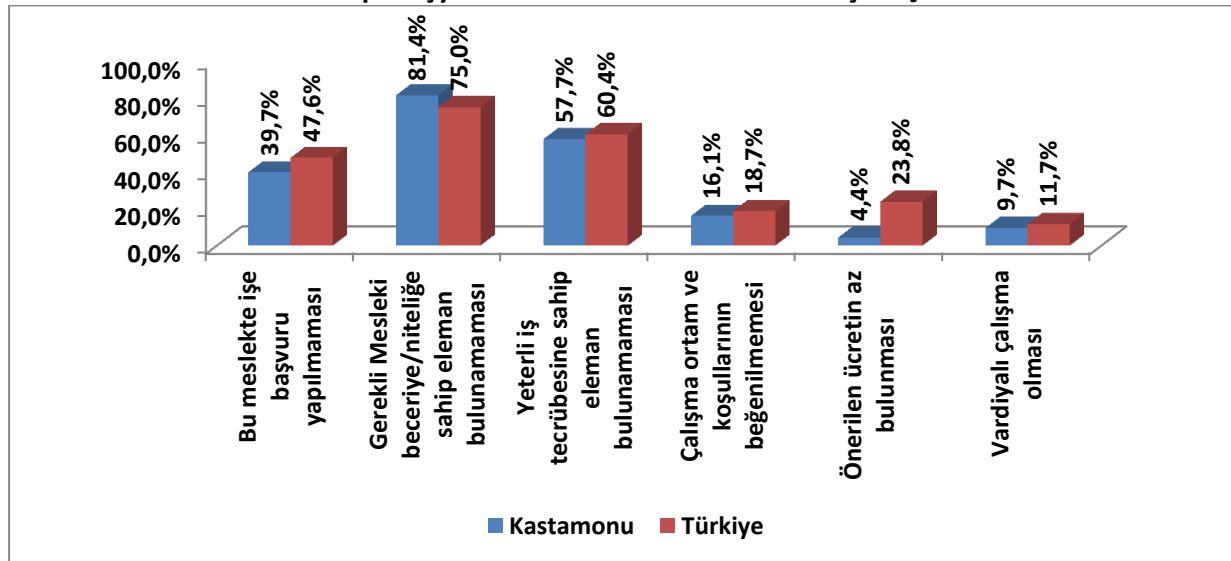
Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı ihracat yapmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Ancak bu durum her sektör için söz konusu değildir. Sektörler arasında farklılaşmalar görülmektedir. İhracat yapan her 3 işyerinden 1'i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Kastamonu'da ihracat yapan işyerlerinden sadece ulaştırma ve depolama sektöründe bulunanlar eleman temininde güçlük çekmez iken ihracat yapılan diğer sektörlerde eleman temininde güçlük çekilmektedir.

İhracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 22'de sunulmuştur.

Grafik 22: İhracat Yapan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

Kaynak: İPA 2015

İhracat yapan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile İlgili Meslekte İşe Başvuruda Bulunulmaması gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin ihracat yapan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin Türkiye geneli sıralaması ile Kastamonu ili sıralaması birbirine yakındır.

Kastamonu’da işyerlerinin yüzde 43,2’si eleman temininde güçlük çekerken yine işyerlerinin yüzde 6,9’unun part-time çalışanı bulunmaktadır. Part-time çalışanı olan işyerlerinin ise yüzde 45’i eleman temininde güçlük çekmektedir. Bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,4’tür.

Tablo 52: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Durumu

Sektör	10+		
	TGÇM Evet	TGÇM Hayır	Genel Toplam
İmalat	3	3	6
Toptan ve Perakende Ticaret	10	4	14
Ulaştırma ve Depolama	0	2	2
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	3	4	7
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	2	0	2
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	0	1	1
Eğitim	3	2	6
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	0	1	1
Genel Toplam	18	22	40

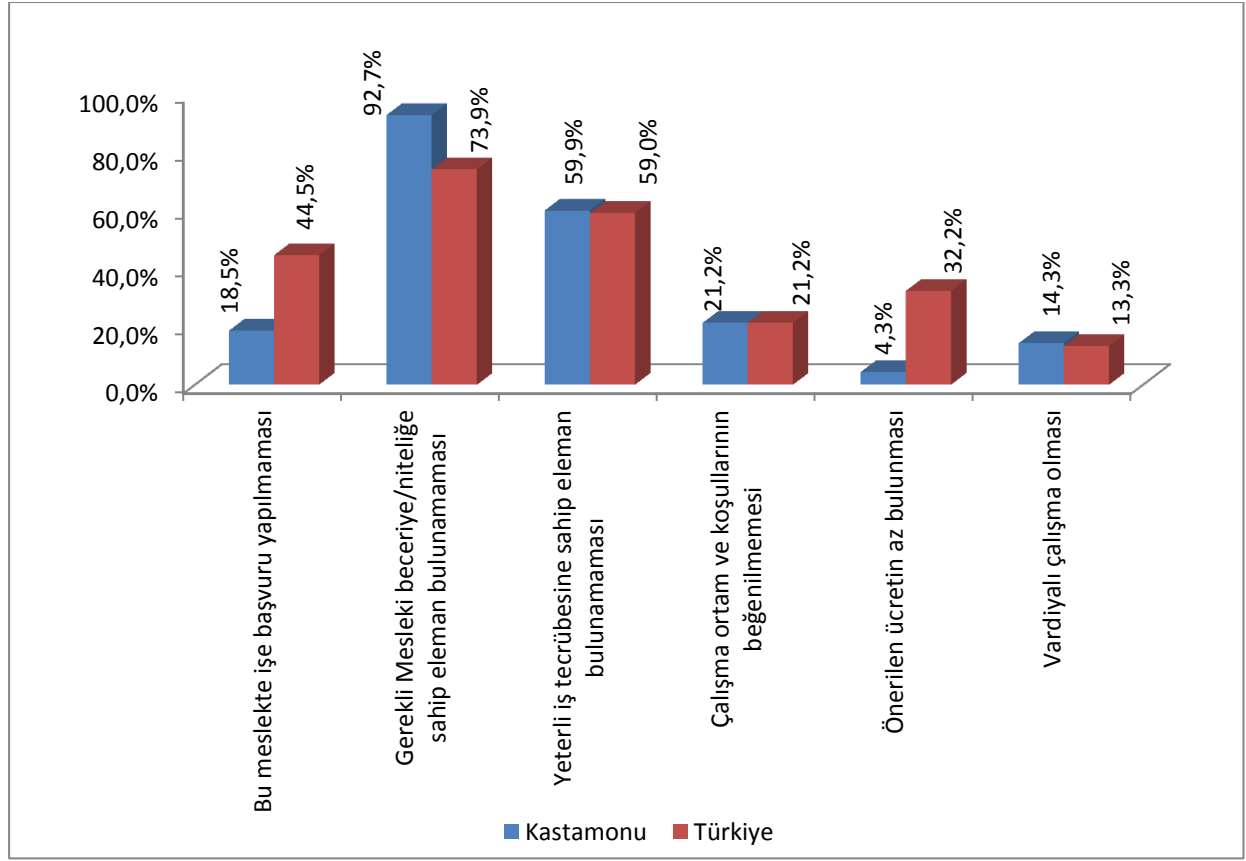
Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranı part-time çalışanı olmayan işyerlerine göre daha yüksektir. Part-time çalışanı olan hemen hemen her 2 işyerinden 1’i eleman temin ederken güçlük çekmiştir.

Kastamonu’da Ulaştırma ve Depolama, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleri dışında kalan part-time çalışana sahip olan işyerleri eleman temininde güçlük çekmektedir.

Part-time çalışanı olan ve eleman temininde güçlük çeken işyerlerinin neden eleman temininde güçlük çektiğine ilişkin bilgiler Grafik 23’te sunulmuştur.

Grafik 23: Part-Time Çalışanı Olan İşyerlerinin Eleman Temininde Güçlük Çekme Nedenleri

Kaynak: İPA 2015

Part-time çalışanı olan işyerleri ağırlıklı olarak Gerekli Mesleki Beceri/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması noktasında sıkıntı çektiklerini bildirmişlerdir. Daha sonra sırası ile Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ile Çalışma Ortam ve Koşullarının Beğenilmemesi gelmiştir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin Kastamonu ile Türkiye geneli sıralaması birbirinden farklılık göstermektedir. Kastamonu ilinde part-time çalışanı olan işyerlerinde eleman temininde güçlük çekme nedenleri içerisinde İlgili Meslekte Başvuru Yapılmaması ve Önerilen Ücretin Düşük Bulunması oranları Türkiye geneline göre oldukça düşüktür. Part-time çalışan istenen işlerde ücretler çalışmak isteyenler için problem teşkil etmemektedir.

İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşgücü Piyasası Araştırması kapsamındaki işverenlerin işyerlerindeki istihdamı gelecek dönemlerde ne kadar artırmayı veya azaltmayı planladıklarına ilişkin tahminleri derlenmiştir. Bu kapsamda işverenlere 2016 yılı Mart-Nisan döneminin öngören istihdam artış ya da azalışına ilişkin tahminleri alınmıştır. İşverenlerin şu an ki mevcut istihdamlarını esas alarak dört seçenekli bir yanıtlama vermeleri talep edilmiştir. Buna göre mevcut istihdam işverenin öngörüsüne göre ya artış gösterecek ya azalacak ya da değişmeyecektir. Bu üç seçeneğin dışında işverenin fikrim yok söyleme seçeneği de mevcuttur.

İşyerlerinin çalışma biçimlerine göre diğer bir anlamda özelliklerine göre net istihdam değişim oranları tabloda gösterilmiştir.

Tablo 53: İşyerlerinin Çalışma Biçimine Göre Net İstihdam Değişim Oranları

İşyerinin Çalışma Biçimi	NİDO
Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerleri	4,5%
İhracat Yapan İşyerleri	8,3%
Part-time Çalışanı Olan İşyerleri	3,8%
Genel Toplam	6,7%

Kaynak: İPA 2015

Kastamonu’da vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 4,5 oranında mevcut istihdamın artacağı beklenmektedir. İhracat yapan işyerlerinde istihdam artışı yüzde 8,3, part-time çalışanı olan işyerlerinde ise yüzde 3,8 oranında istihdam artışı beklenmektedir. İl genelinde istihdam artış beklentisi yüzde 6,7’dir. İhracat yapan işyerleri kapasitelerini yüksek oranda arttırma eğilimindedirler. Türkiye genelindeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine baktığımızda NİDO vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde yüzde 2,9, İhracat yapan işyerlerinde yüzde 2,8 ve part-time çalışanı olan işyerlerinde yüzde 2,6’dır. Tüm çalışma biçimlerinde Kastamonu ili Türkiye ortalamasının üstünde oranlara sahiptir.

2016 yılının Mart-Nisan aylarında çalışmanın yapıldığı döneme göre Kastamonu’da yüksek oranda istihdam artışı beklenmektedir. Bu istihdam artışı beklentisi doğru okunmalı ve ona göre tedbirler alınmalıdır. İPA çalışmasında Kastamonu, işverenlerin aradıkları elemanı bulmada zorlandıkları bir il olarak dikkat çekmiştir. Bu nedenle istihdam artışı beklenen alanlarda işgücü piyasasının aradığı niteliklerde eleman yetiştirilmeye ve gerekli diğer tedbirleri almaya hemen başlanmalıdır.

Sektörlere göre Net İstihdam Değişimi incelendiğinde Eğitim sektörü istihdam azalışı beklenen sektör olarak dikkat çekmektedir. Aynı tabloyu Türkiye geneli için incelediğimizde de sadece Eğitim sektöründe istihdam azalışı beklendiği diğer sektörlerde ise istihdam artışı beklendiği görülmektedir.

Tablo 54: Sektörler İtibariyle Net İstihdam Değişimi ve Oranları

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
İmalat	492	7,4%
Toptan ve Perakende Ticaret	213	8,5%
İnşaat	77	4,6%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	8	1,2%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	63	10,2%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	34	6,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	63	12,1%
Eğitim	-46	-9,5%
Ulaştırma ve Depolama	11	2,8%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	47	12,2%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	6	6,9%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	4	100,0%
Bilgi ve İletişim	0	0,0%
Genel Toplam	971	6,7%

Kaynak: İPA 2015

Kastamonu’da Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Gayrimenkul Faaliyetleri ile Bilgi ve İletişim olmak üzere üç sektörde herhangi bir değişiklik beklenmemektedir.

Bunun yanı sıra İmalat sektörü yüzde 7,4 oranında 492 kişilik mevcut istihdamda artış bekleyerek sektörler arasında en yüksek oranda artış bekleyen sektör olmuştur. Yüzde 8,5’lik bir oranla bu sektörü Toptan ve Perakende Ticaret sektörü takip etmektedir ki burada da 213 kişilik bir istihdam artışı beklentisi söz konusudur. İnşaat sektöründe ise yüzde 4,6’lık bir oranla 77 kişilik bir istihdam artışı beklenmektedir. Çalışmanın uygulandığı dönemde mevsimsel şartların normale göre daha soğuk olmasının İnşaat sektörünü olumsuz etkilediği söylenebilir. Bu nedenle geleceğe dair daha pozitif bir bakış açısı oluşmuştur.

Türkiye genelinde de ilk sırada İnşaat sektörü bulunurken daha sonra Bilgi ve İletişim ile Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörleri gelmektedir. Kastamonu ilinde NİDO beklentisi Türkiye geneline göre daha yüksek olsa da artış beklentisi belirli sektörler üzerinde yoğunlaşmıştır.

Meslek gruplarına göre net istihdam değişimlerine baktığımızda istihdam azalışı beklenen tek meslek grubunun Profesyonel Meslek Mensupları olduğu görülmektedir. Türkiye genelinde tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir.

Tablo 55: Meslek Grupları İtibariyle Net İstihdam Değişim Oranları

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	Net İstihdam Değişim Oranı
Hizmet ve Satış Elemanları	174	9,0%
Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	283	8,3%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	332	8,1%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	117	6,4%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	51	5,2%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	20	2,3%
Yöneticiler	1	0,3%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	-6	-0,6%
Genel Toplam	971	6,7%

Kaynak: İPA 2015

Kastamonu’da meslek gruplarına göre net istihdam artışını değerlendirdiğimizde 332 kişilik istihdam artışı beklentisiyle Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu ilk sırada yerini almıştır. Bu meslek grubunu sırasıyla Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grupları takip etmektedir.

Meslek gruplarına net istihdam değişim oranları açısından baktığımızda ise sıralamanın değiştiği ve yüzde 9 oranında Hizmet ve Satış Elemanlarının ilk sırada olduğu görülmektedir. Aynı şekilde takip eden sektörler de sırasıyla şu oranlarda belirlenmiştir Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar yüzde 8,3 oranında, tesis ve makine operatörleri ve montajcılar meslek grubu için ise yüzde 8,1 ile net istihdam oranında değişiklik beklenmekte, diğer bir anlamda bu ölçüde bir mevcut istihdam artışı beklenmektedir.

En düşük artışın beklendiği yöneticiler meslek grubunda ise 1 kişilik artış yüzde 0,3’lük bir dilime tekabül etmektedir. Ayrıca nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubunda hiçbir değişikliğin beklenmemesi ise dikkat çekicidir.

Türkiye genelinde de en yüksek oranda sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubunda istihdam artışı beklenmektedir. Daha sonra tesis ve makine operatörleri ile hizmet ve satış elemanları gelmektedir.

Tablo 56: Net İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen İlk 10 Meslek

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Makineci (Dikiş)	Tuğla İmal İşçisi
Garson (Servis Elemanı)	Marangoz
Paketleme İşçisi (Gıda)	Kontrplak Pres Operatörü-Ağaç
Güvenlik Görevlisi	Madenci (Genel)
Çorap Örmek Makinesi Operatörü	Kontrplak Tutkal Makinesi Operatörü
Ütücü	Türkçe Öğretmeni
Mermer İşçisi	Beden İşçisi (İnşaat)
Hasta Bakımı Teknisyeni	Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)
Sıvacı	Sihhi Tesisatçı/Isıtma ve Sihhi Tesisatçı
Ahşap Doğramacı	Fen Bilgisi Öğretmeni-İlköğretim

Kaynak: İPA 2015

En fazla istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde imalat sektörüne ait, en fazla istihdam azalışı beklenen mesleklerin içerisinde ise Eğitim sektörüne ait mesleklerin ağırlığı dikkat çekicidir.

Mesleklerdeki istihdam artışı veya azalışının olacağının bilinmesi işgücü piyasasının hareketliliğinin sağlanması açısından önemli bir analizdir. Bu çalışma ile doğru ve kalıcı istihdamın sağlanmasına ve kaynakların verimli kullanılmasına rehberlik ve veri kaynağı teşkil etmek amaçlanmaktadır. Toplam 131 farklı meslekte bin 148 kişilik istihdam artışı beklenirken, 41 farklı meslekte de 177 kişilik istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 57: Özelliklerine Göre İşyerlerinin Net Artış Beklediği Meslekler

Vardiyalı Çalışma Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	İhracat Yapan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler	Part-Time Çalışan Olan İşyerlerinin Pozitif Yönde Net İstihdam Değişimi Beklediği Meslekler
Garson (Servis Elemanı)	Makineci (Dikiş)	Garson (Servis Elemanı)
Çorap Örmek Makinesi Operatörü	Paketleme İşçisi (Gıda)	Elektrikçi (Genel)
Mermer İşçisi	Çorap Örmek Makinesi Operatörü	Kebap Ustası
Hasta Bakımı Teknisyeni	Ütücü	Cam Mamul İmalatçısı
Paketleme İşçisi (El İle)	Mermer İşçisi	Pide Ustası
Satış Danışmanı	Kesimci (Konfeksiyon)	Bar Servis Elemanı
Aşçı	Ahşap Mobilya İmalatçısı	Döner Ustası
Diğer Ağaç İşleme Makinesi Operatörleri	Ahşap Doğramacı	Depo Hamalı
Reyon Görevlisi	Marangoz	Büro İşçisi
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Ahşap Boyamacı	İnşaat Mühendisi
Ahşap İşleme CNC Makinesi Operatörü	Diğer Ağaç İşleme Makinesi Operatörleri	Harita Mühendisi
Aşçı Yardımcısı	Ahşap İşleme CNC Makinesi Operatörü	Tenis Eğitmeni

Kaynak: İPA 2015

Net istihdam artışı veya azalışı beklenen meslekler işyerlerinin özelliklerine göre değişiklik göstermektedir.

Örneğin net istihdam artışı beklenen ilk meslek Makineci (Dikiş) olmasına rağmen vardiyalı çalışma yapan ve part-time çalışanı olan işyerlerinde Garson (Servis Elemanı) mesleği ön plana çıkmıştır. İhracat yapan işyerlerinde net istihdam artışı beklenen meslek ile benzerlik göstererek Makineci (Dikiş) mesleği en fazla istihdam artışı beklenen meslek olmuştur.

Benzer şekilde net istihdam azalışı olan tüm meslekleri işyerleri özelliklerine göre sıralandığında vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde Marangoz, Kontrplak Pres Operatörü-Ağaç ve Kontrplak Tutkal Makinesi Operatörü mesleklerinde, ihracat yapan işyerlerinde ise Kontrplak Tutkal Makinesi Operatörü ve Kontrplak Pres Operatörü-Ağaç, son olarak part-time çalışanı olan işyerlerinde ise sırasıyla; Türkçe Öğretmeni, Fen Bilgisi Öğretmeni-İlköğretim, İngilizce Öğretmeni, Sosyal Bilgiler ve İlköğretim Matematik Öğretmeni meslekleri azalışı beklenen mesleklerdir.

Bu çalışma bize işyerlerinin özelliklerine göre ihtiyaçları doğrultusunda istihdam artışı veya azalışı beklenen mesleklerin değişebileceğini diğer bir deyişle ihtiyacın mesleğe yansıtacağını göstermektedir.

İstihdam artış/azalış beklentisi bölümünde buraya kadar istihdam artış/azalış beklenen kişi sayısına ve özelliklerine ilişkin veriler sunulmuştur. Bu tabloda ise istihdam artışı/azalışı bekleyen veya fikri olmayan işyerlerine ilişkin verilere yer verilecektir.

Tablo 58: Sektörlere Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

Sektörler	İstihdam Artışı %	İstihdam Azalışı %	İstihdam Değişmeyecek İşyeri %	Fikrim Yok %
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	100,0%	0	0	0
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	35,3%	2,9%	47,1%	14,7%
İmalat	31,9%	1,6%	43,3%	23,2%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	31,6%	5,3%	18,4%	44,7%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	30,8%	0,0%	15,4%	53,8%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	28,6%	14,3%	14,3%	42,9%
Toptan ve Perakende Ticaret	27,2%	3,2%	30,4%	39,2%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	25,0%	0	41,7%	33,3%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	25,0%	0	50,0%	25,0%
İnşaat	13,7%	4,2%	56,8%	25,3%
Ulaştırma ve Depolama	12,1%	3,0%	42,4%	42,4%
Eğitim	5,0%	20,0%	50,0%	25,0%
Bilgi ve İletişim	0	0	100,0%	0
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	0	0	50,0%	50,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	0	0	50,0%	50,0%
Genel Toplam	24,8%	3,7%	39,9%	31,7%

Kaynak: İPA 2015

Sektörlere göre Kastamonu'daki işverenlerin istihdam artışı-azalışı beklediği ya da değişiklik olmayacağını belirttiği ya da fikrim yok diye bahsettiği işyeri oranları Tablo 58'de görülmektedir.

Araştırma kapsamına giren Kastamonu'daki işyerlerinin yaklaşık yüzde 32'sinin geleceğe ilişkin bir fikri veya öngörüsü bulunmamaktadır. Türkiye genelinde ise bu oran yaklaşık yüzde 42'dir. Yine Kastamonu'da işyerlerinin yaklaşık yüzde 40'ı istihdamının değişmeyeceğini belirtirken bu oran Türkiye genelinde yüzde 38,6'dır. Kastamonu ilinde her dört işyerinden biri geleceğe pozitif şekilde bakarak istihdamlarının artacağını tahmin ederken sadece yüzde 3,7'si istihdamlarında azalış beklentisi içindedir. Türkiye genelinde ise yüzde 16,4'ü istihdam artışı beklerken, yüzde 3,2'si istihdam azalışı beklemektedir. Kastamonu'daki işverenler geleceğe daha umutla bakmaktadırlar.

Sektörel olarak bakıldığında ise; Kastamonu'da en yüksek oranda istihdam artışı bekleyen sektör yüzde 100 ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörü iken en çok azalış Eğitim sektöründe yüzde 20 oranındadır. Araştırmadan çıkan diğer bir sonuç ise Bilgi ve İletişim sektöründe ne artış ne de azalış beklenmemektedir ve hatta hiçbir değişiklik olmayacağı yönünde sonuç elde edilmiştir.

Bunun yanı sıra yüzde 50'lik i bir oranda Finans ve Sigorta Faaliyetleri ve Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinin geleceği ile ilgili fikir beyan edilmediğine dair sonuç ortaya çıkmıştır.

Tablo 59'da Kastamonu ilindeki işyerlerinin özelliklerine göre istihdam beklentileri değerlendirilmiştir.

Tablo 59: İşyeri Özelliklerine Göre İstihdam Artış/Azalış Beklentisi

İşyeri Özellikleri	İstihdam Artışı Bekleyen İşyeri %	İstihdam Azalışı Bekleyen İşyeri %	Değişmeyecek Olan İşyeri %	Fikrim Yok İşyeri%
İhracat Yapan İşyeri	52,8%	2,2%	15,8%	29,2%
Vardiya Yapan İşyeri	32,6%	3,1%	36,0%	28,3%
Kısmi Çalışanı Olan İşyeri	26,0%	5,4%	28,9%	39,8%
Toplam İşyeri	35,7%	3,3%	30,4%	30,6%

Kaynak: İPA 2015

Kastamonu ilindeki işyerlerinden belirli özelliğe sahip olanların istihdam beklentilerine bakıldığında hepsinin birbirinden farklı özellikler içerdiği görülmektedir. İhracat yapan işyerleri ağırlıklı olarak istihdam artışı beklerken, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde istihdam artışı ya da azalışı olmayacağı beklentisi yüksektir. Part-time çalışanı olan işyerlerinde ise çoğunlukla fikri olmadığını beyan etmiştir. Kastamonu ilinde ihracat yapan işyerlerinin istihdam artışı konusunda daha pozitif olduğu önceki tablolarda da dile getirilmiştir.

SONUÇ

Kastamonu İşgücü Piyasası Analizi raporunun öne çıkan amaçlarından bir tanesi aktif işgücü politikalarının tümüne veri sağlamaktır. Bir diğer amacı ise işgücü piyasasında özellikle talep açısından ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerini tespit etmek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik politika ve önerilerin geliştirilmesine katkı sağlamaktır.

İlin sürdürülebilir kalkınmasına öncülük edecek olan faaliyetlerden biri olan bu raporda özetle şu verilere ulaşılmıştır;

TÜİK'in İl Düzeyinde açıkladığı Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları 2014 yılı Şubat Döneminden beri yayınlanan yeni veri setine göre İl düzeyinde veri yayınlanmamıştır. Buna göre 2013 yılında Kastamonu iline ait işsizlik oranı yüzde 6,2 iken Türkiye genelinde yüzde 9,8 ile ilimizdeki işsizlik oranının üzerinde bir yüzdeye sahiptir. 2014 yılının verileri ise Türkiye İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflandırması (İBBS) çerçevesinde bölge bölge değerlendirilmiş olup, Kastamonu-Çankırı-Sinop illerinin içinde bulunduğu TR82 bölgesinin işsizlik oranı yüzde 6,5'tir. TR82 bölge olarak da Türkiye genelinde yüzde 9,9 olarak belirlenen işsizlik oranının altında kalmaktadır.

İŞKUR verileri değerlendirildiğinde Kastamonu Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne 2014 yılında 13 bin 433 kişi iş aramak için müracaat etmiştir. Başvuranların yüzde 11,5'inin Traktör Şoförü, yüzde 11,2'sinin Beden İşçisi (Genel) ve yüzde 6,8'inin Temizlik Görevlisi mesleklerinde iş aradıkları görülmüştür. 2015 yılı Haziran ayı sonu itibarıyla Kuruma başvuran işsizlerin yüzde 12,5'inin Beden İşçisi (Genel), yüzde 8,9'unun Traktör Şoförü, yüzde 6,8'inin ise Temizlik Görevlisi mesleklerinde iş aradıkları görülmüştür. Buradan başvuran ve kayıtlı işsizlerin herhangi bir nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmak istedikleri ortaya çıkmaktadır. İşgücünün vasıfsız olması sadece ilde yaşanan bir problem olmamakla birlikte Türkiye genelinde de aynı durum söz konusudur.

İl Müdürlüğümüz tarafından 2014 yılında 6 bin 855 kişilik açık iş talebi alınmış olup 2 bin 524 kişinin işe yerleşmesi sağlanmıştır. İlde en fazla talep alınan açık işler Temizlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel), Makineci (Dikiş), Büro Memuru (Genel) ve Satış Danışmanı meslekleridir. 2015 yılı Ocak-Haziran döneminde ise 3 bin 650 kişilik açık iş talebi alınmış olup bin 777 kişinin işe yerleşmesi sağlanmıştır. Bunların bin 168'i erkek, 609'u kadındır. Yine bu dönemde en fazla talep alınan açık işler Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel), Temizlik Görevlisi, Garson (Servis Elemanı) ve Satış Danışmanı iken işe yerleştirmenin en çok olduğu meslekler ise sırasıyla Temizlik Görevlisi, Büro Memuru (Genel), Güvenlik Görevlisi, Beden İşçisi (Genel) ve Reyon Görevlisi meslekleri olmuştur. Son 5 yılı incelediğimizde Kurum tarafından işe yerleştirmeler yıllara göre artış göstermiştir. Örneğin İl Müdürlüğümüzce 2010 yılında bin 336 kişi işe yerleştirilmişken 2014 yılında 2 bin 524 kişi işe yerleştirilmiştir.

İşsizlikle mücadelenin en önemli araçlarından olan işgücü yetiştirme faaliyetleri vasıfsız işgücünün nitelik kazanmasını sağladığı için ülkenin ve ilin istihdam yapısını olumlu bir yönde etkilemektedir. 2014 yılında İl Müdürlüğümüzce 246 aktif işgücü programı açılmış olup bu programlara toplam 670 kişinin katılımı sağlanmıştır. 2015 yılı Ocak-Haziran döneminde ise İl Müdürlüğümüzce 221 aktif işgücü programı açılmış, 906 kişinin katılımı sağlanmıştır. Kurumumuz tarafından finanse edilen Toplum Yararına Programlara ise 2014 yılında bin 475 kişi katılırken, 2015 yılı ilk 6 aylık döneminde 2 bin 743 kişi bu programdan faydalanmıştır.

16 Mart-30 Nisan 2015 tarihleri arasında Kastamonu ilinde 577 işyeri bizzat ziyaret edilerek ve yüz yüze görüşme yöntemi uygulanarak gerçekleştirilen bu araştırmanın talep bölümünde elde edilen bazı veriler ise şöyledir;

İldeki 10+ özel sektör işyerlerinin yüzde 28,'si toptan ve perakende ticaret sektöründe, yüzde 22,4'ü imalat sektöründe ve yüzde 18'i inşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Bilgi ve iletişim ile kültür, sanat, eğlence dinlence ve sanat sektörleri yüzde 0,2 oranla ilde en az işyerine sahip olan sektörlerdir. Çalışan sayısı en fazla olan sektörler ise sırasıyla imalat, toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektörleridir. Erkek çalışan sayısı fazla sektörler imalat, toptan ve perakende ticaret, inşaat ve madencilik ve taş ocakçılığı sektörleri iken, kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından fazla olduğu tek sektör insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri olarak göze çarpmaktadır.

Kuruluş yıllarına göre 5-9 yaş aralığındaki işyerlerinin, diğer yaş aralıklarındaki işyerlerine göre daha fazla sayıda olduğu görülmüştür.

Araştırma kapsamında ilde çalışanların meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde en fazla çalışanın tesis ve makine operatörleri ve montajlar meslek grubunda olduğu, bunu sırasıyla sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar ile hizmet ve satış elemanları meslek grupları takip etmektedir. İlde kadın çalışan sayısının erkek çalışan sayısından fazla olduğu bir meslek grubunun bulunmadığı, en az kadın çalışanın olduğu meslek grubu ise nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubudur. Kadınların profesyonel meslek mensupları ve büro hizmetleri meslek grubunda çalışma oranının il genelindeki çalışma oranından yüksek olduğu da görülmüştür.

Kastamonu ilinde çalışan sayısının en fazla olan meslekler Makineci (Dikiş), Temizlik Görevlisi, Ütücü, Satış Danışmanı ve Güvenlik Görevlisidir. Kadınlarda ilk sırayı makineci(dikiş) mesleği alırken, erkeklerde ise temizlik görevlisi mesleği almaktadır.

İlde İŞKUR hizmetlerinden en fazla yararlanan sektörler toptan ve perakende ticaret, imalat ve inşaat sektörleri olmuştur. Kültür, sanat eğlence dinlence ve spor sektöründeki işyerlerinin hiçbirisi İŞKUR hizmetlerinden yararlanmamıştır. Bununla birlikte finans ve sigorta faaliyetleri ile bilgi ve iletişim sektörlerindeki işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıştır. İmalat, eğitim ve Sağlık sektörlerinde de İŞKUR'un hizmet ağının geniş olduğu görülmektedir.

Kastamonu'da araştırma kapsamına giren 15 sektörde işyeri bulunurken part-time çalışanı olan 8 sektör bulunmaktadır. Part-time çalışanı en fazla olan sektörler Eğitim, Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri ve Sağlık sektörüdür. İlde çalışanların yüzde 7'si part-time çalışanı olan işyerlerinde istihdam edilmektedir. Part-time çalışma yapılan işyerlerinde çalışanların yüzde 19,5'i kadındır. Bu işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler İse Diğer Bıkcıcılar, Kontrplak İmalatçıları ve İlgili Ağaç İşlem İşçileri, Satış Danışmanı, Temizlik Görevlisi, Garson ve Elektrikçi (genel)'dir.

İlde vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinin sektörlerine bakıldığında en fazla vardiyalı çalışma yapılan Sektörlerin Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri ile Toptan ve Perakende Ticaret olduğu görülmüştür. Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde çalışılan mesleklerin başında Akaryakıt satış elemanı (pompacı), garson (servis elemanı) ve temizlik görevlisi gelmektedir. Bu işyerlerinde kadınların en fazla çalıştığı meslekler kasiyer, kat hizmetleri elemanı/kat görevlisi ve hemşire olurken, erkeklerin en fazla çalıştığı meslekler ise akaryakıt satış elemanı (pompacı), garson ve madenci (genel) meslekleridir.

Kastamonu’da ihracat yapan işyerlerinin sektörel dağılıma bakıldığında madencilik ve taş ocaklığı, imalat ile toptan ve perakende ticaret sektörleri ilk sıralarda yer almaktadır. İhracat yapan işyerlerinde en fazla çalışılan meslekler makineci (dikiş), ütücü, marangoz, madenci (genel), kesimci (konfeksiyon)’dur. Bu işyerlerinde erkek çalışanlar arasında marangoz, ütücü, makineci (dikiş), madenci (genel) ve ahşap mobilya imalatçısı meslekleri öne çıkarken, kadın çalışanlar arasında ise makineci (dikiş), kalite kontrolcü-tekstil, ütücü, kesimci (konfeksiyon) ve ortacı/ayakçı (tekstil) meslekleri ilk sıralardadır.

Araştırmaya göre ilde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan firmalar İŞKUR’dan hizmet olarak yüzde 60,6 ile en fazla işveren danışmanlığından faydalanmışlardır. Bunu sırasıyla yüzde 49,6 ile eleman talebinde bulunma, yüzde 21,6 ile mevzuat danışmanlığı ve yüzde 11,8 ile işbaşı eğitim programı takip ettiği görülmüştür. İşveren danışmanlığı hizmetinden en fazla yararlanan sektörler madencilik ve taş ocaklığı ile toptan ve perakende ticaret; en fazla eleman talebinde bulunan sektörler insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri ile İmalat sektörleri; mevzuat danışmanlığından en fazla faydalanan sektörler madencilik ve taş ocaklığı ile sağlık sektörleri; işbaşı eğitim programlarından ise en fazla faydalanan sektörler sağlık ve mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektörleri olmuştur.

Referans döneminde ilde toplamda 574 kişilik açık iş belirlenmiş olup, açık işlerin en fazla olduğu sektörler yüzde 53,3 ile imalat, yüzde 17,6 ile toptan ve perakende ticaret, yüzde 10,1 ile madencilik ve taş ocaklığı sektörleridir. Meslek gruplarına göre açık işlerin en fazla olduğu gruplar yüzde 42,1 ile tesis ve makine operatörleri ve montajcılar, yüzde 19,3 ile sanatkarlar ve ilgili işlerde çalışanlar ile yüzde 10 oranla hizmet ve satış elemanları olmuştur. Açık işlerin mesleklere göre dağılımda ise makineci (dikiş), çorap örme makinesi operatörü, beden işçisi (genel), iş makinesi operatörü ve garson (servis elemanı) meslekleri ön plana çıkmıştır. Ayrıca açık işlerin yüzde 4,9’u için yalnızca kadınlar, yüzde 41,2’si için yalnızca erkekler ve geri kalanı için ise cinsiyet fark etmez seçeneği tercih edilmiştir.

Açık işlerin aranma kanallarına göre dağılımda Kastamonu’da ilk sırada yüzde 64,9 ile gazete-ilan vb. arama kanalı yer alırken, bunu sırasıyla yüzde 59,8 ile akraba-eş dost, yüzde 57,6 ile İŞKUR ve yüzde 20 ile internet-sosyal medya takip etmiştir. Özel istihdam bürosu ile açık işlerini arama, ildeki işverenler tarafından tercih edilmemiştir. İlde en fazla açık işi olan mesleklerden makineci (dikiş) ve satış danışmanı mesleklerinde eleman aranırken arama kanalı olarak en fazla İŞKUR kullanılmıştır. İlde vardiyalı ve part-time çalışma yapılan işyerlerinin açık işlerinde en fazla akraba-eş dost kanalı ile eleman aradıkları, ihracat yapan işyerlerinde ise açık işlerinde en fazla gazete-ilan vb. arama kanalını kullanarak eleman aradıkları görülmüştür.

Çalışma kapsamında Kastamonu’da 574 kişilik açık iş için istenen beceriler incelenmiş, ilk sırada fiziki ve bedensel yeterlilik becerisi, daha sonra sırasıyla mesleki/teknik bilgi ve tecrübe becerisi, takım çalışmasına uyum, iletişim ve ifade yeteneği, hesap yapabilme (analitik beceri), bilgisayar kullanımı, sorun çözme ve inisiyatif alabilme, proje tabanlı çalışma, satış ve pazarlama ile yabancı dil becerisi geldiği görülmüştür. Sektörlere göre açık işlerde aranan önemli beceriler imalat sektörü için takım çalışması; toptan ve perakende ticaret, madencilik ve taş ocaklığı ile inşaat sektörlerinde fiziki ve bedensel yeterlilik olarak ön plana çıkmıştır. En fazla açık iş olan mesleklerden makineci (dikiş) mesleğinde takım çalışması, çorap örme makinesi operatörü mesleğinde fiziki ve

bedensel yeterlilik, garson (servis elemanı) mesleğinde ise iletişim ve ifade yeteneği becerileri arandığı görülmüştür.

Araştırmalara göre işverenlerin açık işlerinde yüzde 50,7 oranında herhangi bir eğitim düzeyi aramadıkları, yüzde 24 oranında lise altı, yüzde 7,4 oranında genel lise ve meslek lisesi tercih ettikleri görülmüştür. Lisansüstü eğitim seviyesini ise hiçbir işverenin hiç tercih etmediği bu araştırmayla ortaya çıkmıştır. Açık işler eğitim durumu ve cinsiyet bazında değerlendirildiğinde lise altı ve genel lise eğitim düzeylerinde daha çok kadın tercih edilirken, herhangi bir eğitim düzeyi aranmayan ve meslek lisesi mezunları için ise erkek çalışan tercih edilmiştir.

İşverenlere açık işlerini ne kadar süredir aradıkları sorulmuş; imalat sektöründeki işverenlerin açık işlerini daha çok 90 ve üzeri gündür aradıkları, toptan ve perakende ticaret ile madencilik ve taş ocaklığı sektöründeki işverenlerin ise daha çok 0-30 gün sürede aradıkları ortaya çıkmıştır.

Araştırma kapsamında işyerlerine 2015 yılı içerisinde hangi mesleklerde eleman temin ederken güçlük çektikleri sorulmuştur. Buna göre en fazla temin güçlüğü Makineci (Dikiş), Garson (servis elemanı), çorap örme makinesi operatörü, marangoz ve kesimci (konfeksiyon) mesleklerinde yaşanmaktadır. 2014 yılı ile kıyaslama yapıldığında ilk iki mesleğin değişmediği görülmektedir.

İşverenlere eleman temininde güçlük çekme nedenleri sorulduğunda birden çok neden belirtmekle birlikte en fazla gerekli meslekli beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması, yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması ve ilgili meslekte işe başvuru yapılmaması nedenlerini beyan etmişlerdir. 2014 yılı ile kıyaslandığında benzer nedenlerin ön plana çıktığı görülmüştür. Meslek bazında temininde güçlük çekilme nedenleri incelendiğinde ise temininde güçlük çekilen mesleklerin başında yer alan makineci (dikiş), garson(servis elemanı) marangoz, kesimci (konfeksiyon) ve satış danışmanı mesleklerinde eleman bulunamamasının sebeplerinin başında gerekli mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması gelmektedir.

Kastamonu ilinde 30 Nisan 2016 tarihine kadar en fazla imalat, toptan ve perakende ticaret ve inşaat sektörlerinde net istihdam artışının olacağı, yalnızca eğitim sektöründe ise net istihdam azalışı olacağı öngörülmektedir. 2014 yılı ile kıyaslandığında net istihdam azalışının her iki yıl içinde aynı sektörde olması dikkat çekicidir. Bu tarihe kadar artış beklenen mesleklerin makineci (dikiş), garson (servis elemanı), paketleme işçisi (gıda) ve güvenlik görevlisi olduğu; azalış beklenen mesleklerin ise tuğla imal işçisi, marangoz, kontrplak pres operatörü-ağaç ve madenci(genel) olduğu görülmüştür.

İşgücü Piyasası Analizi Raporu sonuç olarak değerlendirildiğinde;

- İşgücü Piyasasında kadınlar ve gençlerin istihdamı ve etkinliğini artırmak için hedef kitlesi gençler ve kadınlar olan eğitim programları düzenlenmelidir.
- İşgücünün ve işsizlerin eğitim-beceri ve niteliklerinin artırılmasını sağlayacak faaliyetler çoğaltılmalı ve doğru işe doğru insanı bulmanın önemi işverenlere anlatılarak eleman temininde profesyonel kuruluşlardan yardım alınması sağlanmalıdır.

İşyerlerinin genel problemleri kalifiye çalışan bulamama, sermaye yetersizliği ve maliyet yüksekliğidir. İşverenlerin hibe ve teşvikler, pazarlama süreçleri, girişimcilik, verimlilik vb. konularda; çalışanların ise

mesleki eğitim, iletişim, halkla ilişkiler, pazarlama vb. konularda eğitime ihtiyaçları vardır. Bu konularda ilgili taraflar işbirliği içerisinde çözümler üretmelidir.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı İstatistikleri

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı İstatistikleri

MEB, İstatistik Yıllıkları

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TOBB İstatistikleri

TÜİK, Adrese Dayalı Nüfus İstatistikleri

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri

DPT (2007) Dokuzuncu Kalkınma Planı (2007-2013) İşgücü Piyasası, Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Devlet Planlama Teşkilatı, Ankara.

EKLER

Ek 1- 2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu

2015 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI

2015 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi Verme ve Gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.

2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine (3.350 TL) **üçbinüçyüzelli Türk Lirası İdari Para Cezası** verilir.

3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Kapsam

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

SGK İşyeri Sicil Numarası :

Örnek No :

İşletmenin Yasal Unvanı :

ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE	:	
MAHALLE	:	
Cadde/Sokak	:	
İÇ/DİŞ KAPI NO	:	
TELEFON/FAKS/E-POSTA	:	

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı:	Unvanı :
Tarih :	Telefonu :
E-Posta :	İmza/Kase:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih-İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İŞKUR'un hizmetlerinden faydalanıp faydalanmadığınızı belirtiniz.

(Cevabınız Hayırsa 4. Soruya geçebilirsiniz)

Evet ☐ Hayır ☐
↓
(.....) Yılından bu yana

3) İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandığınızı belirtiniz.

(Birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Talebi ☐ İşbaşı Eğitim Programları ☐ Çalışanlara Yönelik Eğitim ☐

İşbirliği ile Mesleki Eğitim (Kurs) ☐ Kısa Çalışma Ödeneği ☐

Mevzuat Danışmanlığı ☐ İşveren Danışmanlığı ☐

4) İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

5) İşyerinizde ihracat yapılıp yapılmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

6) İşyerinizde kısmi (part-time) çalışmanın var olup olmadığını belirtiniz.

Evet ☐ Hayır ☐

BÖLÜM I-MEVcut İSTİHDAM

7) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

[illegible]

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER 8)Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyor musunuz? 8.1)Eleman aramıyoruz 9.Soruya geçiniz.

[illegible]

*En önemli 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAMA yapınız. (1-En önemli)

****Kullandığımız arama kanallarından HERHANGİ 3 tanesini işaretleyiniz.**

BÖLÜM III - 30 NİSAN 2016 TARİHİ İTİBARIYLA ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

9) 30 Nisan 2016 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet	☐	⇒	9.1'e geçiniz.
	Hayır	☐	⇒	10. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐	⇒	10. soruya geçiniz.
9.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?				
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler				Net sayısal artış
10) 30 Nisan 2016 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	☐	⇒	10.1'e geçiniz.
	Hayır	☐	⇒	11. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	☐	⇒	11. soruya geçiniz.
10.1) 30 Nisan 2016 tarihi itibarıyla işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?				
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler				Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

11) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

11.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yolu Görüşme Birimimiz: TEŞEKKÜRLER.

[illegible]

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

2015 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

İşverenin görüşleri:

Ziyaretçinin görüşleri:

Ek 2 - Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları

Tamsayım Yapılan İller	10+ İstihdamlı İşyeri Sayısı	2-9 İstihdamlı İşyeri Sayısı	Toplam
ADANA	4.255	240	4.495
ADİYAMAN	800	22	822
AFYONKARAHİSAR	1.375	59	1.434
AĞRI	461	9	470
AKSARAY	785	29	814
AMASYA	627	27	654
ARDAHAN	95	5	100
ARTVİN	343	21	364
AYDIN	1.962	116	2.078
BALIKESİR	2.252	135	2.387
BARTIN	421	22	443
BATMAN	1.039	16	1.055
BAYBURT	99	3	102
BİLECİK	431	23	454
BİNGÖL	541	6	547
BİTLİS	433	8	441
BOLU	629	36	665
BURDUR	507	31	538
ÇANAKKALE	988	60	1.048
ÇANKIRI	253	15	268
ÇORUM	1.043	36	1.079
DENİZLİ	2.961	148	3.109
DİYARBAKIR	2.502	56	2.558
DÜZCE	1.028	24	1.052
EDİRNE	715	52	767
ELAZIĞ	1.310	38	1.348
ERZİNCAN	393	11	404
ERZURUM	1.199	40	1.239
ESKİŞEHİR	2.068	115	2.183
GAZİANTEP	3.435	207	3.642
GİRESUN	842	26	868
GÜMÜŞHANE	192	3	195
HAKKARİ	201	8	209
HATAY	2.208	128	2.336
IĞDIR	238	6	244
ISPARTA	675	54	729
KAHRAMANMARAŞ	1.805	59	1.864
KARABÜK	458	26	484
KARAMAN	486	26	512
KARS	279	14	293
KASTAMONU	701	36	737

KAYSERİ	3.307	153	3.460
KIRIKKALE	405	32	437
KIRKLARELİ	658	47	705
KIRŞEHİR	377	13	390
KİLİS	172	5	177
KONYA	4.466	200	4.666
KÜTAHYA	1.106	46	1.152
MALATYA	1.431	52	1.483
MANİSA	2.331	125	2.456
MARDİN	1.333	21	1.354
MERSİN	3.638	180	3.818
MUĞLA	2.537	231	2.768
MUŞ	426	10	436
NEVŞEHİR	780	23	803
NİĞDE	535	34	569
ORDU	1.313	52	1.365
OSMANİYE	897	34	931
RİZE	808	35	843
SAKARYA	1.984	113	2.097
SAMSUN	2.246	119	2.365
SİİRT	369	12	381
SİNOP	370	16	386
SİVAS	1.129	53	1.182
ŞANLIURFA	2.365	62	2.427
ŞIRNAK	613	5	618
TEKİRDAĞ	2.447	108	2.555
TOKAT	918	32	950
TRABZON	2.283	92	2.375
TUNCELİ	152	5	157
UŞAK	889	35	924
VAN	1.194	23	1.217
YALOVA	581	35	616
YOZGAT	613	29	642
ZONGULDAK	1.014	62	1.076
Tamsayım Toplam	88.722	4.090	92.812
Örnekleme Yapılan İller	10+ Örneklem İşyeri Sayısı	2-9 İşyeri Sayısı	Toplam
ANKARA	6.911	979	7.890
ANTALYA	4.289	444	4.733
BURSA	2.931	427	3.358
İSTANBUL	8.493	3.311	11.804
İZMİR	6.276	750	7.026
KOCAELİ	4.201	210	4.411
Örnekleme Toplam	33.101	6.121	39.222
Genel Toplam	121.823	10.211	132.034

Ek 3- Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

İşgücü Piyasası Analizi: Belirli bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır.

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 12 Mayıs-27 Haziran tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında “İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu” uygulamasıdır.

İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi: Maliye Bakanlığı ve SGK kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan “Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi” üzerinden en güncel veri olan 2013 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için “işyeri cevapsızlık formu” doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Üniversite yurtları, yetiştirme yurtları (yetimhane), huzurevi, özel nitelikteki hastahane, hapishane, kışla vb. yerlerde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

İKO = (İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz))/(Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus) x 100

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında

bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (aynı ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özellikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

$$\text{İstihdam Oranı} = (\text{Toplam istihdam}) / (\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}) \times 100$$

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlerle geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve perakende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün İSCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

$$\text{Kayıtdışı istihdam Oranı} = (\text{Kayıtdışı istihdam}) / (\text{Toplam istihdam}) \times 100$$

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek “zamana bağlı eksik istihdam” ve “yetersiz istihdam” kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer

işinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu takdirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son dört hafta içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, dört hafta içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine en çok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

$$\text{İşsizlik Oranı} = \text{İşsiz} / (\text{İşgücü arzı (istihdam+işsiz)}) \times 100$$

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.

içinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı

İşgücüne dahil olmayan (inaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce iş aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma, öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. Eğitim/Öğretime devam ediyor: Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6. Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus} - (\text{İstihdam} + \text{İşsiz})}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır:

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul

4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 18 ay süre ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin işsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. Beceri, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksikliği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyumsuzluğudur.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu

değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleri ile karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksikliği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranının yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = $((0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus}) / (15-64 \text{ yaş nüfus}) \times 100$

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Ek 4- Ek Tablolar

SEKTÖRLERE GÖRE İPA SONUÇLARI-2015/1.DÖNEM							
Sektörler	İşyeri Sayısı	Çalışan Sayısı	Açık İş Sayısı	Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	30 Nisan 2016 İçin Belirlenen Net İstihdam Değişimi	Açık İş Oranı	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Nisan 2016
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	7	657	58	3	8	8,1%	1,2%
İmalat	129	6.636	306	570	492	4,4%	7,4%
İnşaat	104	1.674	43	76	77	2,5%	4,6%
Toptan ve Perakende Ticaret	163	2.491	101	215	213	3,9%	8,5%
Ulaştırma ve Depolama	34	398	4	23	11	1,0%	2,8%
Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri	40	619	24	51	63	3,8%	10,2%
Bilgi ve İletişim	1	3	0	0	0	0,0%	0,0%
Finans ve Sigorta Faaliyetleri	2	20	0	0	0	0,0%	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	2	19	0	0	0	0,0%	0,0%
Mesleki ve Teknik Faaliyetler	35	387	27	29	47	6,5%	12,2%
İdari ve Destek Hizmetleri	15	516	1	0	63	0,2%	12,1%
Eğitim	22	487	0	24	-46	0,0%	-9,5%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmetler	8	565	9	6	34	1,6%	6,0%
Kültür, Sanat ve Spor	1	4	0	1	4	0,0%	100,0%
Diğer Hizmetler	14	94	1	4	6	1,1%	6,9%
Genel Toplam	577	14.570	574	1.000	971	3,8%	6,7%

EK:5 Kastamonu’da 2 ile 9 Kişi Arası İstihdamlı İşyeri Bilgileri

2015 yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin yanında 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri de ziyaret edilmiştir.

Türkiye İş Kurumu, 2015 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 16 Mart – 30 Nisan 2015 tarihleri arasında Türkiye genelinde 132.034 işyerine yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ve Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 2-9 arası kişi istihdam eden ile 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için il ve Türkiye, 2-9 arası kişi istihdam eden işyerleri için ise Türkiye geneli tahmini verilmiştir.

Çalışma kapsamında 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerleri için hem Türkiye geneli il düzeyinde tahmin üretilebilirken 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerleri için sadece Türkiye geneli için tahmin üretilebilmektedir. Söz konusu işyerleri için il düzeyinde tahmin üretilmemiştir. Bu nedenle raporun bu bölümüne kadar 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerinin verileri kullanılmamıştır. Bu bölümde Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerinin illerinde ziyaret ettikleri 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine ilişkin veriler paylaşılacaktır.

2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyerlerine de 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerine uygulanan soru kâğıdı uygulanmıştır. Çalışmanın metodolojisi açısından her iki büyüklükteki işyerleri için bir farklılık bulunmamaktadır.

Türkiye genelinde çalışma kapsamında toplam 10 bin 211 adet 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir. Bu işyerlerinin 6 bin 512 tanesine soru kâğıdı uygulanırken 3 bin 699 tanesinden çeşitli nedenlerle cevap alınamamıştır.

Bu kapsamda Kastamonu ilinde 36 işyeri ziyaret edilmiş olup, söz konusu işyerlerinin 24 tanesi için soru kâğıdı uygulanmıştır. Bu bölümde 24 işyerinden elde edilen veriler üzerinde durulacaktır. Söz konusu veriler ham veriler olup, genelleştirme katsayısı Türkiye geneli tahmin üretecek şekilde verildiği için genelleştirilmiş verilerin il düzeyinde bilgi veren bir çalışmada kullanılmasının uygun olmayacağı düşünülmüştür. Ayrıca 2 ile 9 kişi arası işyerlerine ait veriler ili genellemediği için 10 ve daha fazla kişi istihdam eden işyerlerinin verileri ile karşılaştırma yapılmamıştır.

Çalışma kapsamında Kastamonu ilinde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı 24 işyerine soru kâğıdı uygulanmış olup bu işyerlerinin 6 tanesi Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir.

Tablo 6 İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

Sektör	İş yeri	Er kek	K adın	T oplam
Toptan ve perakende ticaret	6	1 6	1	1 7
Ulaştırma ve depolama	3	7	0	7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	2	7	5	1 2
Eğitim	2	8	1	9
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	1	5	3	8
Madencilik ve taş ocaklığı	1	6	0	6
Bilgi ve iletişim	1	5	0	5
Finans ve sigorta faaliyetleri	1	2	3	5
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	4	0	4
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1	3	0	3
İnşaat	1	3	0	3
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	1	0	3	3
Diğer hizmet faaliyetleri	1	0	2	2
İmalat	1	1	0	1
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	1	1	0	1
Toplam	24	68	18	88

Kaynak: İPA 2015

Araştırma kapsamındaki 15 sektörde 2 ile 9 kişi arası istihdamlı işyeri ziyaret edilmiştir.

Söz konusu işyerlerinde toplam 86 kişi çalışmaktadır. Bu işyerlerinde çalışanların yüzde 21'i kadın, yüzde 79'u erkektir. En fazla işyeri ve en fazla çalışan Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir.

24 işyerinden 2 tanesinde 2 kişilik açık iş olduğu tespit edilmiştir. Açık işi olan meslekler ise Yönetici (İş Hizmetleri) ve Diğer Sağlık Personeli (İşyeri Hemşiresi) (1 kişi) şeklindedir.

Toplamda 8 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde en fazla güçlük çekilen meslek Çelik Konstrüksiyon İşçisi (3 Kişi) şeklindedir.

Temininde güçlük çekilen meslekte temininde güçlük çekilme nedenine bakıldığında, yüzde 88 ile gerekli mesleki beceri/niteliğe sahip eleman bulunamamasından yüzde 63 yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamamasından dolayı eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir.

Kastamonu ilinde çalışma kapsamında ziyaret edilen 2 ile 9 kişi arası istihdam eden işyerlerinde istihdamın bir yıl sonra yüzde 44 oranında artacağı beklenmektedir.

Tablo 2 İstihdam Artışı ve Azalışı Beklenen Meslekler

İstihdam Artışı Beklenen Meslekler		İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler	
Meslek	ay	Meslek	ay
Satış Danışmanı	7	İnternet Editörü	
Taş ve Tuğla Duvarcısı/Yapı Duvarcısı			
Ahşap Kalıpçı			
Sıvacı			
İş Güvenliği Uzmanı (Tehlikeli Sınıf-B)			

Kaynak: İPA 2015